Emilia Șercan

FABRICA DE DOCTORATE

sau

Cum se surpă fundamentele unei națiii

HUMANITAS

FABRICA DE DOCTORATE

Emilia Șercan, jurnalist de investigație și lector la Facultatea de Jurnalism și Științele Comunicării din cadrul Universității București, are peste 20 de ani de experiență în presă.

A beneficiat de o bursă doctorală la Universitatea Stendhal Grenoble 3 și de o bursă SUSI la Ohio University, E.W. Scripps College of Communication, Athens, SUA. A fost, de asemenea, bursier Freedom House în Statele Unite ale Americii. A urmat stagii de pregătire profesională la cotidianul *The Hartford Courant*, Connecticut, și la The Poynter Institute for Media Studies din St. Petersburg, Florida. De-a lungul carierei jurnalistice, a publicat peste 4.000 de articole, anchete, interviuri, analize, editoriale și știri.

A elaborat o teză de doctorat pe tema cenzurii, publicată la Editura Polirom (2015) cu titlul *Cultul secretului: Mecanismele cenzurii în presa comunistă*, cu o prefață de Mihai Coman.

Emilia
Șercan

FABRICA DE DOCTORATE

sau
Cum se surpă
fundamentele
unei națiii

HUMANITAS
BUCUREȘTI

Redactori: Lidia Bodea, Adina Săucan
Coperta: Ioana Nedelcu
Tehnoredactor: Manuela Măxineanu
DTP: Florina Vasiliu, Carmen Petrescu

Tipărit la Real

© HUMANITAS, 2017

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României
Șercan, Emilia
Fabrica de doctorate sau Cum se surpă fundamentele unei nații /
Emilia Șercan. – București: Humanitas, 2017
ISBN 978-973-50-5776-3
821.135.1

EDITURA HUMANITAS
Piața Presei Libere 1, 013701 București, România
tel. 021/408 83 50, fax 021/408 83 51
www.humanitas.ro

Comenzi online: www.libhumanitas.ro
Comenzi prin e-mail: vanzari@libhumanitas.ro
Comenzi telefonice: 0372 743 382 / 0723 684 194

Cuprins

Lista abrevierilor 7
Prolog 9
Povestea. Cum a început totul 15

RADIOGRAFIA UNUI FENOMEN
Când avem de-a face cu un plagiat 59

FABRICA DE DOCTORATE
Ordinea publică: istoria unei neștiințe 73
Prof. univ. dr. Gabriel Oprea.
Generalul-vicepremier-plagiator-făuritor de plagiatori 89
Tatăl tuturor plagiatelor 91
Profesorul nici, nici, nici 104
Doctorii lui Oprea 117
Plagiatorul fierar-betonist 125
Nepoata plagiatoare 132
Procurorul plagiator 142
„Steaua" plagiatelor 149
Cel mai rușinos plagiat 156
Polițistul plagiator 163
Plagiat în familie 171
Plagiatorul „Apud" 179
Plagiatorul „că așa era modă" 189

UN MOMENT ISTORIC
Plagiatorii-renunțători 199

Epilog 203
Mulțumiri 209

Lista abrevierilor

ALDE – Alianța Liberalilor și Democraților pentru Europa
ANI – Academia Națională de Informații
ANIMV – Academia Națională de Informații „Mihai Viteazul"
ASF – Autoritatea de Supraveghere Financiară
ASSN – Academia de Științe ale Securității Naționale
CIA – Central Intelligence Agency
CNAp – Colegiul Național de Apărare
CNATDCU – Consiliul Național pentru Atestarea Titlurilor, Diplomelor și Certificatelor Universitare
CNCSIS – Consiliul Național al Cercetării din Învățământul Superior
CNECSDTI – Consiliul Național de Etică a Cercetării Științifice, Dezvoltării Tehnologice și Inovării
CCR – Curtea Constituțională a României
CSUD – Consiliul pentru Studii Universitare de Doctorat
CSM – Consiliul Superior al Magistraturii
DCCOA – Direcția de Combatere a Criminalității Organizate și Antidrog
DGIPI – Direcția Generală de Informații și Protecție Internă
DIPI – Departamentul de Informații și de Protecție Internă
DIICOT – Direcția de Investigare a Infracțiunilor de Criminalitate Organizată și Terorism
DNA – Direcția Națională Anticorupție
FBI – Federal Bureau of Investigation
IGPR – Inspectoratul General al Poliției Române
IOD – Instituție Organizatoare de Doctorat
MAI – Ministerul Afacerilor Interne
MApN – Ministerul Apărării Naționale
PDL – Partidul Democrat Liberal
PDSR – Partidul Democrației Sociale din România
PNL – Partidul Național Liberal
PSD – Partidul Social Democrat
SIPI – Serviciul de Informații și Protecție Internă

SRI – Serviciul Român de Informații
UB – Universitatea din București
UDMR – Uniunea Democrată a Maghiarilor din România
UNPR – Uniunea Națională pentru Progresul României
USL – Uniunea Social Liberală

Prolog

Încep cu o mărturisire: sunt doctor în științele comunicării cu o teză despre cenzură în presa comunistă, pentru care am obținut calificativul *Summa cum laude*, iar după susținerea publică a lucrării am făcut depresie. Depresie postdoctorală... Câteva luni de zile am încercat să îmi recompun viața profesională și cea personală, abandonate timp de mai bine de trei ani. Nu îmi înțelegeam diminețile în care nu mai trebuia să plec la arhive sau la bibliotecă, cu un sendviș și o sticlă cu apă în geantă, și nici serile în care, ritualic, citeam, scriam, ștergeam, citeam, scriam și ștergeam din nou. Să mai spun ceva și despre îndoieli, nesiguranță, incertitudine, căutări, epuizare? Mulți dintre cei care au muncit pe brânci pentru a-și da doctoratul se vor regăsi, probabil, în această scurtă descriere.

Îmi amintesc și astăzi toate momentele importante ale celor trei ani în care am studiat pentru a-mi finaliza doctoratul. Admiterea, când a trebuit să conving o comisie că proiectul de cercetare – despre formele de control din presa comunistă – era suficient de interesant, susținerea celor trei referate înaintea cărora eram un munte de griji, gândindu-mă că poate nu sunt suficient de bine lucrate, articolele științifice pe care le-am scris, participarea la conferințe, plus statul în arhive de dimineață până seara. Cel mai greu mi-a fost în cele șase luni petrecute la Grenoble, cu o bursă doctorală.

Cu o zi înainte de susținere, am mers la facultate, în sala în care urma să aibă loc ceremonia, și-am repetat de câteva ori prezentarea, să fiu sigură că totul va merge șnur. Știam că am o teză foarte bună, însă asta nu a însemnat mai puțină preocupare sau

mai puțin stres. Seara, după susținere, m-am întors acasă, am pus brațul de flori primite pe o masă și am început să plâng. Nu era un plâns de fericire, era un plâns de epuizare.

*

În cei doi ani scurși de când am început să scriu despre plagiate, am adunat frânturi de mărturii cu ajutorul cărora am reconstituit experiențele avute de unii politicieni atunci când și-au dat doctoratul. Un cunoscut mi-a povestit că a scris, pe bani, mai multe lucrări de doctorat pentru câțiva oameni politici, fără să-mi dezvăluie numele lor. După ce subiectul plagiatelor a căpătat anvergură, a început să fie sunat, chiar de mai multe ori, de foștii „clienți" pentru a fi întrebat dacă nu cumva copiase. O altă persoană mi-a spus că, după ce a scris o lucrare pentru un politician, i-a făcut și o prezentare în PowerPoint, pe care să o citească în fața comisiei de referenți. Din mai multe surse am aflat că Radu Stroe, fost ministru de interne, și-a susținut teza, în 2013, în clădirea Guvernului, și nu la Universitate, așa cum cer rigorile. Evenimentul a avut loc în biroul lui Gabriel Oprea, pe atunci vicepremier, conducătorul de doctorat al lui Stroe. Acesta din urmă era ministru de interne în funcție. Alte teze coordonate de Gabriel Oprea, pe când era profesor la Academia de Poliție, au fost susținute în biroul rectorului, și nu într-o sală de curs, evenimentele fiind un fel de șuete la care se fuma trabuc, se bea whisky sau șampanie.

Motivația faptului că am stat la bibliotecă pentru a compara paragraf cu paragraf și pagină cu pagină ca să descopăr doctorate plagiate este ușor de înțeles dincolo de interesul jurnalistic. M-am simțit obligată moral să fac ceva pentru a-i separa pe doctorii onești de impostori. Atunci când se vorbește despre un fenomen, problema nu mai poate fi ignorată, iar intenția mea a fost să arăt proporțiile plagiatului în tezele de doctorat astfel încât subiectul să nu mai fie nesocotit. Am sperat că anomalia va fi înțeleasă și apoi corectată. Fiecare dintre anchetele publicate a iscat dezbatere în spațiul public, a stârnit indignarea unei părți a comunității

academice, dar a produs și multă tăcere. O tăcere suspectă și complice a Academiei Române, a mediului universitar, a Parlamentului României, a clasei politice. Pentru o societate obișnuită cu marile tunuri financiare, petrecute sub ochii prea îngăduitori ai electoratului, acuzația că niște persoane publice au furat idei, paragrafe sau capitole de cărți a părut, probabil, de un ridicol profund. Însă însușirea unor cuvinte sau idei nu e cu nimic mai puțin gravă decât, de exemplu, sustragerea de bani publici. Trebuie înțeles că plagiatul înseamnă furt, iar furtul este inacceptabil în orice societate evoluată, solidă, clădită pe principii corecte.

Când m-am apucat să scriu despre teza lui Gabriel Oprea, într-un impuls generat de indignarea de-al vedea ajuns premier interimar, am dat, fără să vreau, de un capăt de ață, care, tot trăgând de el, a deșirat gherghefu l. Acest gherghef era fenomenul plagiatului girat, întreținut, exploatat, dilatat sistematic de mediul academic și clasa politică, în egală măsură. Plagiatul nu a afectat major doar tezele de doctorat. Aveam să descopăr că e o practică generalizată, la fel de extinsă și în cazul cărților, al cursurilor universitare sau al articolelor pretins științifice. Multă lume profitase de faptul că plagiatul nu a fost sancționat niciodată serios și că universitățile nu au făcut din anti-plagiat o politică credibilă. Unii și-au construit cariere – didactice, politice, profesionale – în baza unor lucrări copiate, iar alții au închis ochii, făcându-se că nu văd.

Emblematic pentru întreg sistemul universitar românesc este cazul Școlii Doctorale a Academiei Naționale de Informații „Mihai Viteazul" (ANIMV) a Serviciului Român de Informații (SRI). Am ajuns să cunosc foarte bine situația din această instituție de învățământ pentru că Gabriel Oprea a fost profesor și a coordonat doctorate plagiate aici. De la bun început mi s-a părut frapant că în Universitatea celui mai mare serviciu de intelligence s-a putut plagia ca-n codru, fără ca șefii SRI să fi fost măcar trași de mânecă și avertizați că au o vulnerabilitate. Acea vulnerabilitate s-a multiplicat atât de mult în timp încât, acum, Academia SRI a devenit unul dintre simbolurile fraudei academice. Gabriel Oprea a fost

doar unul dintre profesorii care au traficat titluri de doctor, nu un caz izolat, nu singurul. Gheorghe Toma sau Constantin Onișor erau chiar oameni ai Sistemului, aveau grade militare și erau angajați permanent, cu normă întreagă, la ANIMV. Și ei au girat teze plagiate.

Trei oameni poartă responsabilitatea pentru ceea ce s-a întâmplat în Academia SRI. George Maior, Vasile Dîncu și Gabriel Oprea, toți trei foarte buni prieteni. George Maior a fost numit director al SRI în octombrie 2006, iar câteva luni mai târziu demara primele discuții cu câțiva profesori din interiorul ANIMV pentru înființarea unei școli doctorale. Academia de Poliție „Alexandru Ioan Cuza" și Universitatea Națională de Apărare „Carol I", celelalte două mari universități militare, aveau deja școli doctorale. În octombrie 2007, au fost înmatriculați primii doctoranzi la Școala Doctorală a universității SRI.

Gabriel Oprea a devenit profesor și conducător de doctorate la Academia SRI un an mai târziu, în octombrie 2008. S-a transferat ilegal de la Academia de Poliție la Academia SRI, deși Legea Educației interzicea mutarea de la o universitate la alta fără concurs. Nimeni nu a îndrăznit să reclame ilegalitatea, ba, mai mult, Senatul ANIMV i-a dat un aviz de transfer, deși acest document nu era prevăzut în legislație. Vasile Dîncu a fost numit în octombrie 2011 directorul Consiliului pentru Studii Universitare de Doctorat (CSUD) din Academia SRI, adică organismul de conducere al școlii doctorale. A deținut această poziție până în octombrie 2015, când scandalul plagiatelor ajunsese deja de neoprit. Relațiile de prietenie dintre Maior, Oprea și Dîncu erau de notorietate încă de atunci, iar interesele politice și supraviețuirea în funcții i-au legat, i-au ținut împreună.

George Maior era conferențiar universitar la Școala Națională de Studii Politice și Administrative (SNSPA), iar Vasile Dîncu, profesor universitar la Universitatea „Babeș-Bolyai". Nu erau străini de mediul academic, niște profani inocenți. Ambii erau autori de cărți, articole și arătau că au mari pretenții intelectuale. Cu toate acestea, în mandatul de director al Serviciului Român de Infor-

maţii al lui George Maior, ca şi în cel al lui Vasile Dîncu de director al Consiliului pentru Studii Universitare de Doctorat din Academia SRI, Gabriel Oprea coordonase cele mai multe şi mai scandaloase teze de doctorat plagiate la universitatea SRI. Dîncu avea ca responsabilitate implementarea standardelor de etică universitară, iar Maior ar fi trebuit să ştie ce se întâmplă în Universitatea pe care o avea în subordine, ca şef al unui serviciu de informaţii.

Academia SRI s-a dovedit, în scurt timp, universitatea cu cele mai multe doctorate plagiate. Dezvăluirile în cascadă pe care le-am făcut despre această instituţie de învăţământ nu au impulsionat clasa politică să adopte măsuri tranşante şi pline de exigenţă, ci au determinat Sistemul să-şi arate forţa şi puterea atunci când este zgândărit. Fiecare anchetă pe care am publicat-o a îndemnat Sistemul să ridice noi ziduri de protecţie în jurul său şi l-a făcut să găsească soluţii de salvare. Una dintre acestea a fost judecarea şi sancţionarea cazurilor de plagiat de către universităţi. Mai simplu spus, hoţul pus paznic la seif. O alta a fost renunţarea de bunăvoie la titlul de doctor, prevedere adăugată în Legea educaţiei în perioada în care Victor Ponta se confrunta cu acuzaţii de plagiat, însă aplicarea ei a fost forţată abia de plagiatorii lui Oprea. Aceste soluţii au căzut definitiv după ce Curtea Constituţională a României (CCR) a decretat că nu se poate renunţa benevol la un titlu dobândit prin fraudă. „Este ca şi cum s-ar permite autorului unui furt oarecare să scape nepedepsit prin simplul fapt al abandonării bunurilor furate", a explicat CCR în motivarea sa.

George Maior s-a retras strategic ca ambasador în Statele Unite ale Americii, după ce a demisionat de la conducerea SRI, însă prietenii săi au rămas pe poziţii. Când, după tragedia de la Colectiv guvernul Ponta a căzut, iar Sistemul era în pericol să fie destructurat, locurile lăsate libere de Oprea au ajuns să fie ocupate de oamenii aceluiaşi grup de interese. Funcţia de vicepremier deţinută de Gabriel Oprea a fost preluată de Vasile Dîncu, iar cea de ministru de interne a ajuns la Petre Tobă, omul de încredere al lui Oprea. A fost clar de la bun început că numirea lui Tobă fusese puternic negociată astfel încât la Interne să ajungă cineva dispus

să acopere ilegalitățile comise de Oprea în perioada mandatului său. Tobă a ajuns să plătească cu funcția și cu un dosar penal deschis de DNA faptul că a încercat să îl protejeze de anchetatori pe predecesorul său. Și numirea de la Ministerul Educației s-a negociat și, deși s-a încercat menținerea pe post a lui Sorin Cîmpeanu, un apropiat al grupului Maior – Dîncu – Oprea, Dacian Cioloș nu a dorit nici un vechi ministru în guvernul său. Sistemul l-a scos însă din joben pe Adrian Curaj.

Toți acești oameni – Maior, Dîncu, Oprea, Tobă, Cîmpeanu, Curaj – mai erau legați puternic de încă un lucru: erau membri în Academia de Științe ale Securității Naționale (ASSN), instituție înființată de Oprea și Maior. Această pretinsă academie dedicată studierii unui concept, și nu a unei științe, pentru că securitatea națională nu e o știință, fusese înființată pentru a satisface orgoliile academice ale lui Maior, Dîncu și Oprea. Academia a ajuns să fie însă înțesată de plagiatori sau de giranții unor plagiate precum Gabriel Oprea, Petre Tobă, Ion Neagu, Gheorghe Toma. De membrii ASSN și de oamenii lor am dat peste tot: în Consiliul Național de Etică, în Consiliul Național pentru Atestarea Diplomelor, Titlurilor și Certificatelor Universitare, în Parlament, în Ministerul Educației, în universități, peste tot. Această Academie le plătește un salariu pe viață membrilor săi.

În acești ultimi ani de când am început să scriu despre fenomenul plagiatului și despre impostura din mediul academic, zeci de oameni mi-au spus că am curaj. Tonurile au fost dintre cele mai diferite, de la admirație, la nedumerire și avertizare. Mi-au spus-o oameni din toate mediile sociale. Prieteni virtuali, angajați și șefi ai instituțiilor despre care scriam, chiar și câțiva dintre cei care mi-au fost subiecți. Răspunsul meu a fost invariabil același, întotdeauna încercând să arăt că nu iau foarte în serios remarca: „Nu știu cât e curaj și cât e inconștiență". Una dintre persoanele căreia i-am dat această replică mi-a spus că inconștiența are semnificația ei în explicarea unui act de curaj. Alți oameni mi-au spus că sunt de-a dreptul iresponsabilă dacă mă iau de Sistem sau că, probabil, cineva puternic îmi asigură spatele.

Povestea.
Cum a început totul

Eram în bucătărie. Găteam ceva, iar laptopul, deschis pe ştiri, îmi ţinea de urât. Era o zi de luni. 22 iunie 2015. La un moment dat, un *breaking news* mă face să las cuţitul pe tocător, să mă întorc înspre ecran şi să ascult cu atenţie. Gabriel Oprea, vicepremier în exerciţiu, fusese desemnat premier interimar de Victor Ponta, care se operase la genunchi şi nu îşi mai putea îndeplini prerogativele guvernamentale. Preşedintele Klaus Iohannis semnase, deja, decretul de numire. Oprea era preşedintele Uniunii Naţionale pentru Progresul României (UNPR), iar puterea şi influenţa lui în stat erau la cote maxime. După clipele de surprindere, m-am întors la ale mele, însă mi-am dat seama că nu mai ascultam ştirile, ci îmi ascultam gândurile, care îmi spuneau ce moment bun s-a ivit pentru a verifica lucrarea de doctorat a lui Oprea. Reflexul de ziarist de cotidian, care găseşte instantaneu o abordare inedită, funcţiona. Ştiam că Oprea era doctor şi mi-am spus, într-o doară, că ar trebui să îmi fac timp să îi văd lucrarea de doctorat. Era un subiect la care mă tot gândeam de nişte ani de zile. Intuiam că teza lui e plagiată şi mă întrebam dacă cineva care şi-a falsificat cariera poate să ajungă premier, fie şi interimar. Omul era preşedinte de partid, vicepremier, ministru de interne, general cu patru stele, profesor, conducător de doctorate şi academician, însă abia lega în mod coerent câteva propoziţii. Şi alea foarte simple.

Prima dată scrisesem despre profesorul şi conducătorul de doctorate Gabriel Oprea pe 19 noiembrie 2003, în *Evenimentul zilei*. Articolul de atunci era despre Radu Timofte, şeful Serviciului

Român de Informații, care obținuse titlul de doctor sub îndrumarea lui Oprea. Atunci mi-a trecut prima dată prin minte că nu e posibil ca teza lui să fie originală. Mi se părea incredibil că un personaj ca Oprea a ajuns profesor universitar într-o instituție de învățământ, unde mai și coordona doctorate. De-a lungul anilor, îmi spusesem în mai multe rânduri că ar trebui să îi văd lucrarea. Acum, judecând lucrurile la rece, mă bucur că nu am făcut-o înainte să-mi dau eu însămi doctoratul. Știind care sunt rigorile într-o teză, după ce am scris-o pe a mea, am știut, cu ușurință, să observ punctele vulnerabile din lucrările altora.

Cu jumătate de an înainte să scriu despre teza plagiată a lui Gabriel Oprea, am îndemnat pe altcineva s-o facă. În ianuarie 2015, când vicepremierul de atunci arăta cu toată forța cât de important a devenit în schema de putere a statului, mi-am îndemnat o studentă să își facă lucrarea de licență despre teza de doctorat a lui Oprea. În pauza dintre două seminare, m-am întâlnit pe holul de la facultate cu câteva studente din grupul pe care îl coordonam în acel an pentru licență. Una dintre ele, Beatrice Mușel, aflată în pană de idei, m-a rugat să îi sugerez un subiect bun de anchetă. Oprea era peste tot, umplea ecranele televizoarelor și paginile publicațiilor de știri, așa că a fost simplu să mă gândesc, din nou, la teza lui. I-am spus să facă o anchetă despre lucrarea de doctorat a lui Oprea, despre care eu cred că e plagiată. Nu am terminat bine să articulez ideea, că un freamăt de încântare a cuprins grupul de fete. Pe moment, Betty a zis că acceptă subiectul, că va încerca să-l facă. După vreo săptămână, m-a anunțat că i se pare mult prea greu și că renunță. A ales să facă o cercetare, pentru care a primit nota zece.

La câteva zile după ce mi-am propus să văd teza premierului interimar, am început să caut informații de detaliu: facultatea unde și-a susținut doctoratul, anul în care a devenit doctor, cine i-a fost conducător. Am aflat rapid că era vorba despre Facultatea de Drept a Universității din București (UB), aceeași unde își dăduse doctoratul Victor Ponta, și el acuzat de plagiat cu trei ani înainte.

Știind că tezele trebuie să fie accesibile publicului la bibliotecile facultăților unde au fost susținute, mi-am sunat o prietenă care lucra la Biroul de Relații Publice al UB, în aceeași clădire cu Facultatea de Drept. Voiam să o rog să treacă pe acolo să afle programul și procedurile de acces. Nici nu am apucat bine să articulez prima întrebare, că a început să se mire: „Da' ce v-a apucat pe toți cu teza asta?" „Care toți?", a venit replica mea. Așa am aflat, neoficial, că niște colegi de presă au făcut solicitări în baza Legii nr. 544/2001 a liberului acces la informațiile de interes public la UB pentru a cere acces la teza lui Oprea. Solicitarea era inutilă, teza putea fi consultată fără nici o cerere specială, direct la bibliotecă. Oricum, informația că nu sunt singura care se interesează de teza lui Oprea a fost prețioasă.

Am avut o clipă de ezitare; nu lucram nicăieri în presă și nu aveam nici o înțelegere cu vreo publicație să îmi preia subiectul în cazul în care ar fi ieșit. Aveam doar intenția de a mă uita peste o teză de doctorat, fără să fi luat în calcul finalitatea demersului. Era sfârșitul perioadei de sesiune, avem câteva zile mai libere, așa că m-am decis să merg să văd teza, mânată foarte tare de curiozitate. Era într-o vineri când am ajuns la biblioteca Facultății de Drept a Universității din București, aflată în sediul Rectoratului, de lângă Opera Română. Nu am putut să văd lucrarea pentru că îmi expirase permisul. A trebuit să fac un drum până la Biblioteca Centrală Universitară, să rezolv micul impediment birocratic. Se făcuse deja târziu, așa că am lăsat verificarea pentru săptămâna următoare, cu inima oarecum strânsă, gândindu-mă că poate ziariștii care făcuseră solicitările la UB au văzut deja lucrarea.

Luni dimineață, la ora 8.30, eram în bibliotecă. Permisul era valabil, nu mai putea exista nici un obstacol. După ce am completat fișa de acces și i-am spus bibliotecarei ce vreau, am sesizat un soi de neliniște pe chipul femeii. După un scurt drum făcut în depozit, s-a întors și mi-a spus că teza de doctorat a lui Gabriel Oprea nu poate fi consultată. Am întrebat care este motivul, iar răspunsul m-a surprins: lucrarea nu se afla în bibliotecă. Știind

că tezele de doctorat au un regim special și că nu este permis împrumutul extern sau scoaterea lor din bibliotecă, am cerut să vorbesc cu bibliotecarul-șef. Doamna mi-a spus oarecum încurcată că exista o funcție de director, însă persoana care o ocupa nu ajunsese încă la serviciu. Nu se făcuse ora nouă, ce-i drept.

Când a ajuns la birou, am fost invitată imediat să stăm de vorbă. Așa am aflat că teza lui Oprea fusese luată cu câteva zile înainte de directoarea Bibliotecii Centrale Universitare, Mireille Rădoi. Pe un ton apăsat, i-am răspuns directorului că este împotriva oricărui regulament ca o teză să fie scoasă din bibliotecă, iar dacă doamna Rădoi vrea să vadă lucrarea cu scopul de a o studia, ar trebui să vină la bibliotecă, ca orice persoană. Directorul știa că am dreptate. M-a rugat să aștept afară până avea să afle când va fi returnată lucrarea. După ce a dat rapid niște telefoane, mi-a spus că doamna Rădoi va ajunge la birou în jurul orei 10.30, iar eu voi putea consulta lucrarea la ora 11.00. I-am lăsat numărul meu de telefon, cu rugămintea să mă sune atunci când o va avea.

Între timp, am plecat până la facultate, la sediul de la Universitate, unde aveam de rezolvat niște chestiuni administrative. Nu se făcuse ora 11.00 când am fost sunată de directorul Bibliotecii Facultății de Drept să îmi spună că tocmai a luat teza și că, în jumătate de oră, va ajunge cu ea la sediu. Mi-a spus, în treacăt, că e pe jos și că se îndreaptă spre stația de autobuz de la Universitate. Cum eu eram tot la Universitate, dar cu mașina, și tocmai plecam în aceeași direcție, m-am oferit să-l iau și pe el. Teza lui Gabriel Oprea a poposit pe podeaua mașinii mele, pentru zece minute, distanța dintre Universitate și Facultatea de Drept.

La Biblioteca de la Drept am fost invitată în sala profesorilor, o încăpere lungă, în care nu mai era nimeni. M-am așezat la o masă lângă fereastră. Mi-am instalat laptopul, am deschis lucrarea și am început să o răsfoiesc. Subiectul nu-mi era familiar – *Procedura plângerii prealabile* –, deși studiasem Dreptul doi ani. Mai frunzărisem alte lucrări de doctorat când munceam la propria mea teză, însă pe nici una nu am deschis-o cu precisul scop de a verifica dacă

e plagiată. M-am gândit pentru un scurt moment că e o nebunie ce vreau eu să fac. Îmi venea să o închid la loc și să plec, având senzația că sunt depășită de situație. Chiar am închis-o pentru o clipă, apoi mi-am spus că trebuie s-o iau sistematic, să mă uit peste ea filă cu filă.

După ce am trecut de Cuprins, a apărut prima nedumerire. Genul acela de nedumerire care te face să scapi și o înjurătură printre dinți. Teza de doctorat a lui Gabriel Oprea începea direct cu Capitolul I. Nu avea o Introducere, adică partea în care doctorandul explică de ce a ales să studieze acea temă, de ce a ales să dea acel titlu lucrării, care este paradigma în care include cercetarea, care îi sunt ipotezele de lucru, ce metodologie a ales și, nu în ultimul rând, în care descrie, pe scurt, fiecare capitol. Am dat câteva file înapoi, crezând că s-a produs vreo eroare atunci când au fost legate paginile, iar introducerea este poate la început, înaintea cuprinsului. Nu era. Nu era nicăieri. Teza nu avea o introducere. M-am dus țintă la sfârșitul lucrării să verific dacă are Concluzii. Nu avea. M-am uitat la Bibliografie cu o mirare crescândă. Doar 24 de lucrări erau enumerate, un număr rezonabil pentru o lucrare de licență, nu pentru una de doctorat.

În acel moment, am fost sigură că teza lui Gabriel Oprea are o problemă majoră de ansamblu, însă una e construcția de formă, alta e cea de fond. Cele două părți esențiale ale lucrării, care lipseau, m-au făcut să-mi spus că șansele ca teza să fie plagiată sunt și mai mari, iar intuiția a funcționat corect. M-am întors la partea de început și am deschis-o încet, cu mișcări aproape ritualice, la prima pagină din Capitolul I. M-am uitat cu atenție peste conținut, căutând ghilimele și referințe bibliografice, când ochii mi-au căzut peste notele de subsol. Erau două: „I. Neagu, op. cit., A 17" și „N. Volonciu, *op.cit.*". În convențiile internaționale de redactare a unor opere științifice, „op. cit." înseamnă *operă citată anterior*. Această prescurtare se folosește pentru a cita o singură lucrare a unui autor la care prima oară se face referire integral (cu nume, titlu complet, editură, anul apariției și pagina citată), iar apoi, când este citată din nou,

se menționează doar numele autorului, prescurtarea „*op. cit.*“ (care înlocuiește titlul operei și editura) și numărul paginii.

Cele două note de subsol de pe prima pagină a tezei de doctorat a lui Gabriel Oprea s-au transformat într-o sirenă de alarmă. Care opere ale lui Neagu și Volonciu citate anterior, dacă ne aflam la prima pagină a tezei? Unde să se fi produs citarea anterioară? În inexistenta Introducere? Am răsfoit din nou bibliografia, am identificat cele două opere ale lui Neagu și Volonciu, am completat fișe de accesare pentru ele și am așteptat cu nerăbdare să îmi fie aduse. *Tratat de procedură penală*, a lui Neagu, și *Tratat de procedură penală, partea specială*, a lui Volonciu. Neagu fusese conducătorul de doctorat a lui Oprea, cel care ar fi trebuit să supravegheze parcursul doctoral al studentului său, dar și să verifice dacă teza este autentică.

Așa am depistat primele paragrafe plagiate din teza lui Gabriel Oprea pe prima pagină chiar. Mirarea mea nu mai era legată de faptul că vicepremierul în exercițiu plagiase, ci de faptul că acesta copiase porțiuni consistente dintr-o lucrare a îndrumătorului său. Ulterior, după ce am solicitat Facultății de Drept să îmi comunice cine a făcut parte din comisia de susținere a lucrării lui Oprea, am aflat că Volonciu fusese unul dintre referenți. Oprea își plagiase și conducătorul de doctorat, și pe unul dintre îndrumători, și, cu toate astea, nici unul nu observase? Să fi fost posibil așa ceva? Greu de crezut, având în vedere că ambele lucrări sunt opere-fanion pentru Neagu și Volonciu. Atunci ce poate explica faptul că ambii i-au acordat titlul de doctor lui Oprea în baza unui plagiat evident? În 2000, când Oprea a devenit doctor, Neagu era unul dintre liderii importanți ai PDSR, actualul PSD. Categoric, Volonciu a închis ochii pentru că Neagu era conducătorul de doctorat și cel care-l gira pe Oprea. Atunci, ce legături existau între Oprea și Neagu? Care să fi fost explicația pentru acordarea unui titlu nemeritat, bazat pe furt? Greu de spus, în condițiile în care nici Oprea și nici Neagu nu au vrut să stea de vorbă cu mine sau să ofere vreo explicație publică. Eram pur și simplu uluită.

Am găsit relativ ușor dovezi că porțiuni substanțiale din teza lui Gabriel Oprea erau plagiate. La pagina 79, la subcapitolul intitulat „Plângerea prealabilă – perspectiva istorică", m-am împotmolit. Era mai mult decât evident că am de-a face cu alte câteva zeci de pagini plagiate, însă nu le-am putut identifica proveniența. Aplecată asupra unui munte de cărți, încercând să fac conexiuni și să găsesc o pistă care să mă ducă la identificarea autorului care povestea atât de frumos despre izvoarele plângerii prealabile în Grecia și Roma antică, mi-a venit ideea că, poate, Gabriel Oprea mai are și alte lucrări publicate. M-am dus la bibliotecara care mă supraveghea de la distanță și am rugat-o să îmi spună dacă mai există în depozit și alte lucrări ale lui Oprea. După câteva minute, mi-a spus că și-a publicat chiar teza, însă Facultatea de Drept a Universității din București nu avea nici un exemplar în depozitul propriu. N-am apucat să schițez nici un gest de dezamăgire, pentru că femeia a adăugat că un exemplar disponibil se află la Biblioteca Națională.

După câteva ore, mi-am strâns lucrurile și am ieșit afară. Soarele ardea, iar aerul era înăbușitor. Mi-am pus lucrurile în portbagaj și am stat o secundă pe gânduri. Aveam dovezi zdrobitoare că Gabriel Oprea – premier interimar, vicepremier, ministru de interne, general cu patru stele, președinte de partid, profesor universitar, conducător de doctorate și academician – plagiase porțiuni consistente din teza de doctorat. „Ok, și acum ce fac cu toată «marfa» asta?", m-am întrebat. De șapte ani nu mai aveam un contract de muncă în presă, deși nici o secundă nu am încetat să fiu ziaristă, să mă consider ziaristă. M-am gândit că aș fi putut să public ancheta pe blogul meu, pe care postasem sporadic în ultimii ani. Totuși, subiectul era mult prea important și avea nevoie de expunere serioasă. L-am sunat pe Dan Tăpălagă, de la *HotNews*, și l-am întrebat dacă e interesat să îmi publice ancheta. Era. I-am spus că mai am câteva lucrări de verificat, dar că textul va fi gata destul de repede.

Ajunsă acasă, am început să recitesc porțiuni din teză, să fac din nou comparații între lucrări și să corelez pagini între ele.

M-am apucat să scriu. Marți, am reluat verificările, am dat telefoane ca să mă consult cu specialiști care mai cercetaseră anterior lucrări plagiate și am continuat să scriu. Miercuri dimineață, pe 1 iulie, am trimis textul la *HotNews*, apoi m-am suit în mașină și am plecat la Biblioteca Națională, ca să văd dacă teza publicată a lui Gabriel Oprea era diferită de cea pe care o văzusem deja.

Era prima oară când intram în noul sediu, după ce se mutase lângă Piața Unirii. Mi-am făcut permis, apoi m-am dus în zona unde se aflau computerele pe care se puteau consulta cataloagele online. Îmi lăsasem laptopul în mașină. Am introdus numele lui Gabriel Oprea în baza de date și, stupoare! Sub ochii mei, într-un tabel ordonat, stăteau înșirate numele lui Dumitru Zamfir, fost adjunct al Serviciului Român de Informații (SRI) din perioada directoratului Radu Timofte, cel al lui Remus Șpan, fost șef al filajului din „Doi ș-un sfert", serviciul secret al Ministerului de Interne, și al lui Mihai Stănișoară, fost ministru al apărării. Pe pagina următoare am dat peste numele lui Neculai Onțanu, pe atunci primarul sectorului 2, și al lui Radu Timofte, fostul director al SRI. Atunci mi-am dat seama că este vorba despre doctorii lui Oprea, cei coordonați de acesta în calitate de conducător de doctorate. Cum știam că Oprea fusese îndrumătorul lui Timofte și Onțanu, mi-am dat seama că titlurile care apăreau în dreptul numelor lor erau, de fapt, titlurile lucrărilor lor de doctorat. Am dat o nouă pagină și am descoperit numele lui Florian Coldea, puternicul prim-adjunct al șefului SRI, dar și pe cel al lui Bogdan Licu, prim-adjunctul procurorului general al României.

Mă uitam în gol la acea pagină de computer și nu îmi reveneam din uimire. Venisem la Biblioteca Națională ca să caut o carte și am descoperit, întâmplător, întreaga rețea de doctori ai lui Oprea. Nu îmi venea să cred că generalul Coldea și procurorul Licu îl aleseseră îndrumător pe Oprea. Deși acele date erau disponibile online și puteam să le accesez de oriunde, mi-am scos rapid carnețelul din geantă, ca sa notez titlurile tezelor și cotele. Reflex de ziarist format într-o epocă în care computerul era mai util ca mașină

de scris, decât ca instrument de colectare de date. Pixul pe care-l aveam în geantă rămăsese fără pastă, așa că am cerut unui custode ceva de scris. Mi-a dat un creion, cu care am umplut rapid, cu un scris aproape mâzgălit, câteva foi dintr-un carnețel mic, cu coperți negre. Aveam toate aceste informații, plus dovezile de plagiat. Mi se părea ireal. Gabriel Oprea mi se releva într-o nouă ipostază, la care nu mă gândisem până atunci. Nu îl mai vedeam exclusiv ca pe individul cu mutră cazonă și exprimare austeră, poticnită. Se întrupa într-un personaj pe care mă vedeam obligată să-l „citesc" într-o cheie diferită. Influență și putere. Acestea erau cuvintele asupra cărora rămăsesem blocată. Ar fi putut obține politicianul Oprea trecere în instituțiile de stat conduse de oamenii pe care îi coordonase la doctorat? Eram năucită.

Pentru câteva clipe, nu am știut ce să fac. Atunci am resimțit prima dată apăsarea de a lucra de una singură, de a nu fi într-o echipă. Nu aveam cu cine să mă sfătuiesc, cu cine să îmi împărtășesc nedumeririle. După momentele de ezitare, mi-am spus că trebuie să cer una dintre lucrările de doctorat pentru a avea certitudinea că toți acei oameni care apar înșiruiți când dai căutare după numele lui Gabriel Oprea sunt, într-adevăr, doctoranzii lui. M-am dus într-o sală de lectură și am cerut teza lui Florian Coldea. Am avut noroc. Era una din cele două zile ale săptămânii când se puteau scoate lucrări din Depozitul Legal. Mă uitam cu coada ochiului să văd dacă cineva tresare când vede scris Florian Coldea pe fișa de acces. Nici o privire ridicată spre mine, nici o întrebare în plus, semn că numele prim-adjunctului șefului SRI nu spunea nimic custozilor de la bibliotecă. Un sfert de oră mai târziu, țineam în mână teza lui Coldea. Pe coperta albastră, în partea dreaptă, jos, era imprimat cu litere aurii *prof. univ. dr. Gabriel Oprea*. Intuiția mea funcționase corect.

M-am așezat și am început să frunzăresc lucrarea. După primele pagini răsfoite, mi-am dat seama că acea teză nu era plagiată. Mi-a fost greu să evaluez dacă lucrarea are vreo certă valoare științifică, însă sigur nu era plagiată. Textul curgea fluid, citarea era

făcută corect, la bibliografie erau indicate multe surse. Însă, și atunci, și acum, mă întreb un lucru în legătură cu această teză de doctorat. A avut timp Florian Coldea, în perioada în care era prim-adjunctul directorului SRI și șeful operativ al unui serviciu cu peste zece mii de angajați, să scrie el însuși o lucrare de peste 200 de pagini? Acum, la doi ani după acel moment, mă întreb și cum se face că, dintre toate persoanele coordonate de Gabriel Oprea, doar Florian Coldea nu a plagiat. Dacă, după scandalul din 2012, legat de teza de doctorat a lui Ponta, teza lui Coldea a fost înlocuită? Chiar dacă pare că îi fac un proces de intenție fostului prim-adjunct al SRI prin aceste întrebări, un jurnalist de investigație are libertatea să emită ipoteze, să imagineze scenarii, iar, pe baza lor, să demareze verificări. În cazul lucrării lui Oprea sau al multor altora, o simplă presupunere s-a dovedit corectă.

Între timp, în jurul prânzului, ancheta despre teza de doctorat plagiată a lui Gabriel Oprea apăruse în *HotNews*. Televiziunile nu au preluat deloc subiectul. Câteva site-uri ale unor publicații mainstream au dat știri anemice, bine îngropate în măruntaiele paginilor de pe Internet, astfel încât să nu fie acuzate că nu au preluat subiectul. Blocada informațiilor incomode despre Gabriel Oprea abia începea să se vadă în toată presa. Nesănătoasa relație dintre vicepremier și media avea să fie înțeleasă, în timp, de toată lumea.

După ce am returnat teza lui Coldea, am cerut volumul *Procedura plângerii prealabile*, lucrarea de doctorat a lui Oprea publicată sub formă de carte. Conținutul era identic, fără nici o diferență. Din nou m-am oprit la pagina 79, acolo unde începea o fluidă descriere a apariției plângerii prealabile în dreptul roman și, apoi, introducerea acesteia în vechiul drept românesc. Paginile respective nu aveau nici o notă de subsol. Mi-am dat seama că, fără un indiciu de la care să pornesc verificările, nu voi putea descoperi autorul original. Excludeam categoric ideea că acesta ar fi putut fi Oprea. Mi-a venit ideea să cer o mână de ajutor unor cunoscuți cu studii juridice.

A doua zi, pe 2 iulie, Comisia de Etică a Universității din București anunța public că va examina suspiciunile de plagiat în urma dovezilor apărute în presă. După-amiaza, mi-a apărut și cel de-al doilea text, despre faptul că Oprea și-a publicat teza de doctorat după șapte ani de la momentul susținerii. Câteva luni mai târziu, când am scris că Gabriel Oprea a devenit profesor universitar fără să îndeplinească nici una dintre condițiile cerute de lege, am aflat de ce și-a publicat lucrarea atât de târziu pentru cineva care era profesor. În 2008, Ministerul Educației a cerut ca toți conducătorii de doctorat să fie reconfirmați pe posturi. Unul dintre criteriile obligatorii pentru a fi îndrumător era ca teza de doctorat să fi fost tipărită sub formă de carte.

Când încă eram la bibliotecă am trimis un scurt e-mail la Biroul de Presă al SRI pentru a cere o serie de informații despre studiile doctorale ale prim-adjunctului Florian Coldea. Din practică, știam că persoana interesată să facă un doctorat caută un îndrumător specializat pe tema în care dorește să-și facă cercetarea. Prima întrebare pe care i-am adresat-o generalului Coldea a fost despre criteriile în baza cărora l-a ales drept conducător pe Oprea. M-am întrebat – și încă mă întreb – de ce ai vrea să îl iei pe Oprea conducător de doctorat dacă ești prim-adjunctul șefului SRI. În primul rând, Oprea era politician, iar Coldea șeful operativ al celui mai mare serviciu secret, relație care generează o evidentă stare de incompatibilitate. În al doilea rând, era greu de crezut că Oprea putea fi vreun maestru în știință și cercetare. Nu am primit răspuns la această întrebare de la Florian Coldea și nici eu însămi nu am găsit unul rezonabil.

O altă întrebare se referea la instituția de învățământ unde și-a început Florian Coldea studiile doctorale. Titlul de doctor îl obținuse la Academia Națională de Informații a SRI, după cum scria pe coperta tezei. Tot pe copertă era inscripționat anul 2010, iar acest lucru însemna că generalul Coldea a început doctoratul cel puțin în anul 2007. Totuși, din CV-ul lui Gabriel Oprea reieșea că acesta a fost profesor la Academia de Poliție până în 2007, iar

din 2008, la Academia Națională de Informații a SRI. Deci, unde își începuse Coldea studiile, sub îndrumarea cui și câți ani au durat? Eram sigură că vor trece zile bune până voi primi un răspuns, de aceea am trimis solicitarea foarte repede.

Consiliul Național de Etică, *singurul organism abilitat pentru soluționarea unor sesizări la nivel național care vizează persoane cu funcții de demnitate publică*, a anunțat, o zi mai târziu, că va analiza suspiciunile de plagiat din lucrarea lui Gabriel Oprea. Nu aveam nici o așteptare în privința verdictului. Știam că e un organism ce fusese înființat în 2012 pe rațiuni strict politice, ca să îl salveze pe Victor Ponta de acuzația de plagiat. Pe acesta îl luase gura pe dinainte într-un interviu dat cotidianului spaniol *El Pais*, unde declarase că va demisiona din funcția de premier dacă va fi găsit vinovat de plagiat. Se întâmpla la scurt timp după ce în presa internațională apăruseră dovezi care demontau originalitatea tezei premierului României, la sfârșitul lunii iunie 2012. La acel moment instituția abilitată să evalueze suspiciunile de plagiat era Consiliul Național pentru Atestarea Titlurilor Diplomelor și Certificatelor Universitare (CNATDCU). Cum singura concluzie la care se putea ajunge era cea de plagiat, Ponta s-a arătat dispus să demoleze credibilitatea întregului învățământ universitar românesc cu prețul supraviețuirii sale politice. CNATDCU a fost desființat în mai puțin de o oră, iar Consiliul Național de Etică a fost desemnat unica și singura instituție competentă să judece acuzațiile de plagiat aduse politicienilor care ocupau și funcții de demnitate publică.

În cazul lui Oprea, Sistemul a reacționat rapid pentru a îngropa scandalul. Consiliul Național de Etică, în aceeași componență ca pe vremea când Ponta a fost exonerat de orice acuzații, a emis un verdict de neplagiat. Trecuseră doar șapte zile de la apariția dovezilor în presă. Împotriva oricărei evidențe, membrii comisiei au decretat că lucrarea nu doar că nu e plagiată, ci e chiar originală, cu referințe bibliografice „bogate", în număr de 56. Teza lui Gabriel Oprea avea doar 24 de lucrări menționate în bibliografie, însă Consiliul Național de Etică, în efortul de a-l scăpa pe premierul inte-

rimar, i-a numărat și cuantificat și pe autorii din notele de subsol ajunși acolo prin plagiat. Din „cazul Ponta", când decizia a fost tărăgănată timp de o lună, fuseseră trase multe „învățăminte". Cu cât un scandal se prelungește, cu atât prejudiciile de imagine sunt mai mari. Gabriel Oprea era pus la adăpost, pentru moment, de orice vulnerabilitate publică. Doar teoretic.

În zilele în care așteptam decizia Consiliului Național de Etică, m-am întâlnit cu mai multe persoane cu studii juridice cărora le-am arătat acele subcapitole din teza lui Oprea, despre apariția plângerii prealabile în dreptul roman și evoluția acesteia, în timp, în dreptul românesc. Paginile respective mă fascinau. Eram convinsă că sunt plagiate. Cineva mi-a spus că este posibil să fie ale lui Constantin Țurai. Altcineva mi-a sugerat că ar putea fi Vintilă Dongoroz. Ambii au avut dreptate. Oprea îi plagiase și pe Țurai, și pe Dongoroz. Țurai, în lucrarea sa din 1937, îl cita cu ghilimele pe Nicolae Iorga, indicându-i numele în note de subsol. Oprea l-a copiat pe Țurai, indirect și pe Iorga, fără să facă vreo trimitere la textele lor. Am publicat articolul pe 9 iulie, a doua zi după ce Consiliul Național de Etică l-a exonerat de orice vină. În aceeași zi, președintele Klaus Iohannis a semnat decretul prin care lui Gabriel Oprea îi înceta mandatul de premier interimar. Presa mainstream a scris doar despre faptul că Oprea își reia atribuțiile de vicepremier și ministru de interne, nu și despre noile dovezi de plagiat din teza sa.

În săptămâna imediat următoare, a început susținerea examenului de licență la facultatea unde predau. Aveam 15 studente și studenți cărora le coordonasem lucrările. Cu câteva săptămâni înaintea susținerii, descoperisem în studiul unuia dintre ei porțiuni consistente copiate și am fost foarte aproape de a nu-i permite intrarea în examen. A rescris paragrafele cu probleme pe ultima sută de metri și astfel și-a susținut lucrarea de licență. Cu două excepții, studenții au luat note de zece pentru niște lucrări foarte bune, muncite împreună, cot la cot. După doar câteva zile de pauză, a început examenul de admitere la Facultatea de Jurnalism și Științele Comunicării a

Universității din București. Această perioadă este epuizantă, se lucrează și în weekend, de dimineață până seara târziu. Peste o mie de lucrări trebuie corectate în câteva zile. Procesul e anevoios. După afișarea rezultatelor, urmează contestațiile, adică altă serie de lucrări citite și evaluate.

Admiterea s-a încheiat pe 30 iulie, într-o joi. Nu avusesem timp să mă mai gândesc la Oprea, dar nici la ce urma să fac în luna august, perioada de vacanță. Știam doar că sunt obosită și că aș vrea să fug câteva zile din București. Urma ziua mea și nu voiam să stau acasă. Vineri dimineață am început să dau telefoane ca să îmi rezerv o cameră în Vama Veche. Printr-un miracol, am găsit una liberă. Am închiriat-o pentru o săptămână. Era perfect. M-am suit în mașină, iar puțin după prânz am ajuns la mare. A fost exact așa cum voiam să fie – am râs, am plâns, am băut vin rosé, am privit cum iese luna din mare la Amphora, m-am ascuns de soare, am mâncat gomboți la Șoni și-am mai întinerit puțin.

Rețeaua doctorilor lui Oprea

Șederea la mare se apropia de final. Urmau câteva săptămâni lungi în care nu aveam ce să fac cu timpul meu, așa că m-am gândit că aș putea să reiau subiectul „Oprea". L-am sunat pe Sorin Sava, purtătorul de cuvânt al SRI, să-l întreb când voi primi răspuns la întrebările pe care i le adresasem lui Florian Coldea. Era un bun moment să scriu despre rețeaua doctorilor lui Oprea. Sava mi-a spus că mi l-a trimis deja. La mine nu ajunsese. Am convenit să îi retrimit e-mail-ul inițial pe o adresă personală. Mi-a promis că în zece minute voi avea răspunsul în căsuța electronică. Era vineri. Până la finalul zilei, mesajul nu a intrat. În acel weekend mi-a venit ideea să mă uit peste tezele unora dintre cei coordonați de Oprea. Era greu de crezut că Neculai Onțanu, de exemplu, avea o lucrare originală, scrisă de el.

Duminică seara, aproape de miezul nopții, stăteam cu laptopul în brațe și citeam știrile pe internet. Din când în când, mai intram

pe fereastra de Facebook, lăsată deschisă. La un moment dat, un titlu mi se scurge sub ochi și mă face să încremenesc: „Cine sunt magistrații și șefii de instituții făcuți doctori de generalul-politician Gabriel Oprea". Era un articol din *România liberă*. Accentul era pus pe magistrați, și nu pe oamenii din serviciile secrete, iar cel mai important personaj din lista celor coordonați de Oprea – generalul Florian Coldea – era menționat într-un singur loc, spre finalul textului. „Din sfera serviciilor secrete, inclusiv Florian Coldea, actualul șef adjunct SRI, figurează că și-a dat doctoratul cu Oprea." Atât. Asta era singura referire la Coldea.

Recunosc, mi s-a părut ciudată abordarea și, mai ales, mi s-a părut că e unul dintre acele articole cu apariție controlată. Adică informația a fost canalizată în mod deliberat spre *România liberă*, ziar important, cu vizibilitate. Accentul nu era pus pe Coldea, ci pe Licu, deși Coldea era cel mai important personaj din acea listă. Mi-am zis că e prea mare coincidența ca textul să apară la scurt timp după ce îl contactasem pe purtătorul de cuvânt al SRI pentru a-mi da declarația pe care i-o solicitasem lui Coldea. În plus, deși Sava îmi promisese că îmi va trimite răspunsul în zece minute, nu o făcuse. Articolul cita catalogul online de la Biblioteca Națională, însă în text figura un nume care nu era pe lista de la bibliotecă: Gheorghe Muscalu, fost vicepreședinte al Consiliului Superior al Magistraturii și încă membru al respectivei instituții. Deci, dincolo de catalog, *România liberă* avusese și o sursă care furnizase numele lui Muscalu.

Luni de zile am trăit cu această impresie. La toate poveștile pe care le știam despre cum se implicau serviciile de informații în presă, varianta ca textul din *România liberă* să fi apărut cu tunurile puse pe Licu, ca să-l lase în plan secundar pe Coldea, nu mi se părea imposibilă. Am reconsiderat lucrurile o jumătate de an mai târziu, când am primit un mesaj de la ziaristul Vlad Stoicescu. Vlad mi-a trimis un link către un mic articol postat de el pe pagina de Facebook a site-ului www.delao.ro. Era un text în care dezvăluia numele câtorva dintre doctorii lui Oprea. Articolul fusese postat

pe 1 iulie 2015, la câteva ore distanță după ce publicasem pe *HotNews* ancheta despre plagiatul lui Oprea. Mi-am dat seama că am greșit când m-am gândit că informația din *România liberă* fusese publicată controlat. Lista lui Oprea fusese devoalată de Vlad Stoicescu chiar în ziua în care o descoperișem și eu la bibliotecă. Informația era publică, nu era ascunsă în paginile virtuale ale Bibliotecii Naționale, așa cum credeam eu. De multe ori m-am gândit la episodul ăsta, la cum aș fi putut să rămân blocată într-o idee total nedreaptă față de jurnaliștii de la *România liberă*, dacă Vlad Stoicescu nu mi-ar fi trimis respectivul mesaj. Am ales să vorbesc despre acest episod extrem de delicat pentru a arăta prin câte frământări trece un ziarist și câte semne de întrebare își pune când scrie despre un subiect care atinge Statul la vârful său.

Luni dimineață, 10 august, eram, din nou, la Biblioteca Națională. Am cerut să văd tezele lui Neculai Onțanu, Bogdan Licu, Dumitru Zamfir și George Bălan (fost adjunct al procurorului general al României). M-am uitat peste fiecare lucrare în parte. Cea a lui Licu, prim-adjunct al procurorului general al României, era plină de greșeli și exprimări-șablon. La prima căutare am găsit pasaje copiate. Am decis, totuși, să-mi canalizez atenția pe teza lui Onțanu pentru că notorietatea lui era mai mare decât a lui Licu, chiar dacă funcția acestuia era incomparabilă cu cea a primarului sectorului 2. În plus, Onțanu era prietenul intim al lui Gabriel Oprea, fapt cunoscut public. Oprea era președintele UNPR, iar Onțanu era secundul lui – secretar general al UNPR. În plus, nu era nici el din categoria celor care să strălucească prin preocupări intelectuale.

În timp ce frunzăream lucrarea lui Onțanu, am primit e-mail-ul așteptat încă de vineri de la SRI. În premieră, fac public acest răspuns pe care nu am mai apucat să îl folosesc atunci.

> „Studiile doctorale ale domnului general Florian Coldea s-au desfășurat, cu respectarea tuturor normelor academice și legale, pe durata a patru ani. Acestea au început în anul 2007, în cadrul Academiei de Poliție «Alexandru Ioan Cuza», unde exista, la

acel moment, posibilitatea desfășurării studiilor doctorale în domeniul securității naționale. Domnul general Florian Coldea și-a finalizat studiile doctorale în cadrul Academiei Naționale de Informații «Mihai Viteazul» în anul 2010. În același an a susținut public lucrarea de doctorat cu titlul «Managementul schimbării în serviciile de informații» și a avut un singur coordonator pe întreaga durată a studiilor."

În câteva ore, am adunat suficient de multe dovezi care să ateste că teza lui Neculai Onțanu este plagiată. După ce s-a terminat programul la bibliotecă, m-am întors acasă și am început să marchez cu roșu paragrafele copiate și să-mi scriu textul. A doua zi, spre seară, a apărut pe *HotNews* ancheta despre plagiatul lui Onțanu. Din nou tăcere în toată presa. Subiectul, care în mod normal ar fi deschis toate buletinele de știri în orice presă necontrolată politic și financiar, nu a existat pentru publicațiile relevante sau pentru televiziunile de știri. Subiectul era spectaculos. Onțanu obținuse titlul de doctor la Academia Națională de Informații „Mihai Viteazul" a Serviciului Român de Informații, școala care se presupune că educă viitori spioni de elită. Dincolo de dovezile despre plagiat, am publicat, în premieră, un document inedit, care arăta că doctorul general din zilele noastre, Neculai Onțanu, era de profesie fierar-betonist. Când stăteam cu zilele la Arhivele Naționale, ca să adun informații pentru teza mea de doctorat, am descoperit documentul de admitere a lui Neculai Onțanu, de profesie fierar-betonist, în anul I la Institutul pentru pregătirea cadrelor în problemele conducerii social-politice al Academiei „Ștefan Gheorghiu". Actul era datat 1986. L-am salvat, gândindu-mă că poate voi avea vreodată ocazia să scriu despre el. Și am avut.

Joi, 13 august, am postat un comentariu pe Facebook, care s-a viralizat rapid. Acel mesaj l-a deranjat atât de tare pe Gabriel Oprea, încât am început să resimt în mod direct că intrasem pe radarul lui.

„Îmi aduc aminte un moment petrecut imediat după accidentul de pe Lacul Siutghiol, care la vremea respectivă m-a indignat

teribil şi pe care, acum, îl «citesc» într-o altă notă. La scurt timp după producerea accidentului, televiziunile de ştiri începuseră să dea informaţia că oamenii trăiesc pentru că, de pe mal, se puteau auzi strigătele de ajutor ale celor căzuţi în apă. Toate televiziunile de ştiri au dat imediat şi informaţia că vicepremierul pentru securitate naţională şi ministru al afacerilor interne, Gabriel Oprea, a preluat coordonarea operaţiunii şi s-a deplasat, cu un elicopter, la faţa locului.

Scenariul din mintea lui Oprea a fost, probabil, că, dacă oamenii ăia strigă, atunci salvarea lor este o formalitate, preia el operaţiunea şi, în final, apare ca salvator al situaţiei de urgenţă. Însă competenţa subordonaţilor lui Oprea s-a văzut, nu insist, finalul îl cunoaşteţi. Imediat ce a fost clar că operaţiunea de salvare este un fiasco şi că oamenii aia mor cu zile sub ochii neputinţei sale, comandantul situaţiei de urgenţă, vicepremierul pentru securitate naţională şi ministru al afacerilor interne, Gabriel Oprea, a fugit de pe malul lacului ca o potârniche şi l-a împins în faţă pe Raed Arafat.

Problema este că televiziunile de ştiri nu au mai suflat o vorbă despre prezenţa la locul accidentului a vicepremierului pentru securitate naţională şi ministru al afacerilor interne, Gabriel Oprea. Nici ziarele nu au scris un cuvânt despre treaba asta. A doua zi, eram la volan şi am ascultat-o pe Monica Dajbog, purtătorul de cuvânt al MAI, care a citit un comunicat cu bilanţul operaţiunii – nici un cuvânt despre prezenţa lui Oprea la faţa locului. Tot ce spun se poate găsi pe televiziunile de ştiri, în arhivele lor online.

De ce pomenesc povestea asta acum? Pentru că abia acum realizez influenţa şi puterea acestui personaj pe care mulţi l-au tratat cu indiferenţă, iar alţii nu l-au «tratat» deloc, pentru că despre acest om nu se poate spune/scrie nimic în mainstream. Povestea plagiatului lui nu s-a rostogolit, subiectul a fost preluat de vreo câteva site-uri locale. La fel şi în cazul lui Onţanu, cel coordonat de Oprea în obţinerea doctoratului. Pe baza

acelui plagiat, Oprea și-a clădit cariera universitară. Prin impostură și furt a devenit profesor universitar și coordonator de doctorate. Și a permis acordarea de titluri de doctor unor indivizi cu lucrări plagiate sau cu lucrări mediocre, maculatură curată. S-a infiltrat în sistemul de intelligence, în Academia Națională de Informații a SRI, coordonând doctoratul lui Florian Coldea, actualul prim-adjunct al șefului SRI, al lui Ionel Marin și Dumitru Zamfir, foști directori adjuncți ai SRI, sau al lui Remus Șpan, fostul șef al Direcției Tehnice din DGIPI, adică departamentul care se ocupă de partea cu «urechea și timpanul». Nu s-a oprit aici. Le-a dat doctorate pe lucrări mediocre, rușinoase și procurorului Bogdan Licu, vicepreședinte CSM, procurorului George Bălan, fost membru CSM, cel care spera la funcția de procuror general al României, trimis în judecată de DNA în dosarul «Curentul și Motorul», procurorului Gheorghe Muscalu, actual membru CSM, apropiat de fosta grupare din SRI Prahova, condamnată definitiv la închisoare, sau judecătoarei Florica Diaconescu, de la Curtea de Apel Craiova.

Ce-a făcut Oprea al nostru în ani de zile? A încercat el însuși să pună mâna pe CURENT, adică pe informație, pe zona de intelligence, dar și pe MOTOR, adică pe sistemul de justiție. Și toate astea s-au întâmplat într-o liniște deplină, pentru că presa nu scrie/spune despre Gabriel Oprea, pentru că despre Gabriel Oprea nu se poate scrie/spune nimic care să deranjeze. Emblematică este conversația cu o colegă de breaslă care m-a sunat pentru că o rugase cineva din MAI să afle cine este persoana care se pregătește să scrie despre teza de doctorat plagiată a lui Oprea, iar la finalul discuției mi-a spus ceva de genul: «La noi nu ar apărea niciodată așa ceva». Ziarul care se află în spatele formulării «la noi» este un ziar care făcea dezvăluiri incredibile cândva, un ziar la care am ținut enorm.

Uitați-vă cum arată acum UNPR-ul lui Gabriel Oprea. Este un partid ticsit cu tot felul de personaje dubioase, cu indivizi care încearcă să își găsească sub cupola lui Oprea un adăpost de

frica DNA. Iar în tot timpul ăsta, Oprea mestecă în gol o expresie care a ajuns să ne irite îngrozitor timpanele, o sintagmă pe care a golit-o de conținut – «interesul național». Iar în numele acestui «interes național», Oprea este cel care face acum jocurile politice, este cel la mâna căruia stau facerea și desfacerea de guverne și, implicit, viitorul nostru!".

Esența acestui mesaj a lovit puternic sensibilitățile generalului Oprea.

„Rugămintea e să-i lași în pace pe Coldea și Onțanu"

A doua zi, am primit un telefon de la un cunoscut analist politic cu care nu mai vorbisem din 2009. M-a rugat, dacă am timp, să mă văd cu el la un ceai în acea după-amiază. Am ajuns la unul din multele restaurante din Parcul Herăstrău. La masa analistului se aflau un cunoscut jurnalist de televiziune și o persoană pe care atunci am întâlnit-o prima și ultima oară. După aspect, era cetățean străin, însă vorbea limba română foarte bine. Am salutat, am schimbat câteva vorbe, după care m-am retras la o altă masă cu analistul.

Mi-a spus că vrea să vorbească două chestiuni cu mine. M-a întrebat direct dacă mi-e cunoscută situația ziarului *România liberă*, dacă știu ce se petrece acolo. I-am spus că nu știu, iar el m-a rugat, dacă pot, să mă interesez mai ales despre capacitățile tehnice ale redacției. L-am întrebat de ce ar vrea să știe aceste lucruri. Mi-a spus că „niște americani" sunt interesați să preia ziarul și să investească masiv în el. Când a pronunțat cuvântul „americani" și-a dus două degete spre umăr, semn că este vorba despre oameni conectați la servicii secrete. Curgeau informații despre potențialii investitori, poziționarea mass-media în bătălia politică, astfel încât să fiu impresionată de lucrurile pe care le auzeam. Discuția a alunecat ușor spre recenta vizită la București a lui Joe Biden, vicepreședintele SUA, și declarația acestuia despre nevoia României

de a avea o presă puternică. Analistul a lăsat să se înțeleagă despre el că e omul serviciilor și că are rolul de interfață a „băieților". Mi-a mai spus că *România liberă*, sub noul patronat, va fi un ziar axat pe investigații și că, dacă el va fi cel care va decide politica editorială, va dori să lucrăm împreună și a pomenit poziția de redactor-șef. Acea lungă discuție în care construise scenarii seducătoare trebuia să fie „cârligul". După aceea mi-am dat seama că aplicase principiul „*Ca să îți pot cere ceva, trebuie, mai întâi, să îți ofer ceva*". I-am spus sec că pentru moment nu îmi pun problema să lucrez în presă cu un contract permanent.

Cum nu m-am arătat interesată de prezumtiva lui ofertă, a trecut la cel de-al doilea subiect. A început prin a-mi spune că pot să îi cer orice la schimb. L-am văzut cum se foiește pe scaun și se fâstâcește, de parcă nu își găsea cuvintele. Era semnul că nu se simțea tocmai confortabil cu discuția respectivă. Îmi spune ceva de genul „Îți închipui, cred, despre ce este vorba". Am replicat un „da" apăsat și foarte sigur, după care îl aud că zice pe nerăsuflate, cu privirea plecată în jos: „Uite, rugămintea este să-i lași în pace pe Coldea și Onțanu". Mă prind rapid că a aruncat numele celor doi la înaintare ca să nu îl pomenească direct pe Oprea. L-am întrebat dacă Florian Coldea i-a cerut să aibă această discuție și am adăugat că nu mi-aș fi închipuit că ditamai prim-adjunctul SRI obișnuiește să ceară protecție, și mai ales prin intermediari. Mi-a răspuns că nu e vorba despre protecție, ci despre viitorul țării. I-am întors iute replica și i-am spus că Oprea e un impostor, cățărat pe cele mai înalte funcții ale statului, că s-a infiltrat în Academia SRI inclusiv pentru că i-a permis Coldea asta, iar dacă Oprea înseamnă viitorul țării e o rușine pentru noi toți. „Oprea e un impostor util, ca și UNPR-ul, care e creația serviciilor, însă Oprea și UNPR-ul sunt utili în acest moment unei construcții prezidențiale", l-am auzit rostind șoptit pe marele analist. Îmi mai spune că președintele Iohannis trebuie susținut și că PNL nu e un partid mai bun decât PSD. Trebuia să ajung la concluzia că UNPR-ul lui Oprea era vital pentru o nouă construcție guvernamentală.

Zice, apoi, că în măruntaiele statului a fost pus la cale un scenariu al serviciilor, astfel încât UNPR să absoarbă oameni din PSD, scopul fiind ca PSD să facă implozie și să coboare sub 20 de procente. În sinea mea, m-am întrebat la ce ar fi bun un PSD cu 20% în intențiile de vot, dacă alternativa era un monstru politic creat de servicii, mai toxic decât însuși PSD-ul. Nu am articulat nimic cu voce tare, am continuat să ascult. Analistul a încercat să îmi arate cât de important este Oprea în schema de putere a statului. Mi-a spus că, în perioada în care Ponta și-a delegat mandatul din cauza operației la genunchi, Oprea, din poziția de premier interimar, l-a servit pe Iohannis cu tot ceea ce președintele avusese nevoie. Mi-am dat seama că se referea la Mihai Răzvan Ungureanu, care fusese numit șeful Serviciului de Informații Externe, în ciuda opoziției PSD, exact în perioada în care Oprea asigura interimatul de premier. Acesta a mobilizat aproape toți parlamentarii UNPR și a reușit să asigure un vot la limită în Parlament, în ciuda boicotului PSD și ALDE. Analistul mi-a mai spus că pot să îi dau și eu o mână de ajutor președintelui Iohannis pentru o viitoare construcție guvernamentală, dacă nu mai scriu nimic care să tulbure apele politice. Apoi a adus în discuție argumentul care a crezut că mă va sensibiliza: intenția creatorilor acelui scenariu erau alegerile parlamentare anticipate. Mi-a zis că se dorește cuplarea parlamentarelor cu localele, în mai 2016, astfel încât PSD-ul să fie aruncat afară din istorie. Suna de-a dreptul ridicol. I-am spus că lucrurile astea se pot face și fără Oprea, pentru că Oprea nu este UNPR-ul. Îmi răspunde că Oprea *este* UNPR.

I-am aruncat, într-o doară, că nu mi-am închipuit că postarea mea de cu o zi înainte, de pe Facebook, va produce asemenea deranj. Analistul mi-a răspuns că am mulți urmăritori, că am credibilitate mare și că e normal că informația s-a propagat și a deranjat. Atunci am realizat că acel comentariu public a tulburat Sistemul, oamenii din jurul „Curentului și Motorului", pentru că pusesem serviciile în relație cu justiția. I-am spus că e scandalos ce a făcut Oprea cu plagiatele și l-am întrebat care este planul cu el. Mi-a răspuns, din

nou, că e un impostor util, că UNPR este creația serviciilor, că Oprea este creația serviciilor, că va fi folosit atâta timp cât va fi util, după care i se va da drumul din brațe. A admis că ar putea să fie numit premier în locul lui Ponta, dacă scenariul va fi pus în aplicare. I-am răspuns că o asemenea mutare politică ar fi de-a dreptul scandaloasă, că este mult prea mult pentru un individ care abia manevrează 200 de cuvinte, dar pretinde că e și profesor, și conducător de doctorate, și general, și academician. „Știi citatul din Schiller (sic!), nu? Maurul și-a făcut datoria, maurul poate să plece. Oprea va fi lăsat din brațe." M-a rugat să nu mai scriu o perioadă. „După aceea e posibil chiar să fie nevoie să scrii. Așteaptă până la primăvară", mi-a mai spus analistul. I-am spus că am nevoie de timp să mă gândesc.

Rezultatul acelei discuții a fost exact invers decât cel așteptat de Oprea și oamenii din jurul său. Luni dimineață, înainte ca biblioteca să se deschidă pentru public, eram la ușile ei. În loc să mă determine să abandonez subiectul Oprea, analistul m-a întărâtat și mai tare. Mi-a întărit ideea că stâlpii societății românești, cei care controlau statul, politica, serviciile secrete și justiția erau niște impostori sinistri, niște indivizi care deformaseră ideea de integritate publică.

Am fost întrebată de mai multe ori în acești ani de ce am ales să verific tezele unor oameni cu funcții-cheie în stat. Răspunsul este foarte simplu. Mi-am spus că numai dacă voi scrie despre cât mai multe teze plagiate voi putea mișca Sistemul, se va crea acea masă critică, în stare să producă o schimbare. M-am gândit că nu se va întâmpla nimic dacă voi scrie despre un profesor de la Universitatea Dunărea de Jos din Galați care a plagiat, dar că, dacă voi scrie în mod constant despre elita politică, despre cei care decid în numele nostru, voi reuși, în final, să-i oblig taman pe ei să schimbe legile, să facă unele mai bune, pe care să le aplice. Știam că va fi foarte greu să încep de una singură o luptă surdă cu Sistemul, în condițiile în care mai toată presa tăcea complice. Și mai știam că

abia din acel moment încolo anchetele mele vor deveni cu adevărat periculoase, pentru că nu făcusem blatul cu ei.

În cinci zile am descoperit dovezi clare că alte patru teze de doctorat coordonate de Oprea erau plagiate. Randamentul final a fost de o teză dovedită într-o zi și un sfert, adică vreo zece ore de muncă pentru o lucrare. Personajele descoperite erau cât se poate de variate ca importanță. Bogdan Licu era prim-adjunct al procurorului-general, Loredana Radu era nepoata lui Gabriel Oprea, dar și avocata lui Victor Ponta, Adela Popescu (Neagu) era secretara lui Oprea, iar Mihai Stănișoară era fost ministru PDL al apărării și consilier prezidențial. Toți copiaseră într-o manieră simplistă și evidentă. Am lucrat cu furie și încăpățânare. În fiecare zi din săptămână am mers la bibliotecă, de dimineață până seara. Ajungeam când începea programul, plecam când se încheia. Luam câte o scurtă pauză de prânz, însă nu plecam nicăieri, să nu irosesc timp, mâncam un sendviș pe scările bibliotecii, iar apoi mă întorceam rapid la lucru.

Vineri seara, după ce încheiasem o săptămână de foc, l-am sunat din nou pe Dan Tăpălagă. Nu i-am spus nimic despre cele cinci noi plagiate, i-am spus doar că vreau să ne vedem. Nu mai era la birou, așa că a rămas să ne întâlnim luni dimineață. Erau atât de multe teze plagiate, încât nu mai puteau fi publicate ca atare, trebuia făcut un plan editorial, trebuia stabilită ordinea în care aveau să apară dezvăluirile. Când ne-am văzut și i-am spus despre ce este vorba, a scos un lung șuierat. Mi-a dat dreptate că trebuie să decidem în ce ordine le publicăm. A decis să deschidem seria plagiatelor cu Loredana Radu, despre care mai multe surse îmi spuseseră că ar fi nepoata lui Oprea. De altfel, câteva publicații scriseseră că între cei doi exista o legătură de rudenie. Abia după ce Loredana Radu și Neculai Onțanu au fost arestați, în martie 2016, s-a aflat cu certitudine și natura relației: era nepoată de verișoară a lui Oprea.

În paralel, am trimis o serie de solicitări, în baza legii liberului acces la informațiile de interes public, la Ministerul Educației

pentru a afla modul în care Gabriel Oprea a ajuns profesor la universitatea SRI. Toate termenele de răspuns au fost depășite. Când sunam să întreb de ce nu primesc documentele solicitate – niște ordine de ministru – mi se spunea că cererea mea este blocată la cabinetul secretarului de stat responsabil de învățământul superior, Gigel Paraschiv. Câteva luni mai târziu, aveam să înțeleg de ce Oprea era apărat cu atâta zel de secretarul de stat. Paraschiv era membru în Academia de Științe ale Securității Naționale, la fel ca și ministrul educației, Sorin Cîmpeanu, ambii având asigurat un salariu pe viață.

Subiectul începea să capete o cu totul altă consistență, iar relevanța lui creștea în greutate din pricina instituției de învățământ unde fuseseră susținute respectivele teze: Academia Națională de Informații „Mihai Viteazul" a Serviciului Român de Informații. Academia se dovedea a fi o veritabilă „fabrică de doctorate plagiate". Teze plagiate după referate sau lucrări de licență, teze compilate din tot felul de surse obscure de pe Interne, teze însăilate din două sau trei cărți, teze încropite din legi și acte de funcționare a unor instituții. Acesta era nivelul „științific" al „cercetărilor" produse în acea universitate, care se presupunea că pregătește o elită profesională. Frapant era că un politician, șef de partid, cu funcții la vârful executivului, era conducător de doctorate în instituția de învățământ a unui serviciu secret. Însă și mai frapant era că acest politician coordonase în Academia SRI lucrările unor magistrați (Bogdan Licu, Florica Diaconescu), ale unor oameni din serviciile secrete (Florian Coldea) sau ale unor politicieni (Mihai Stănișoară, Neculai Onțanu).

Academia SRI se releva ca o sursă de putere ocultă. Toate aceste ipostaze generau evidente situații de incompatibilitate de natură etică și ridicau semne de întrebare cu privire la relația magistrat – politician sau ofițer de informații – politician. De ce și-ar fi ales un magistrat sau un ofițer de informații un îndrumător de doctorat care era și politician? Peste tot în lumea civilizată există o serie de bariere peste care nu se trece, iar una dintre acestea este

tovărășia dintre politicieni și magistrați. Însă lucrurile trebuie privite, în mod categoric, și din cealaltă perspectivă. De ce o universitate militară, care are statut de unitate militară și un regim special, aflată în subordinea unui serviciu secret, și-ar deschide larg porțile către clasa politică și magistratură? Academia SRI, ca și Academia de Poliție sau Universitatea Națională de Apărare, pe lângă programele doctorale destinate militarilor, aveau și au în continuare cursuri de scurtă durată destinate civililor, care erau luate cu asalt de politicieni. Nu era cumva vorba despre o intenție clară a SRI de a-și mări astfel influența în viața politică și în societate? În aceste condiții, cum se mai putea vorbi despre un control civil al serviciilor asigurat de clasa politică, și nu despre o distorsionare a sistemului democratic?

M-am întrebat dacă lucrurile stăteau la fel și în alte țări. Am început să caut informații despre instituții similare Academiei SRI. Am aflat că omologul Serviciului Român de Informații din Statele Unite ale Americii, Federal Bureau of Investigation (FBI), avea o academie. Cum pe site-ul lor nu am găsit date despre programele de învățământ derulate, le-am trimis un e-mail. I-am întrebat dacă au cursuri de masterat sau de doctorat și dacă acestea puteau fi urmate de politicieni sau magistrați. A doua zi, m-a sunat purtătorul de cuvânt al Academiei FBI, Kurt T. Crawford, cu care am avut o discuție de circa 20 de minute despre sistemul lor educațional. Academia FBI avea doar cursuri de master, deschise oamenilor din sistemul de intelligence. Nici vorbă de școală doctorală, nici vorbă despre oameni politici sau magistrați pe care să-i școlească. Mi-a spus că, dacă vreun ofițer de informații are preocupări academice, singura opțiune pentru a obține un doctorat este să studieze într-o universitate civilă. Chiar mi l-a dat exemplu pe generalul David Petraeus, fostul director al CIA, care avea un doctorat obținut la Princeton.

Luni dimineață, pe 24 august, când mă pregăteam să plec de acasă, îmi sună telefonul. Era ora 9.00. Număr necunoscut. Răspund. Interlocutorul se prezintă ca fiind Alin Berbecaru, de la UNPR. Îl

întreb ce dorește. „Știți, dumneavoastră vă ocupați de niște subiecte și aș dori să avem o discuție", spune bărbatul. „Ok, ce doriți?", întreb din nou. Îmi cere să ne vedem pentru o jumătate de oră. După întâlnirea avută cu câteva zile înainte cu analistul politic, mi-am imaginat că omul este purtătorul unui mesaj similar. Încă nu începusem să public seria de plagiate abia documentate, iar lucrul acesta m-a făcut să îmi pun întrebări în legătură cu telefonul primit de la omul UNPR. I-am spus că am puțin timp liber a doua zi, în jurul prânzului. Nu auzisem până atunci despre Alin Berbecaru, așa că am intrat pe Google să caut informații despre el. Am aflat că este secretarul general al organizației UNPR București și omul de încredere al primarului Neculai Onțanu. Firmele controlate de el aveau contracte de milioane de euro cu Primăria Sectorului 2, de la panseluțe la curățenie și pază.

Ne-am văzut la terasa unui restaurant din zona 1 Mai. Bărbatul, un munte de om, fost sportiv de performanță, dădea semne evidente de nervozitate. Trebuia să aud din gura lui al cui mesager este, așa că l-am întrebat cine l-a pus să mă sune. Mi-a răspuns că m-a căutat din proprie inițiativă, după ce a întrebat mai multă lume dacă mă cunoaște ca să ne facă introducerea. În sinea mea, m-am felicitat încă o dată pentru faptul că am evitat tot timpul să îmi fac prieteni sau amici printre oamenii politici. „Adică Oprea și Onțanu nu știu că ați venit să ne întâlnim?", m-am arătat mirată. A negat, dar nu convingător. A început prin a-mi spune că sunt un ziarist bun, că i-au atras atenția anchetele mele și că și-ar dori să colaborăm. „Să colaborăm?", am întrebat amuzată. Berbecaru mi-a spus că ar vrea să preiau departamentul de comunicare al UNPR, pentru că partidul nu are închegată o asemenea structură, iar el crede că m-aș potrivi într-o asemenea poziție. „Domnule Berbecaru, eu nu sunt om de relații publice, eu sunt ziarist de investigație. Eu nu știu să construiesc imaginea unui partid, mă pricep, în schimb, să scriu despre mizeriile pe care le face un partid, sau un lider de partid, ca Oprea, sau un om de afaceri, ca dumneavoastră." Bărbatul a lăsat imediat ochii în pământ. I-am spus să le transmită lui Oprea și Onțanu că abia am început seria de anchete

despre ei și că nu am de gând să mă opresc. Am plecat fără să apuc să beau din apa pe care mi-o comandasem. După vreo zece zile, după ce începusem să public anchetele deja documentate, Berbecaru m-a sunat din nou, rugându-mă să avem o nouă întâlnire. I-am spus să nu mă mai sune, pentru că nu avem ce să discutăm.

Pe 26 august a apărut dezvăluirea despre teza plagiată a Loredanei Radu, susținută la Academia Națională de Informații „Mihai Viteazul" a Serviciului Român de Informații. Mai spectaculoasă decât această informație era rețeaua de legături și interese din jurul ei pe care o dezvăluiam. Jumătate de an mai târziu, femeia a fost arestată într-un dosar de corupție alături de Neculai Onțanu, iar procurorii au anunțat că presupusa mită intermediată de ea ajunsese la Gabriel Oprea. Acesta, deși anchetat de DNA pentru respectiva faptă, nu a fost încă pus sub acuzare și trimis în judecată.

În plin scandal despre plagiatele pe care le-a girat ca profesor universitar, Gabriel Oprea, ajutat de bunul său prieten George Maior, directorul SRI, a recurs la o mișcare de PR menită să mai atenueze din efectul incomodelor dezvăluiri care îl vizau. A organizat o conferință publică pentru a prezenta „conceptele fundamentale" ale Strategiei Naționale de Apărare, elaborate de Academia de Științe ale Securității Naționale (ASSN). Această instituție, înființată în 2012, fusese reorganizată la începutul lui 2015, după ce Maior demisionase de la SRI. Academia se contura ca o mare sinecură pentru grupul de acoliți cu pretenții academice din jurul celor doi. Numele membrilor ASSN, care erau remunerați pe viață cu un salariu lunar pentru această calitate, spunea totul despre anvergura științifică a Academiei: Gabriel Oprea, George Maior, Vasile Dîncu, Dan Mihalache, Remus Pricopie, Ion Neagu, Adrian Curaj, Gheorghe Toma, Mihail Vasile-Ozunu, Sorin Cîmpeanu, Petre Tobă, Gabriel Ispas, Gigel Paraschiv.

Dintre cei enumerați, cinci aveau legături cu Ministerul Educației. Pricopie era fost ministru al educației. Cîmpeanu era ministrul educației în funcție. Curaj, la acel moment șeful finanțelor din cercetare, era viitorul ministru. Ispas și Paraschiv ocupau

funcții de secretari de stat tot în Ministerul Educației. Includerea lor în schema unei instituții cu resorturi militare arăta că, de fapt, Oprea încerca să-și atragă de partea sa oamenii-cheie din Educație, astfel încât să fie protejat de orice eventuale anchete sau verificări. Imediat ce PSD a revenit la guvernare în decembrie 2016, Ispas și Paraschiv au fost numiți, din nou, secretari de stat la Educație.

Contribuția lui Oprea la crearea acestei academii-căpușă a fost majoră. El fusese remorca inițiativei legislative în Parlament, în 2012. Ulterior, în 2015, când era vicepremier pe securitate națională, a înlesnit emiterea unei hotărâri de guvern prin care statutul ASSN a fost modificat. Academicienii au ajuns să fie plătiți cu salarii lunare pe viață din bani de la buget, alocați prin Ministerul Educației. La evenimentul ASSN de la sfârșitul lunii august 2015 a participat și Klaus Iohannis. Prezența președintelui a legitimat respectiva Academie, o instituție aberantă ca scop și structură, și a generat o serie de articole care, prin asocierea cu Iohannis, aveau scopul de a-l pune într-o lumină favorabilă pe Gabriel Oprea.

Între timp, au început să se înmulțească informațiile despre o posibilă demisie a lui Victor Ponta și preluarea interimatului de către Oprea, iar, apoi, numirea acestuia ca premier plin, până la viitoarele alegeri parlamentare. Sursele erau cât se poate de credibile și serioase. Modalitatea în care Ponta avea să iasă din scenă era cam singura necunoscută: prin demisie, din cauza dosarelor în care era anchetat de DNA sau „ajutat" de vicepremierul său. Scenariile vehiculate păreau relativ simple. O variantă posibilă era moțiunea de cenzură, o alta era retragerea miniștrilor UNPR din guvern și scoaterea partidului condus de Oprea din coaliția cu PSD. Pasul următor ar fi fost construirea unei noi majorități parlamentare de către PNL, UNPR, UDMR, împreună cu parlamentarii independenți, cei ai minorităților și traseiștii afiliați unor partide nou înființate. Premierul-plagiator se pregătea să plece, însă pe tușă își făcea încălzirea vicepremierul-plagiator-făuritor-de-plagiatori.

Presiunile asupra celor care scriau sau doar aveau intenția să publice despre generalul de la cârma Ministerului de Interne erau uriașe. Presa continua să tacă în legătură cu clubul select al doctorilor lui Oprea, cu o singură excepție notabilă: TVR. Stelian Tănase, președintele director general al TVR, a reclamat constrângerile la care a fost supus de însuși generalul Oprea, deranjat că televiziunea publică dădea știri despre plagiatele coordonate de acesta, citând anchetele mele. Un text al jurnalistei Daniela Rațiu despre Gabriel Oprea a fost oprit de la publicare de conducerea editorială de la *Evenimentul zilei*, acolo unde aceasta scria editoriale în regim de colaborator, fără a fi remunerată.

Pe 31 august am publicat ancheta despre teza plagiată a lui Bogdan Licu, prim-adjunctul procurorului general al României. Textul introducea în ecuație o perspectivă cu totul nouă despre cazurile de plagiat. Legea educației și Codul studiilor universitare de doctorat, adoptate în 2011, obligau toți doctoranzii să semneze, împreună cu conducătorii lor, o declarație pe proprie răspundere prin care își asumau originalitatea conținutului tezei și respectarea standardelor de calitate și etică profesională. Declarația atrăgea după sine și răspunderea penală. Am scris în anchetă că Licu și Oprea riscau să fie acuzați de fals în acte publice. Atât a rămas după ce am făcut publică această informație, riscul, pentru că Parchetul General, unde Licu era și încă este adjunct, nu s-a autosesizat și nu a deschis un dosar de cercetare penală împotriva celor doi. Informația despre declarație nu îmi fusese dată de vreo sursă, o știam din momentul în care am semnat și eu o astfel de hârtie, în 2013, când mi-am întocmit propriul dosar în vederea susținerii publice a tezei de doctorat. Dezvăluirea a cutremurat întreaga comunitate academică. Plagiatul nu mai însemna doar o fraudă academică pe care toată lumea încerca să o bagatelizeze, plagiatul avea și o latură penală, care dădea fiori reci doctorilor și îndrumătorilor lor.

În urma noului val de dovezi despre ceea ce se contura a fi rețeaua de plagiatori ai lui Oprea, vicepremierul a început să se ascundă de ziariști, deși toată vara fusese într-o asiduă campanie

de promovare. A început să lipsească de la unele ședințe importante ale coaliției de guvernare, nu mai dădea pe la partid, iar la Ministerul de Interne nu se putea ajunge la el. Era un semn clar că e speriat, că încearcă să fugă de eventualele întrebări incomode despre plagiatele pe care le coordonase. Presiunea dezvăluirilor pe bandă rulantă a determinat Academia SRI să anunțe, printr-un comunicat, că a declanșat o anchetă internă. Totuși, un rezultat al verificărilor nu a fost făcut public vreodată.

Stabilisem să public câte un text la distanță de patru, cinci zile, astfel încât interesul opiniei publice asupra subiectului să fie menținut constant. Surse de maximă încredere susțineau că președintele Iohannis fusese convins de Dan Mihalache să-l accepte pe Gabriel Oprea premier interimar și, apoi, premier până la viitoarele alegeri parlamentare. Mihalache, membru în Academia de Științe ale Securității Naționale, era principalul susținător al lui Oprea de la Cotroceni. Era momentul să public ancheta despre secretara vicepremierului ajunsă doctor prin plagiat. Acest caz era emblematic pentru impostura patronată de cel care spera să ocupe funcția de prim-ministru. Adela Popescu, femeia pe care a avut-o lângă el și la Ministerul Apărării Naționale, și la cel de Interne, fusese decorată și de Traian Băsescu, și de Klaus Iohannis. Președintele Băsescu i-a dat două distincții, în 2010 și 2011, Ordinul „Virtutea Militară" în grad de cavaler, și Ordinul Național „Serviciul Credincios" în grad de cavaler, ambele la propunerea lui Gabriel Oprea în vremea când era ministru al apărării naționale. În ianuarie 2015, Adela Popescu primise Ordinul Național „Steaua României" în grad de cavaler de la Klaus Iohannis, tot la propunerea lui Oprea, de această dată din calitate de ministru de interne.

Ancheta s-a viralizat instantaneu. A făcut peste 70.000 de vizualizări în câteva zile și a stârnit o uriașă indignare în rândul opiniei publice. Nu atât faptul că plagiase în teza de doctorat a scandalizat lumea, cât cele trei decorații primite, printre care și „Steaua României", cea mai înaltă distincție la care poate spera un simplu cetățean, care nu este șef de stat. Nici un militar român rănit în

războaie, pe teatrele de operațiuni, nu fusese propus de ministrul Oprea pentru decorare cu „Steaua României", însă secretara lui, da. Dinspre Cotroceni nu mai „transpira" nici o informație. O liniște apăsătoare s-a lăsat peste scena politică. În schimb, presa a început să prindă și glas, și curaj după ancheta despre secretară.

Dezvăluirile despre Adela Popescu au scurtcircuitat toate canalele politice de negociere dintre președintele Iohannis și Gabriel Oprea. Aveam să aflu lucrul acesta o lună mai târziu, la începutul lui octombrie, cu vreo două săptămâni înainte de nefericitul accident în care a murit polițistul Bogdan Gigină. La un eveniment public, m-am întâlnit cu cineva de la Cotroceni. Mărturisirile pe care mi le-a făcut acea persoană m-au lăsat fără cuvinte. După apariția anchetei despre Adela, președintele Iohannis a refuzat categoric să mai ia în calcul varianta Oprea premier. Se simțea tras pe sfoară pentru că a ajuns să decoreze o secretară. În plus, președintele a considerat că desemnarea plagiatorului Oprea ar atârna prea greu în planul imaginii, în condițiile în care el însuși era profesor. Atunci am avut și confirmarea clară că cel care dirijase jocurile de culise în favoarea lui Gabriel Oprea era consilierul prezidențial Dan Mihalache. Tot acest episod a însemnat și răcirea relațiilor dintre Iohannis și Mihalache, care a fost scos din echipa prezidențială după ce a primit funcția de ambasador la Londra. „Nu aveți idee cât bine ați făcut pentru țara asta", mi-a spus acel om.

Când negocierile politice încă se purtau pentru înlăturarea lui Victor Ponta și preluarea interimatului de către Gabriel Oprea, una dintre variantele luate în calcul a fost inițierea unei moțiuni de cenzură de către Partidul Național Liberal împotriva Guvernului. Votul din Parlament pentru numirea lui Mihai Răzvan Ungureanu la șefia Serviciului de Informații Externe arătase că PSD-ul poate fi înfrânt cu ajutorul UNPR. Liberalii au depus moțiunea, deși știau că șansele să treacă erau infime în condițiile în care Klaus Iohannis respinsese categoric varianta Oprea-premier. Înainte de votarea propunerii politice, UNPR a anunțat că optează pentru

„stabilitate, consecvență și interes național". Acela a fost semnalul public că Gabriel Oprea nu va mai ajunge premier. Visul său era spulberat definitiv.

Ultima teza plagiată din calupul de patru era a lui Mihai Stănișoară, fost ministru PDL al apărării. Ancheta a apărut pe 7 septembrie. Nu mai era nici o îndoială că e vorba despre o rețea în toată regula, pe care Gabriel Oprea și-o dezvoltase prin persoanele cărora le coordonase doctoratul. Cu toate astea, instituțiile statului tăceau, la fel cum tăcea și Academia Națională de Informații a SRI, care ar fi trebuit să ofere explicații publice pentru cele cinci plagiate. Într-un comunicat aiuritor, ANIMV a anunțat că „va evalua stadiul implementării măsurilor privitoare la respectarea standardelor de calitate academică a tezelor de doctorat". Nici vorbă să anunțe că Gabriel Oprea a fost suspendat, că i s-a ridicat dreptul de a mai coordona teze de doctorat sau că e anchetat de vreo comisie internă a universității. Nimic despre vreo verificare a celor cinci teze plagiate. Reacția sau, mai bine spus, lipsa ei era sfidătoare la adresa întregii comunități academice. Ministerul Educației și Consiliul Național de Etică nu au anunțat nici ele vreo decizie publică, deși anul universitar stătea să înceapă, iar presiunea publică era în creștere. Gabriel Oprea rezista în fața acuzațiilor de plagiat la fel cum rezistase și Victor Ponta. Rezista în funcția guvernamentală, rezista în funcția de la Academia SRI și rezista în viața politică. Aștepta, probabil, să treacă valul de dezvăluiri și zgomotul public produs de acestea.

Între timp, societatea civilă și mediul universitar au început să iasă din amorțeală. Grupul pentru Dialog Social a organizat o dezbatere despre impostură în mediul academic și a inițiat o petiție-apel pentru luarea unor măsuri transparente pentru a opri fenomenul plagiatului. Cu toate acestea, demersul era ca o ploaie de pietre trase cu praștia către un tanc. Sistemul se arăta de neclintit, deși presa dădea semne că iese ușor, ușor din tăcerea care înconjurase subiectul până atunci. Opinia publică începuse să înțeleagă proporțiile fenomenului și își arăta revolta tot mai vocal, însă instituțiile statului erau de neclintit, ba chiar sfidătoare. Lucrurile nu

se mișcaseră nici un milimetru față de momentul 1 iulie 2015, când publicasem prima dezvăluire, despre plagiatul lui Gabriel Oprea. Nici o decizie care să arate o cât de mică intenție de schimbare a stării de fapt nu fusese luată. Sistemul arăta că e un monolit și ridicase ziduri de netrecut în jurul plagiatorilor și al conducătorilor lor. Sistemul nu îi proteja doar pe Oprea, Onțanu, Adela sau Licu, ci mai degrabă încerca să le salveze carierele politice și universitare celor care nu fuseseră încă descoperiți ca plagiatori.

Începuse anul universitar, aveam multe ore la facultate și mult mai puțin timp liber ca să stau în bibliotecă. Mi-am îndreptat atenția către o altă teză de doctorat coordonată de Gabriel Oprea, cea a numărului doi din Poliția Română, Dumitru Pârvu. Acesta fusese promovat ca adjunct al șefului Poliției Române în scurtul mandat de ministru de interne, de două săptămâni, pe care îl avusese Oprea în ianuarie 2009. Pârvu își susținuse teza de doctorat la Academia de Poliție, semn că și acolo au fost susținute teze plagiate. Era 5 octombrie când am publicat textul. Din nou tăcere din partea instituțiilor statului.

Începusem să resimt tot mai apăsat greutatea de a fi singurul ziarist care dezvăluie în mod constant putreziciunea sistemului, dar și de a lucra singură. Articolele mele nu loveau doar clasa politică la vârful său, ci și cel mai mare serviciu secret. Mă căutau tot felul de oameni care se ofereau să îmi dea informații despre alte teze plagiate sau despre chestiuni care nu aveau legătură cu mediul academic. Le explicam că lucrez singură, că volumul de muncă este uriaș și că, oricât de mult mi-aș dori să abordez și alte subiecte, mi-e greu să o fac din lipsă de timp. Renunțasem la mai tot ce însemna viață personală. Nu mă mai întâlnisem de luni de zile cu prietenii mei. Sâmbetele și duminicile le petreceam scriind, pentru că, în timpul săptămânii, eram ocupată cu orele de la facultate, cu întâlniri cu diverse surse sau cu documentarea subiectelor. Printre cei cu care m-am întâlnit s-au aflat și oameni care mi-au transmis mesaje subtile să abandonez dezvăluirile, să îmi văd de viața mea.

Când febra căutărilor era mai mare, am primit un mesaj care mi-a atras atenția în mod special. Numele semnatarului nu îmi spunea nimic, însă frânturile de informație pe care le lăsase în text erau cât se poate de ademenitoare. Am intrat pe Google să văd dacă aflu ceva despre semnatar. Bărbatul era general în rezervă și avusese o funcție foarte mare într-un serviciu secret. L-am sunat, am avut o lungă conversație telefonică și am stabilit să ne vedem. Omul părea o adevărată mină de informații, iar, din cele spuse la telefon, avea o serie de frustrări legate de Sistem, de anumiți oameni din serviciile secrete. Am stabilit că ne vedem la el acasă. Soția generalului m-a așteptat cu tort de mere făcut de ea și cafea. În sufrageria familiei, acolo unde am stat de vorbă cu generalul, mai multe documente erau stivuite pe masă. Lângă canapea, un alt morman de hârtii.

Bărbatul a început să deschidă dosar după dosar, să vorbească, să mă bombardeze cu informații. Mă simțeam ca și cum aș fi fost în fața unei vitrine cu prăjituri, care mai de care mai dichisită și mai îmbietoare. Actele cu adevărat relevante purtau pe ele ștampila *strict secret*. Mi-a permis să le răsfoiesc, să citesc din ele, iar la un moment dat, generalul mi-a spus că îmi poate pune la dispoziție orice document mă interesează. Evident că cele cu adevărat relevante erau însemnate *strict secret*, însă știam că deținerea unor astfel de acte este ilegală, că poate să însemne pușcărie. Documentele erau mai mult decât interesante, chiar dacă nu aveau legătură directă cu Gabriel Oprea sau subiectul plagiatelor. Generalul vorbea întruna și, ca să dubleze credibilitatea spuselor, mai scotea câte un dosar din vraful din dreapta lui și extrăgea cu precizie filă după filă, pe care mi le punea în față. „Eu vă pun tot la dispoziție, vă dau oricâte documente vreți." Bărbatul repeta destul de des propozițiile astea. Ceva a început să nu îmi sune foarte bine. Mi-a trecut prin minte că poate am fost atrasă într-o cursă, adusă în fața unor informații care arătau ca giuvaierurile din Peștera lui Aladin, astfel încât să-mi ia și ochii, și mințile. Era suficient să plec din acel loc cu câteva acte pe care scria *strict secret*, iar la prima

intersecție să fiu oprită de poliție pentru un control de rutină. Urmarea ar fi fost dosar penal și cine știe dacă nu cumva și o condamnare.

Învălmășeala de gânduri m-a făcut să intru în alertă. Trebuia să analizez rapid situația și să răspund cumva. Am decis să-i spun direct că nu vreau să intru în belele luând vreun document clasificat cu mine. Generalul a încercat să bagatelizeze deținerea de acte secrete, spunând că lui nu îi e teamă, deși multe dosare le are în casă din perioada în care era ofițer activ. Avântul de până atunci al omului a fost întrerupt brusc după ce i-am zis că nu voi lua cu mine nici un document strict secret. I-am spus că vreau să-mi iau notițe. Mi-a replicat, cumva deranjat, că ar dura prea mult timp. Se putea foarte bine să nu fi fost vorba de vreo capcană în care să fi fost atrasă în mod deliberat. Dar dacă era? Nu voi ști niciodată răspunsul la această întrebare. Generalul nu mi-a mai cerut să ne vedem, deși înainte să plec din casa lui i-am spus că îi voi face o nouă vizită după ce voi căuta să documentez parte din informațiile aflate.

Îmi propusesem să reconstitui rețeaua de putere și influență a lui Oprea. Simțeam că trebuie să merg dincolo de tezele plagiate, să arăt cum fusese posibil ca Oprea să ajungă profesor, conducător de doctorate și politicianul care ținea în șah clasa politică și viitorul tuturor. Începusem să orbecăi în căutare de informații. Nu mai era vorba despre a compara pagina din stânga cu cea din dreapta. Aveam nevoie de surse care să vorbească despre cuplarea lui Oprea la mediul academic, despre ascensiunea lui la vârful statului, cine erau cei care îl giraseră și cum fusese posibil ca un om care și-a clădit cariera prin nenumărate fraude să fie protejat de toate instituțiile statului. Lumea încă se ferea să vorbească. Erau victorii nemăsurate atunci când reușeam să conving pe câte cineva să îmi explice anumite momente publice legate de Oprea sau chiar să îmi povestească vreun episod neștiut. Începusem cu greu să adun informații relevante, să corelez date, să contextualizez momente din viața generalului. N-am mai apucat să termin de documentat acest subiect pentru că două evenimente conse-

cutive l-au scos definitiv pe Oprea de pe scena politică și din viața publică: accidentul polițistului Bogdan Gigină și incendiul de la Colectiv.

Abia ajunsesem acasă când am aflat despre accidentul în care a murit polițistul Bogdan Gigină. Varianta oficială din acea seară, oferită presei de purtătorul de cuvânt al Poliției Capitalei, vorbea despre „o misiune de fluidizare a traficului". Cu toate acestea, pe un site de știri, care cita surse apropiate situației, neprecizate încă se vorbea, cu destul de multe detalii, despre faptul că polițistul deschidea coloana oficială în care se afla vicepremierul și ministrul de interne Gabriel Oprea. Textul s-a răspândit în online cu viteză uriașă. Reacția oficială a Poliției Capitalei, de a doua zi dimineață, a fost de negare categorică a informației despre coloana oficială în care se afla Bogdan Gigină, fiind reluată varianta fluidizării traficului. Oprea a încercat, inițial, să blocheze difuzarea informației în presă, la fel cum făcuse în cazul doctoratelor plagiate sau al accidentului de pe Lacul Siutghiol, de unde a dispărut când a început să fie evident că oamenii căzuți în apă nu vor putea fi salvați. Pe lângă presă, Oprea a încercat să închidă și gura părinților polițistului mort. Surse diferite mi-au declarat că, în noaptea accidentului, Petre Tobă, șeful Poliției Române, a fost trimis de Gabriel Oprea să vorbească cu familia Gigină, să îi convingă părinții să nu iasă în presă cu detalii despre accident și, mai ales, cu acuzații la adresa lui Oprea. Tatăl lui Bogdan era și el polițist la Brigada Rutieră unde lucrase și unicul său copil...

În dimineața de după accident, într-un comunicat de presă, era anunțat public că Gabriel Oprea, viceprim-ministru pentru securitate națională și ministru de interne, la propunerea Inspectoratului General al Poliției Române, l-a avansat post-mortem pe Bogdan Gigină la gradul de subinspector de poliție. Polițistul conducea motocicleta cu o viteză foarte mare, pe o ploaie torențială, ca să deschidă drumul mașinii care îl ducea pe Oprea acasă. Gestul avansării era profund dezgustător având în vedere contextul, dar mai ales faptul că Oprea împărțise grade în stânga și în dreapta

până atunci. Golise de conținut semnificația avansărilor în armată după ce contribuise la avansarea fruntașului Onțanu la gradul de general, iar după ce o făcuse pe nepoata lui, Loredana Radu, locotenent-colonel, alte câteva mii de persoane s-au trezit peste noapte că au grade militare fără să știe de ce le-au fost date. O zi mai târziu, groapa care-i fusese fatală polițistului motociclist era deja astupată, însă scandalul public creat în încercarea de mușamalizare a accidentului nu mai putea fi acoperit cu nimic. Se pornise tăvălugul. Cu cât Oprea încerca să mascheze mai mult adevărul, cu atât reacțiile oamenilor exprimate în *social media* erau mai profunde, iar revolta opiniei publice, mai mare.

Comportamentul abuziv al generalului a început să fie expus într-o perspectivă nouă, a politicianului care a profitat de funcțiile publice pentru a-și hrăni egoul și nevoia de putere. De la zi la zi, apăreau tot mai multe informații despre abuzurile de putere ale lui Gabriel Oprea, comise în calitate de vicepremier și ministru de interne. Folosea coloane oficiale ca să îi fie deschis drumul când mergea la coafor, la restaurant, la întâlnirile de partid. Avusese peste 1.600 de deplasări în coloană oficială, deși doar președintele țării, al Senatului și Camerei Deputaților aveau legal acest drept. Câteva surse mi-au spus că vila din Cotroceni în care locuia era păzită de oameni de la Ministerul Apărării, pentru că în cei de la Ministerul de Interne nu avea încredere. Îi era oarecum frică de „Doi ș-un sfert", serviciul secret al Internelor, în schimb, avea la propria discreție serviciul secret de la Apărare, la conducerea căruia se afla unul dintre oamenii lui.

Imaginea politicianului indispensabil Gabriel Oprea se destrăma cu o repeziciune amețitoare, iar locul îi era luat de ceea ce era, de fapt, în realitate: cel mai toxic personaj politic al ultimilor 15 ani, care se cățărase la vârful politicii cu ajutorul Sistemului, împins de la spate de acesta. Începea să fie percepută și înțeleasă public susținerea de care se bucurase, fiind girat de cercuri oculte de putere, influență și interese. Oprea ajunsese la un tip de dominație de neimaginat în orice stat democratic. Își crease rețele de

influență în serviciile de informații, justiție, poliție și în clasa politică așa cum nu o făcuse nici un alt politician până atunci. Nu pentru că ar fi fost vreun geniu iscusit al politicii, ci pentru că profitase de un stat slab, de oameni coruptibili sau șantajabili. Fără să arate calități de fin psiholog, Oprea știuse să se folosească de slăbiciunile oamenilor, de incompetența lor sau de dorința de parvenire. Din postura de ministru, ridicase în grad mii de ofițeri din armată și poliție, dar și mii de civili, majoritatea cu poziții publice, într-un demers a cărui legalitate era discutabilă. Mărturiile colegilor lui Bogdan Gigină din Brigada Rutieră, care sub anonimat au povestit presiunile la care erau supuși de Oprea când îl însoțeau în coloane oficiale, conturau imaginea unui personaj bolnav de putere, un individ rigid și profund disprețuitor la adresa subordonaților săi.

Trecuseră câteva zile bune de la accidentul de motocicletă, iar subiectul abuzurilor comise de Oprea aproape că nu exista pe televiziunile de știri, cu excepția Digi24. Unele tăceau din interes, pentru că patronii sau finanțatorii erau consultanții lui Oprea, altele tăceau pentru că erau ținute în viață de oameni de afaceri loiali acestuia, iar altele tăceau din motive ideologice – infractorii, potențialii infractori, incompetenții și canaliile politice erau apărate „din oficiu". În schimb, presa scrisă și cea online au acoperit masiv tragica poveste. Valul de emoție era uriaș, ceea ce se simțea foarte bine în cutia de rezonanță a rețelelor sociale. Tăcerea unei părți a presei era apăsătoare pentru că acum nu mai era vorba despre o chestiune relativ abstractă, ca plagiatul, ci despre viața unui om. Ferit de critici în emisiunile de dezbatere ale televiziunilor de știri, Oprea nu dădea nici un semn că intenționează să demisioneze. Rezista în funcție, ascuns de presă, deși o anchetă care viza folosirea ilegală de coloane oficiale fusese declanșată. Aștepta, ca și în cazul plagiatelor, să treacă momentele de criză și lumea să uite. Câteva zile la rând, vreo două sute de oameni s-au adunat la Universitate, iar mai apoi în Piața Victoriei ca să ceară demisia lui Oprea. Protestele au fost prea mici ca să aibă vreun ecou puternic, să genereze emoție și reacții.

Timp de zece zile, Oprea a fost de neclintit de pe funcție în ciuda reacțiilor publice și a manifestațiilor de stradă. Dar s-a petrecut tragedia de la clubul Colectiv. În acea noapte, 30 octombrie 2015, Oprea a considerat că e un bun moment să-și spele imaginea arătând că a preluat conducerea operațiunii de salvare. La circa două ore după producerea incendiului, era în fața clubului, împreună cu Raed Arafat, și căuta să aibă o poziție cât mai bună în fața camerelor de luat vederi, care transmiteau live. După ce a bifat prezența la Colectiv, a plecat într-un tur al spitalelor. La ieșirea de la camerele de urgență, jurnaliștii îl întrebau despre starea victimelor sperând să afle informații oficiale despre zecii de răniți. Oprea răspundea mecanic și repetitiv, ca o placă de patefon stricată, că i-a sunat pe președintele Klaus Iohannis și pe șeful SRI Eduard Hellvig, pentru a-i asigura că gestionează personal situația. Reacția lui a fost șocantă. Și de data aceasta, unica problemă care îl preocupa pe Gabriel Oprea era funcția, nu proporția tragediei, nu durerea familiilor, nu șocul unei țări întregi.

După cele trei zile de doliu național, pe 3 noiembrie, a fost organizat marșul de protest la adresa corupției și a clasei politice. A fost cea mai amplă manifestație publică de după 1989. A doua zi, Victor Ponta a anunțat că își dă demisia, gest care a antrenat căderea Guvernului. Premier interimar a fost numit Sorin Cîmpeanu, ministrul educației, școlit și el la Academia SRI și apărător al lui Oprea în scandalul plagiatelor. În acele zile de proteste, care au dus la căderea guvernului, oamenii au cerut la fel de tare și apăsat și demisia lui Ponta, și pe cea a lui Oprea.

O sursă din Guvern mi-a spus că Oprea rămăsese vicepremier în guvernul interimar și că își delegase doar atribuțiile de ministru de interne, deși în presă se vorbea despre demisia lui. Am început să caut confirmări neoficiale, pentru că, oficial, nu vorbea nimeni. Am aflat, într-un final, că Gabriel Oprea își mutase biroul de la Ministerul de Interne în Palatul Victoria, la etajul întâi. Cel căruia îi delegase atribuțiile la Interne era Ilie Botoș, fost procuror general al României în ultima parte a mandatului lui Ion Iliescu și în

prima parte a mandatului lui Traian Băsescu. Botoș era unul dintre oamenii de încredere ai lui Oprea. Deși invocase ideea de onoare de zeci de ori în intervenții publice, Oprea nu găsise puțină onoare pentru a se retrage din Guvern. Sursele mi-au explicat și că, prin această mișcare, generalul încerca să nu piardă controlul politic deoarece spera că va face parte din noul Guvern. Și de această dată era dispus la orice variantă de *ménage à trois* politic pentru a supraviețui la putere. Am postat aceste informații pe Facebook. Textul s-a viralizat rapid în online. A doua zi, Gabriel Oprea anunța că și-a dat demisia. Cel mai toxic personaj politic al ultimilor ani plecase, în sfârșit, din funcție.

Cu toate acestea, subiectul „Gabriel Oprea" nu s-a încheiat în momentul în care și-a dat demisia din guvern sau atunci când și-a dat demisia din calitatea de membru și președinte al UNPR, în primăvara anului 2016. Nici măcar când i-a fost retras titlul de doctor, în vara aceluiași an, sau când și-a dat demisia din Senat, tot în urma unor proteste de stradă, de această dată în toamna lui 2016. Gabriel Oprea nu va mai fi un subiect de presă abia atunci când o anchetă transparentă va stabili cum a fost posibil ca un om cu mari carențe de exprimare, care nu a ținut în viața lui un curs la catedră, care a plagiat și și-a falsificat cariera academică să ajungă să obțină titlurile de profesor și de conducător de doctorate. Gabriel Oprea nu va mai fi subiect de presă când cei responsabili vor plăti pentru lucrul acesta. Gabriel Oprea nu va mai fi un subiect de presă atunci când cei pe care i-a coordonat vor rămâne fără titluri de doctori nu pentru că vor ei să renunțe benevol la ele, ci în urma unor verdicte clare, incontestabile de plagiat. Gabriel Oprea nu va mai fi subiect de presă atunci când cineva va stabili cum a fost posibilă înființarea unei Academii în care o seamă de indivizi fără nici o legătură cu cercetarea și știința au ajuns academicieni plătiți cu salarii pe viață. Gabriel Oprea nu va mai fi subiect atunci când rețelele de influență pe care le-a creat în timp nu vor mai exista.

*

Am fost conștientă de la bun început că nu va fi un demers ușor. Mi-am dat seama foarte repede că nu scriu despre o persoană, ci scriu despre Sistem, despre oamenii creați de el și despre resorturile unui mecanism scăpat de sub control. Riscurile mi le-am asumat cu luciditate, însă cel mai greu mi-a fost să fiu singură și să mă simt singură de-a lungul acestei perioade. În momentul în care am decis să îi verific teza lui Gabriel Oprea nu lucram nicăieri în presă. Eram jurnalist independent, statut pe care îl am și în acum. Fără sprijinul unei redacții, fără ajutorul unei echipe, am luat decizia de a scrie despre subiectul care s-a dovedit a fi scheletul din dulapul mediului academic. Nu am avut cu cine să îmi împărtășesc micile bucurii, atunci când descopeream vreo informație prețioasă, sau nenumăratele momente de frustrare, când mă izbeam de zidurile de tăcere ridicate de instituțiile statului, sau fricile, atunci când am fost amenințată, urmărită, filată. Am primit și multe mesaje de susținere și simpatie, care mi-au dat destulă energie, însă, dincolo de încurajări, greul l-am dus singură.

Demascarea plagiatorilor nu e bătălia mea. Nu este o luptă personală. Nu am făcut un scop din culpabilizarea unui sistem oricum defect. Ar fi fost o nebunie să îmi închipui că aș putea să fac lucrul ăsta știind că sunt singură împotriva tuturor: împotriva sistemelor de intelligence și militar, împotriva clasei politice și împotriva mediului academic. Am încercat doar să arăt cât de profund ne afectează plagiatul, cât de tare ne distorsionează valori și repere. Nu am scris pentru faimă, glorie sau recunoaștere publică. Am scris pentru că asta face un ziarist de investigație – descoperă ilegalități și le expune public.

Radiografia unui fenomen

Când avem de-a face cu un plagiat

Profesorul universitar dr. Dorin Isoc, inițiatorul unui proiect de demascare a tezelor de doctorat plagiate, *www.plagiate.ro*, a explicat situațiile în care se consideră existența unui plagiat:

„În esență, plagiatul reprezintă fapta prin care cititorul este indus în eroare cu privire la autorul autentic al operei care i se prezintă prin publicare. Forma de manifestare a plagiatului este o operă sau părți ale acesteia despre care cititorul nu poate decide cine este autorul și este lăsat să creadă că cel care se intitulează autor este cel care a creat opera. Pentru evitarea plagiatului prin preluare (prin citare, rezumare sau parafrazare) este necesar ca, în mod explicit, să se identifice volumul preluării, prin ghilimele sau alte forme specifice, și să se facă atribuirea, adică să se indice în mod explicit cine este autorul și care este opera din care s-a efectuat preluarea.
Ca analiză:
a) Dacă «se preiau pagini întregi fără a se folosi ghilimele și fără să se facă trimitere către autor», plagiatul este argumentat prin lipsa delimitării volumului preluării.
b) Dacă «se preiau paragrafe ad litteram fără a fi folosite ghilimele, dar la final se pune nota de subsol. Precizez că aceste paragrafe nu sunt însoțite și de o analiză critică», plagiatul este argumentat în mod multiplu. Cum delimitarea explicită a preluării reprezintă o condiție esențială pentru identificarea contribuției reale a oricărui autor, absența delimitării nu este o simplă scăpare, ci în contextul preluării dintr-o anumită operă, a unui anumit autor, a unui anumit volum, se prezumă

o intenție bine motivată. Chiar dacă se fac preluări, Legea dreptului de autor precizează că volumul preluării este cât se poate de redus și textul preluat trebuie tratat în mod explicit de cel care face preluarea.
c) Dacă «se preiau pagini întregi fără a se folosi ghilimele, însă din loc în loc anumite paragrafe au trimitere prin nota de subsol către autor» se constată că: c1) plagiatul apare fiindcă se preiau pagini adică volume semnificative din opera autentică; c2) fiecare preluare, fiecare paragraf preluat este o contribuție a autorului operei autentice. Cel care preia trebuie să semnaleze cititorului ce a preluat (volumul, paragraful, textul cuprins între ghilimele) și de la cine a preluat. Precizarea întâmplătoare a numelui autorului autentic sau cuprinderea numelui acestuia într-o listă de bibliografie nu este suficientă pentru a identifica în mod explicit contribuția fiecăruia dintre autori".[1]

Odată cu adoptarea Legii educației, promovate de Daniel Funeriu, a fost introdusă obligativitatea semnării unei *Declarații pe proprie răspundere privind originalitatea conținutului tezei de doctorat și respectarea standardelor de calitate și etică profesională*, atât de către studentul doctorand, cât și de profesorul coordonator al acestuia. Licu și Oprea au semnat o astfel de declarație.

Documentul semnat pe propria răspundere trebuie să aibă următorul conținut:

„Luând în considerare conținutul art. 143 alin. (4) și art. 170 din Legea educației naționale nr. 1/2011, cu modificările și completările ulterioare, și ale art. 65 alin. (5)–(7) din Codul studiilor universitare de doctorat, aprobat prin H.G. 681/2011, declar pe proprie răspundere că:
a) această lucrare este rezultatul propriilor activități și realizări;
b) nu conține porțiuni plagiate, iar sursele bibliografice sunt indicate în teză și părțile preluate din aceste surse sunt sem-

1. *HotNews*, 26 august 2015.

nalate, în concordanță cu legislația româna și convențiile internaționale privind dreptul de autor;
c) teza de doctorat respectă standardele de calitate și de etică profesională".
Potrivit art. 143 alin. (4) din Legea educației, „*îndrumătorii lucrărilor de licență, de diplomă, de disertație și de doctorat răspund în solidar cu autorii acestora de asigurarea originalității conținutului acestora*".

Codul studiilor universitare de doctorat, aprobat prin H.G. 681/2011 prevede la art. 65 alin. (5)–(7):

„(5) Teza de doctorat este o lucrare originală, fiind obligatorie menționarea sursei pentru orice material preluat.
(6) Studentul-doctorand este autorul tezei de doctorat și își asumă corectitudinea datelor și informațiilor prezentate în teză, precum și a opiniilor și demonstrațiilor exprimate în teză.
(7) Conducătorul de doctorat răspunde împreună cu autorul tezei de respectarea standardelor de calitate sau de etică profesională, inclusiv de asigurarea originalității conținutului, potrivit prevederilor art. 170 din Legea nr. 1/2011".

Articolul 170 prevede și eventualele sancțiuni care se pot aplica în cazul tezelor plagiate:

„(1) În cazul nerespectării standardelor de calitate sau de etică profesională, Ministerul Educației, Cercetării, Tineretului și Sportului, pe baza unor rapoarte externe de evaluare, întocmite, după caz, de CNATDCU, de CNCS, de Consiliul de Etică și Management Universitar sau de Consiliul Național de Etică a Cercetării Științifice, Dezvoltării Tehnologice și Inovării, poate lua următoarele măsuri, alternativ sau simultan:
a) retragerea calității de conducător de doctorat;
b) retragerea titlului de doctor;

c) retragerea acreditării școlii doctorale, ceea ce implică retragerea dreptului școlii doctorale de a organiza concurs de admitere pentru selectarea de noi studenți-doctoranzi".

Dimensiunile exacte ale fenomenului plagiatului în tezele de doctorat nu sunt cunoscute, dar pot fi bănuite. În România există peste 67.000 de teze de doctorat, din care 20.000–30.000 sunt „teze slabe, plagiate sau compilate", după evaluarea academicianului Viorel Barbu, fost președinte al CNATDCU.

Există două modalități majore prin care se poate realiza un plagiat. Prima, și cea mai gravă, este copierea ad litteram, pe care și un elev de clasa a VII-a o remarcă fără greutate. Este plagiatul cel mai ușor de identificat, iar o astfel de constatare poate fi făcută inclusiv de o comisie de portari de prin universități. Cea de-a doua este sofisticată, subtilă, fiind vorba despre prelucrări elaborate de texte, preluarea unor idei și îmbrăcarea lor într-o altă formă, situație care necesită o comisie de experți pentru a demonstra frauda. Toate cazurile pe care le-am expus public fac parte din prima categorie, a plagiatelor grosolane, făcute de persoane care nu au nimic de-a face cu cercetarea științifică și care, probabil, nu au avut în viața lor un permis de bibliotecă.

Din 1900 și până în 1990, în România au fost acordate sub 1.500 de titluri de doctor. Începând cu 1990 și până în 2016, peste 67.000 de persoane au obținut titlul științific de doctor. Numărul mare de teze de doctorat poate fi explicat, la fel de bine cum pot fi explicate și motivele care au transformat plagiatul într-un fenomen. După 1989, au dispărut limitările care au funcționat în perioada comunistă la înscrierea la doctorat. Multe facultăți și-au înființat școli doctorale proprii. Au urmat schimbări legislative, au fost înființate noi domenii de studiu, dar și o serie de universități private. Multe cadre didactice cărora avansarea academică le-a fost blocată în perioada comunistă, sau cei care și-au dorit să devină conferențiari sau profesori în noile universități private, înființate după 1990, s-au înscris la doctorat chiar din 1990. Cu toate acestea, cifra de 67.000 este uriașă.

Ritmul accelerat în care universitățile au acordat titluri de doctor după '90 reiese și din dinamica cifrelor. În 1995 au fost acordate 755 de titluri, iar în 1997 un număr de 1.420, cifră comparabilă cu toate doctoratele susținute în 90 de ani (1900–1990). În intervalul 1990–1999 au fost acordate 8.175 de titluri de doctor, potrivit unor date obținute neoficial de la Ministerul Educației. În 2000, a fost depășit pragul de 2.000 de titluri de doctor acordate într-un singur an – 2.234. Ritmul de creștere în perioada următoare a fost foarte mare, astfel că, în intervalul 2000–2015, au fost acordate 57.397 de doctorate. Dezvăluirile presei despre tezele plagiate ale mai multor politicieni și persoane publice, făcute începând cu 2015, au resetat fervoarea susținerilor publice în 2016, astfel că, din ianuarie și până în octombrie, au fost acordate doar 1.559 de titluri, cifră comparabilă cu cea a anului 1997.

Numeroase cauze au contribuit la transformarea plagiatului în mediul academic din România într-un fenomen de necontrolat. Una ar fi dorința unor politicieni, militari, polițiști, magistrați

Numărul de titluri obținute între 1990 și 1999

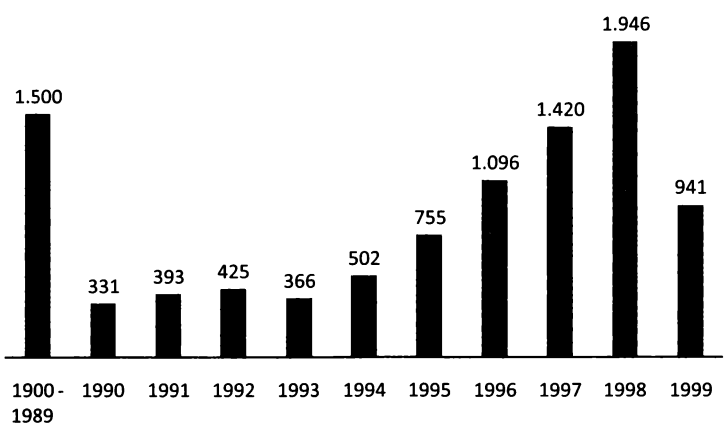

Numărul de titluri acordate între 2000 și 2009

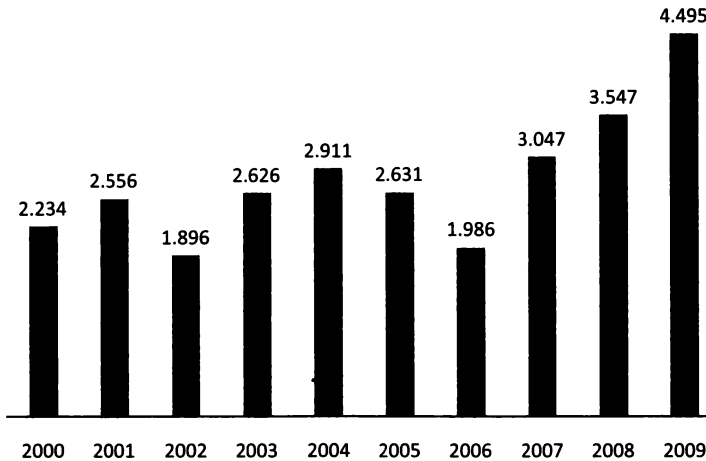

Numărul de titluri acordate între 2010 și 2016

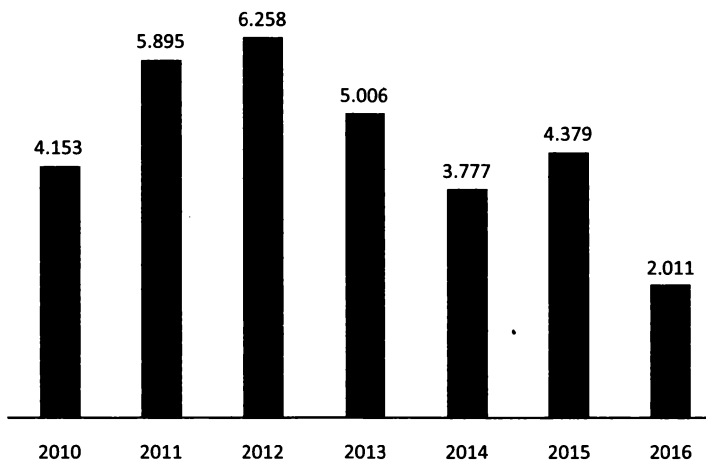

Date obținute din surse neoficiale de la Ministerul Educației.

sau oameni din serviciile secrete de a se legitima intelectual. Pentru alții, doctoratul a însemnat o rampă de lansare în carieră sau oportunitatea obținerii unei poziții de conducere în structurile instituțiilor de stat. O altă cauză este complicitatea mediului academic care a fost conștient că doctoratul se transformă într-un titlu traficat moral și profesional, dar a tăcut. La fel de bine poate fi luată în calcul și pasivitatea justiției, care a închis, pe bandă rulantă, toate dosarele care au vizat doctorate plagiate sau obținerea unor poziții academice prin fraudă. Și, nu în ultimul rând, o cauză majoră este generată de pasivitatea și lipsa de implicare în dezbaterea publică, până la inexistență, a Academiei Române, cel mai înalt for științific și moral. Să le luăm pe rând.

Avantajele materiale și avansarea în carieră. În 1999, în legea salarizării a fost introdusă prevederea potrivit căreia un angajat din sistemul bugetar, care deține titlul de doctor, obține automat un spor salarial de 15%. Doctoratul a devenit, astfel, extrem de atractiv pentru angajații statului. De exemplu, în Ministerul Apărării Naționale existau la sfârșitul anului 2016 un număr de 911 angajați care dețineau titlul de doctor. În intervalul 1 ianuarie 2015–30 octombrie 2016, acestora li s-a plătit suma de 4.800.000 de lei cu titlu de spor de doctorat. Profesorii din învățământul preuniversitar pot evita examenul pentru gradul I didactic dacă dețin titlul de doctor în specializarea în care sunt titulari. În anul școlar 2016/2017, un număr de 4.385 de profesori dețineau titlul științific de doctor, din care 2.417 aveau gradul didactic I echivalat în baza acestui titlu. Juriștii care au titlul de doctor pot intra în barou sau pot deveni magistrați asistenți la Curtea Constituțională a României fără examen. În Ministerul de Interne, gradul de chestor poate fi obținut fără examen, iar în Ministerul Apărării Naționale, deținerea titlului de doctor constituie un avantaj pentru avansarea la gradul de general. Cei care devin chestori sau generali pentru că sunt doctori primesc și un salariu mai mare,

aferent gradului, însă primesc și sporul salarial de 15% pentru că dețin titlul științific.

Accesul la studiile doctorale și „Procesul Bologna". După adoptarea de către România a obiectivelor și principiilor „Procesului Bologna", în 2005, doctoratul a devenit un studiu de masă, redus la trei ani, cu adresabilitate către cercetătorii aflați la începutul carierei. Relaxarea condițiilor de admitere, reducerea numărului de ani de studiu, permisivitatea profesorilor și a comisiilor a făcut ca foarte multă lume să-și dorească un titlul de doctor. Totuși, cu ani înainte de aderarea la „Procesul Bologna", studiile doctorale deveniseră accesibile unor persoane fără nici o legătură cu studiul, cercetarea sau mediul academic. Gabriel Oprea, Dinel Staicu, Nicolae Mischie, Genică Boerică sunt doar câteva nume sonore care au obținut titlul de doctor la începutul anilor 2000. Multe persoane, politicieni sau afaceriști, au văzut în obținerea unui astfel de titlul o oportunitate de avansare în carieră sau instrumentul de legitimare publică și intelectuală.

CNATDCU. Consiliul Național pentru Atestarea Titlurilor, Diplomelor și Certificatelor Universitare este instituția care, după susținerea unei teze de doctorat, analizează lucrarea și confirmă propunerea de acordare a titlului, făcută de școala doctorală. Abia după îndeplinirea acestei etape, ministrul educației semnează ordinul de acordare a titlului. Până în 2016, CNATDCU a avut un rol pur decorativ în privința analizării tezelor de doctorat, acest lucru fiind considerat o formalitate, și nu o procedură riguroasă. După reorganizarea instituției, din iunie 2016 și până în martie 2017, comisiile de specialitate din cadrul CNATDCU au infirmat un număr de 15 teze de doctorat, ceea ce a însemnat neacordarea titlului de doctor, iar alte 53 de lucrări au fost amânate pentru completări. În ambele cazuri, deciziile au fost justificate prin slaba calitate a lucrărilor științifice.

Conducătorii de doctorate și comisiile aranjate. Mulți profesori fără activitate de cercetare dovedită cu publicații consistente sau

inovații au devenit îndrumători de doctorate. Pregătirea precară a coordonatorilor a făcut ca aceștia să aibă standarde foarte scăzute în selectarea doctoranzilor. Unii au obținut abilitarea în alte domenii decât cele în care erau specializați, un exemplu fiind domeniul științelor militare. Îndrumătorii din școlile doctorale ale universităților militare, dar nu numai ei, s-au arătat mai interesați de construirea unor rețele clientelare de influență prin doctoranzii cu carieră politică sau în administrație, decât de rigoarea științifică. Selectarea în comisiile de susținere a unor profesori din alte universități s-a făcut mai degrabă pe baza relațiilor de prietenie și amiciție, decât în funcție de competențele științifice. Astfel, s-a dezvoltat sistemul „eu vin în comisiile tale, tu vii în comisiile mele". Există școli doctorale în care s-au folosit zeci de comisii identice. Din mărturiile unor profesori am aflat că unii referenți obișnuiau să înainteze același referat când erau numiți în comisii de susținere, schimbând doar numele doctorandului, fără a se mai obosi să citească teza.

Domenii doctorale. Mai multe domenii doctorale, care nu corespund nici unei științe recunoscute sau consacrate la nivel mondial, au fost înființate după 1990. Câteva exemple sunt (1) științele militare, (2) informații și securitate națională și (3) ordine publică și siguranță națională, domenii existente doar la Universitatea Națională de Apărare „Carol I" a Ministerului Apărării Naționale, Academia Națională de Informații „Mihai Viteazul" a Serviciului Român de Informații și Academia de Poliție „Alexandru Ioan Cuza" a Ministerului de Interne. Aceste trei universități au creat un veritabil monopol educațional. Marea majoritate a profesorilor invitați să facă parte din comisiile de susținere a unor teze de doctorat sunt din aceste universități, iar cei care ar trebui să verifice calitatea tezelor în comisia de specialitate aferentă din CNATDCU sunt tot din aceste trei instituții de învățământ, fapt ce duce la o permanentă stare de incompatibilitate. Cele trei universități au acordat împreună circa 2.300 de titluri de doctor.

Finanțarea. În România există un număr de 209 școli doctorale, majoritatea de stat, cu 412 specializări. Fiecare universitate, fie că e de stat sau privată, primește de la Ministerul Educației o sumă de bani pentru acest ciclu de studiu, care reprezintă alocația bugetară per student necesară acoperirii costurilor de școlarizare. Valoarea acesteia este de circa zece ori mai mare pentru un doctorand față de suma destinată unui student de licență. Din acest motiv, universitățile au un interes major să aibă cât mai multe școli doctorale și cât mai mulți doctoranzi în condițiile în care suma primită de la stat pentru zece doctoranzi este aproximativ cât suma primită pentru 100 de studenți.

Comisiile de etică și politicile anti-plagiat. Atunci când Comisia de Etică a Universității din București l-a declarat plagiator pe Victor Ponta, în 2012, decizia a fost privită ca un act de curaj, nu ca o evaluare academică dezinhibată de orice rațiune politică. Universitățile au comisii de etică, pentru că ele sunt prevăzute în Legea educației, însă rolul acestora a fost, iar în multe universități încă este, pur formal. Componența și activitatea acestor comisii sunt discutabile, în condițiile în care nici o altă universitate din țară, cu excepția Universității din București, nu a emis sentințe necontestabile de plagiat. Toate universitățile au coduri de etică proprii, din nou pentru că cere legislația, însă acestea nu sunt promovate și făcute cunoscute studenților. În străinătate, la debutul anului universitar, sunt prezentate reglementările interne cu privire la plagiat și integritate academică în cadrul cursurilor de scriere academică sau de metode de cercetare. În plus, universitățile au secțiuni pe site-urile proprii dedicate politicilor anti-plagiat. La noi până și codurile de etică sunt foarte greu de găsit pe site-urile universităților, iar softurile anti-plagiat sunt o raritate.

Cursurile de scriere academică și de metode de cercetare. La acest moment, un număr redus de universități din România au introdus în programă cursuri de scriere academică, gândire critică și metode de cercetare. Încurajați în școlile generale și licee să copieze, să

compileze proiecte și să învețe comentarii pe de rost, elevii deveniți studenți, apoi doctoranzi nu realizează că atunci când preiau munca intelectuală a unei alte persoane comit plagiat. În toate marile universități din țările occidentale, aceste cursuri sunt predate chiar la debutul ciclului de studii, astfel încât studentul să cunoască foarte exact rigorile de concepere și redactare a unei cercetări științifice.

Clasa politică. Cea mai mare responsabilitate pentru starea în care se află mediul academic revine clasei politice. Politicienii au fost primii care au profitat de defectele sistemului educațional pe care tot ei l-au dezarticulat prin legi neclare și instituții lipsite de autoritate. Profitând de pozițiile deținute în aparatul statului, politicienii au fost printre primele persoane tentate să obțină un titlu științific nemuncit și nemeritat. Le-a fost cu atât mai ușor atunci când au dat peste profesori slugarnici, mai interesați de funcția și perspectiva de promovare a politicianului decât de calitatea actului științific realizat de acesta.

Sociologul Mircea Kivu comentează astfel fenomenul:

> „În perioada în care și-ar fi scris respectivele teze de doctorat au avut o activitate profesională/politică destul de intensă. Ponta era șef al Corpului de control al prim-ministrului, Oprea era director adjunct la Colegiul Național de Apărare, Onțanu era primarul unui sector bucureștean etc. Cei care am mai avut de-a face cu mediul universitar știm că pentru a scrie o teză de doctorat, de-adevărat, îți trebuie ani de muncă de cercetare susținută. Apropo, ar fi interesant de văzut câți din oamenii aceștia au avut permis la o bibliotecă. Deci, cel mai probabil, tezele respective sunt făcute de diverși «negrișori». În cazul cel mai bun, în care le-au scris singuri, au știut că pot conta pe «indulgența» conducătorului de doctorat, cu care, de regulă, se aflau în relații foarte bune".[1]

1. *HotNews*, 2 septembrie 2015.

O altă motivație care i-a împins pe membrii clasei politice spre mediul academic a fost dată de Legea incompatibilităților. Aceasta impune multe restricții politicienilor care dețin diverse funcții în aparatul de stat, precum cea de ministru, inclusiv să realizeze venituri din alte surse. Una dintre puținele excepții este activitatea de predare. Și în cazul parlamentarilor operează o astfel de interdicție. Prin urmare, mulți politicieni au devenit doctori doar pentru a-și putea asigura o carieră didactică și o sursă legală de venit. Și-apoi, ce e mai onorabil după ce ți-ai încheiat o carieră politică, indiferent de motiv, dacă nu să fii cadru didactic?

Fabrica de doctorate

Capitolele care urmează (pp. 72–202) reiau, cu minime intervenții, anchetele pe care le-am publicat în *HotNews* și *PressOne*, data fiind indicată în nota de subsol. Am adăugat acum, pentru o mai bună urmărire a fiecărui caz de plagiat, paragrafele de la început, marcate prin alt sort de literă.

Ordinea publică: istoria unei neștiințe[1]

2002 va rămâne în istoria educației din România ca anul de înființare a primului domeniu doctoral care nu corespunde nici unei științe: *ordine publică și siguranță națională*. La pachet cu acest nou sector „academic" au venit și înființarea primei școli doctorale de specialitate, la Academia de Poliție „Alexandru Ioan Cuza", dar și abilitarea primilor trei conducători de doctorat în această ramură de cercetare: Gabriel Oprea, Costică Voicu și Ioan Dascălu.

Ministrul educației care a aprobat, prin ordin, toate aceste premiere este Ecaterina Andronescu.

Primele două titluri de doctor au fost acordate la doar un an și jumătate după admiterea primilor candidați la Școala Doctorală în ordine publică și siguranță națională de la Academia de Poliție. Remarcabila performanță a fost reușită de Radu Timofte (1949–2009), pe atunci director al Serviciului Român de Informații, și de Marcel Sâmpetru, la acea vreme prim-adjunct al procurorului general al României.

Din totalul de 287 de lucrări doctorale, câteva sunt suspecte de plagiat. Florentin Pandele a primit deja decizie definitivă din partea Consiliului Național de Atestare a Titlurilor, Diplomelor și Certificatelor Universitare (CNATDCU). Și Robert Negoiță a primit un verdict similar de la Comisia de Etică a Academiei de Poliție.

Dumitru Pârvu și Adrian Petrache s-au confruntat cu acuzații publice de plagiat aduse de *HotNews*, respectiv de publicația ieșeană *7est*, dar care, deocamdată, nu au fost analizate oficial.

---

1. *PressOne*, 1 noiembrie 2016.

Noul rector al Academiei de Poliție, Daniel Torje, anunța în această vară, cu mare pompă, că vor fi verificate toate tezele de doctorat elaborate în cadrul celor două școli doctorale ale instituției. După trei luni de la acel anunț, nu se cunoaște public rezultatul verificărilor, iar Comisia de Etică a Academiei de Poliție a fost dizolvată după ce, în septembrie, toți membrii săi demisionaseră în bloc.

La sfârșitul anului 2016, în România erau nu mai puțin de 287 de doctori în ordine publică și siguranță națională. Printre aceștia, nume cu rezonanță:

- Ionel Marin și Dumitru Zamfir – foști adjuncți ai directorului SRI Radu Timofte;
- George Bălan, procuror, fost vicepreședinte al CSM;
- Remus Șpan, fostul șef al Departamentului Tehnic din cadrul Departamentului de Informații și de Protecție Internă (DIPI), structură a Ministerului Afacerilor Interne;
- Alina Bica, fost procuror-șef al Direcției de Investigare a Infracțiunilor de Criminalitate Organizată și Terorism (DIICOT);
- Florentin Costel Pandele, primarul orașului Voluntari;
- Robert Negoiță, primarul Sectorului 3;
- Adrian Petrache, om de afaceri, partener al lui Dorin Cocoș și al lui Alexandru Bittner;
- Corvin Nedelcu, fost secretar general în Ministerul Economiei;
- Claudiu Țupulan, membru al Școlii Doctorale din Academia de Poliție;
- Bogdan Despescu, actualul șef al Poliției Române;
- Viorel Vasile, actualul șef al Poliției Capitalei;
- Ion Țincu, actualul șef al Poliției Locale București;
- Christian Ciocan, fost purtător de cuvânt al Poliției Capitalei;
- Dumitru Pârvu, fost adjunct al șefului Poliției Române;
- Mircea Man, deputat PNL.

Cum a fost posibil ca un concept care ține de securitatea populației – ordine publică și siguranță națională – să devină domeniu de studiu doctoral? Cum a fost posibil ca o neștiință să fie transformată într-o specialitate academică?

Răspunsurile se găsesc în paginile a zeci de procese-verbale, referate, hotărâri sau ordine care au îmbrăcat o aberație structurală într-o aparentă legalitate. Înființarea Școlii Doctorale în ordine publică și siguranță națională, la Academia de Poliție „Alexandru Ioan Cuza" a Ministerului de interne, s-a produs simultan cu fulminanta ascensiune universitară a lui Gabriel Oprea.

Mai mulți oameni din sistemul educațional de apărare, care au preferat să rămână la adăpostul anonimatului, îl identifică pe fostul vicepremier și ministru de interne ca fiind artizanul acestei anomalii. O singură persoană vorbește public însă de un anumit „lobby științific de convingere" făcut de Oprea.

„Am multe defecte, dar principalele calități: mă organizez bine. Am ajuns general la 40 de ani, am ajuns și profesor tot pe la 40, într-adevăr, cam întotdeauna la excepțional, dar m-am bătut pentru treaba asta, să știți. Am căutat să am cât de cât acoperire", declara Gabriel Oprea într-un interviu realizat de Narcisa Iorga și publicat de *Evenimentul zilei* în februarie 2003. „Organizarea" și „acoperirea" sunt termenii care au marcat întreaga carieră universitară a lui Oprea, bazată pe un șir de ilegalități cuantificabile:

Prima. În ianuarie 2001, a devenit doctor în drept în baza unei teze de doctorat plagiate, despre care *HotNews* a scris în 2015.

A doua. În august 2001, a fost numit profesor universitar la Colegiul Național de Apărare, care, nefiind o instituție academică, nu avea dreptul de a scoate la concurs posturi didactice universitare.

A treia. În octombrie 2001, s-a mutat ilegal la Academia de Poliție „Alexandru Ioan Cuza"; Legea educației interzicea explicit transferul de cadre didactice între universități.

PressOne a relatat pe larg despre aceste ilegalități. Toate mișcările sale strategice indică un singur scop urmărit de Oprea, la acea vreme prefect al Capitalei: să devină conducător de doctorate într-un domeniu nou-nouț. Tot „organizarea" și „acoperirea" au marcat și înființarea domeniului doctoral al ordinii publice și siguranței naționale din cadrul Academiei de Poliție.

Chestorul Costică Voicu, rectorul Academiei de Poliție la acea vreme, susține că „în 2002 s-a pus problema lărgirii ariei instituțiilor care pot dobândi calitatea de Instituție Organizatoare de Doctorat pe acest domeniu de ordine publică și siguranță națională". Este greu de înțeles logica ideii de „lărgirea a ariei", în condițiile în care Academia de Poliție a devenit prima și a rămas și singura instituție de învățământ cu o școală doctorală în ordine publică și siguranță națională.

Primul pas pentru înființarea acestei școli doctorale a fost întocmirea unui dosar de solicitare pe care Academia de Poliție l-a trimis Ministerului Educației, precum și Consiliului Național pentru Atestarea Titlurilor, Diplomelor și Certificatelor Universitare (CNATDCU). Nici Academia de Poliție, nici Ministerul Educației și nici CNATDCU nu dețin o copie după documentele prin care s-a cerut constituirea acestei școli doctorale, potrivit răspunsurilor care ne-au fost transmise. Reconstituirea am făcut-o cu ajutorul altor acte publice.

Cei trei pași necesari pentru a înființa un domeniu științific

Potrivit Ordinului de Ministru nr. 4939/1999, calitatea de Instituție Organizatoare de Doctorat (IOD) putea fi acordată dacă erau îndeplinite trei condiții:

1. Instituția de învățământ era acreditată în specializări corespunzătoare domeniului doctoral respectiv.
2. Avea programe și o infrastructură de cercetare care permiteau desfășurarea de activități specifice în domeniul de doctorat respectiv.

3. Avea minimum trei conducători de doctorat în domeniul respectiv, fie dacă unul sau mai mulți coordonatori se transferau de la o altă școală doctorală sau dacă primeau calitatea de conducător de doctorat simultan cu aprobarea înființării respectivei școli.

Potrivit acestor prevederi, Academia de Poliție a făcut două solicitări distincte: una pentru înființarea domeniului doctoral al ordinii publice și siguranței naționale; a doua, pentru acordarea calității de IOD.

Dosarul de solicitare a fost înregistrat vineri, 4 octombrie 2002, la Ministerul Educației, care l-a direcționat mai departe la CNATDCU, după cum reiese din documentele acestei instituții. Cum Academia de Poliție a solicitat ca viitoarea școală doctorală în ordine publică și siguranță națională să fie arondată domeniului științelor militare, cererea a intrat spre analiza Comisiei de științe militare a CNATDCU.

Istoria anomaliei

Potrivit Ordinului de Ministru nr. 4890/1999 privind domeniile de doctorat, aflat în vigoare la acel moment, științele militare erau compuse din artă militară și logistică militară și se aflau la Universitatea Națională de Apărare „Carol I".

După apariția ordinii publice și siguranței naționale și includerea sa printre științele militare, se produce o denaturare a acestui domeniu; doctoratele încep să nu mai aibă nimic de-a face cu arta militară sau logistica militară și să abordeze tot mai des teme de drept, științe politice sau relații internaționale. Denaturarea a fost perpetuată și la Academia Națională de Informații a SRI, acolo unde a fost inventat un al doilea domeniu neștiințific de doctorat. În 2008, tot CNATDCU a aprobat domeniul științelor militare și informațiilor, dar și înființarea unei școli doctorale în această instituție de învățământ.

Marți, 8 octombrie 2002, după numai o zi lucrătoare de la înregistrarea dosarului la Ministerul Educației, Comisia de științe militare a CNATDCU a aprobat atât înființarea domeniului ordinii publice și siguranței naționale, cât și acordarea către Academia de Poliție a calității de Instituție Organizatoare de Doctorat (IOD) în domeniul științelor militare.

Motivarea comisiei de specialitate a CNATDCU a fost următoarea: „Comisia este de acord cu organizarea și desfășurarea de doctorate în domeniul ordinii publice și siguranței naționale. Pentru aceasta propunem înființarea acestui domeniu de cercetare care este cerut de viață (sic!), ca doctorate necesare a se realiza în societatea romînească (sic!)".

Documentul a fost semnat de toți membrii Comisiei de științe militare: Liviu Habian (decedat), Florentin Vasile Moraru, Constantin Onișor, Constantin Romanoschi, Ion Suceavă (decedat) și Gheorghe Toma. Gheorghe Toma și Constantin Romanoschi, pe care am încercat să-i contactăm, nu au răspuns la telefon. În schimb, Constantin Onișor, care a fost conducător de doctorate la Universitatea Națională de Apărare „Carol I", dar și director al Școlii Doctorale a Academiei Naționale de Informații a SRI, a explicat pe larg cum s-a înființat domeniul doctoral al ordinii publice și siguranței naționale. Onișor era la acea vreme vicepreședintele Comisiei de științe militare a CNATDCU.

> „Inițiativa, reglementările interne, conectarea la reglementările naționale au aparținut în exclusivitate Ministerului de Interne, prin Academia de Poliție. Au fost discuții substanțiale în legătură cu definirea domeniului ordinii publice și siguranței naționale. Domeniul care este acum era un piculeț mai vag exprimat în documentele oficiale și oficioase ale statului ca dimensiune de securitate națională. Atunci s-a făcut convenția că se asociază și cu Dreptul, care era facultate în cadrul Academiei."

Constantin Onișor susține că în Comisia de științe militare a CNATDCU au fost prezenți mai mulți profesori de la Academia de Poliție care au pledat pentru înființarea școlii doctorale în ordine publică și siguranță națională. Între aceștia, rectorul Costică Voicu și Pavel Abraham, cărora li s-a adăugat Ion Suceavă – care era profesor la Academia de Poliție, dar și membru al Comisiei de științe militare a CNATDCU. Onișor afirmă și că Gabriel Oprea a făcut „*lobby științific de convingere*" pentru înființarea domeniului. Întrebat în ce a constat acest „lobby științific", Onișor a detaliat:

> „Adică a explicat. A explicat că, de fapt, este mai mult o convenție, cu scopul de a dezvolta și extinde acest domeniu și către o parte a realității românești de care era nevoie și încă este nevoie. Noi am acceptat din motive de dezvoltare. Nu am făcut un compromis, nu le-am făcut lor un favor, am zis că e bine să se dezvolte și pe linia aceasta, chiar dacă poate ar fi părut artificial, în cadrul științelor militare. Am încheiat actele, iar lui Habian i-a revenit responsabilitatea să o susțină în CNATDCU. Acolo nu s-a susținut, cert este că a devenit funcțional."

La trei zile după discuția din Comisia de științe militare a CNATDCU, pe 11 octombrie 2002, într-o ședință condusă de Eugen Simion, președintele de atunci al CNATDCU, s-a aprobat înființarea domeniului de doctorat al ordinii publice și siguranței naționale, dar și acordarea calității de Instituție Organizatoare de Doctorat în domeniul științelor militare Academiei de Poliție. Cele două decizii au devenit aplicabile abia după ce au fost statuate prin ordine de ministru: prin Ordinul de Ministru nr. 4820 din 24 octombrie 2002 s-a aprobat înființarea domeniului de doctorat al ordinii publice și siguranței naționale în cadrul domeniului fundamental al științelor militare. Referatul de aprobare al OM nr. 4820 din 24 octombrie 2002 este datat 25 octombrie 2002, deși logic ar fi fost ca acesta să fie întocmit anterior Ordinului de Ministru.

A durat o săptămână până la emiterea ordinului prin care Academiei de Poliție i s-a acordat calitatea de Instituție Organizatoare de Doctorat, deoarece era nevoie ca și cea de-a treia condiție cerută de lege să fie îndeplinită simultan: trebuiau să fie inventați rapid trei conducători de doctorate în domeniul respectiv. Astfel, în numai o săptămână, Gabriel Oprea, Costică Voicu și Ioan Dascălu au susținut un concurs la Academia de Poliție pentru a deveni conducători de doctorate în ordine publică și siguranță națională, iar Comisia de științe militare a CNATDCU le-a validat noile poziții.

Prin Ordinul de Ministru nr. 4847 din 30 octombrie 2002 s-a acordat Academiei de Poliție calitatea de Instituție Organizatoare de Doctorat, iar prin Ordinul de Ministru nr. 4848 din 30 octombrie 2002 le-a fost conferită calitatea de conducător de doctorat lui Gabriel Oprea, lui Costică Voicu și lui Ioan Dascălu. Ministrul care a pecetluit toate aceste documente este Ecaterina Andronescu.

Actul II. Doctoratul-viteză

Pentru că anul universitar 2002/2003 era deja început când a avut loc înființarea domeniului și a școlii doctorale în ordine publică și siguranță națională, prima admitere la doctorat a fost organizată de Academia de Poliție la începutul semestrului II, în data de 15 februarie 2003.

A fost speculată o dispoziție din Legea educației care prevedea faptul că „admiterea la doctorat se face prin concurs, organizat anual, *de regulă* la începutul anului universitar".

Primii doctoranzi admiși au fost Radu Timofte, atunci director al SRI, Marcel Sâmpetru, prim-adjunct al procurorului general al României, Ionel Marin, adjunct al directorului SRI, și Adrian Petrache, om de afaceri din anturajul lui Adrian Năstase și partener de business cu Alexandru Bittner. Cu toții l-au avut conducător de doctorat pe Gabriel Oprea. Cei patru au reușit o performanță greu de imaginat pentru orice doctorand: Timofte și Sâmpetru și-au sus-

ținut public tezele după un an și șase luni, iar Marin și Petrache – după un an și șapte luni. Potrivit Hotărârii de Guvern nr. 37/1999, privind organizarea și desfășurarea doctoratului, perioada studiilor doctorale cu frecvență era de 4 ani, iar la fără frecvență – de 7 ani.

Parcursul doctoranzilor Timofte, Sâmpetru, Marin și Petrache este identic. Potrivit unui răspuns oficial primit de la Academia de Poliție, aceștia au susținut trei examene și trei referate la aceleași date, având aceleași comisii, formate în mod variabil din Gabriel Oprea, Costică Voicu, Ioan Dascălu și Ion Suceavă. Cele trei materii la care Timofte, Sâmpetru, Marin și Petrache au susținut examene sunt specifice Dreptului și n-au nimic de-a face cu ordinea publică și siguranța națională: Teoria generală a dreptului, Protecția juridică a drepturilor omului și Criminologie. Potrivit unui răspuns al Academiei de Poliție, ultimul dintre examenele susținute de cei patru a fost în data de 23 decembrie 2003, cu o zi înainte de Ajunul Crăciunului, dată la care, de regulă, universitățile sunt în vacanța de sărbători. Și comisia de susținere a tezelor de doctorat a fost aceeași pentru toți patru, fiind formată din Gabriel Oprea, Costică Voicu, Ion Suceavă, Gheorghe Toma și Vasile-Ozunu, ultimii doi fiind cunoscuți ca apropiați ai lui Gabriel Oprea. Gheorghe Toma a coordonat tezele de doctorat ale fiicei și ginerelui lui Gabriel Oprea, iar Vasile-Ozunu s-a aflat în ambele comisii de susținere, după cum a relatat *PressOne*.

Frăția conducătorilor și-a doctoranzilor

Gabriel Oprea a fost conducătorul de doctorate în ordine publică și siguranță națională care a „scos" primul doctor din România în acest domeniu, pe directorul SRI de atunci, Radu Timofte. Susținerea publică a doctoratului lui Timofte a avut loc la data de 25 august 2004, în plină vacanță de vară, când universitățile sunt închise. Presa vremii a consemnat numele celor prezenți: Ioan Mircea Pașcu, ministru al apărării, Nicolae Popa, președinte al

Înaltei Curți de Casație și Justiție, Virgil Măgureanu, fost director al SRI, și Gheorghe Onișoru, președinte al Colegiului Consiliului Național pentru Studierea Arhivelor Securității (CNSAS).

Șapte ani mai târziu, când s-a mutat de la Academia de Poliție la Academia Națională de Informații a SRI, unde tocmai se înființase Școala Doctorală în științe militare și informații, Gabriel Oprea a devenit primul conducător de doctorate *și* în acest domeniu. Oprea a bifat încă o premieră și la această instituție de învățământ: l-a coordonat pe primul doctorand care a devenit doctor în științe militare și informații, prim-adjunctul directorului SRI Florian Coldea. Întrebat cum e posibil ca din momentul admiterii la doctorat și până la susținerea tezei să treacă un an și șase luni, Costică Voicu, fost rector al Academiei de Poliție, dar și membru în comisia de susținere a tezei lui Radu Timofte, ne-a spus că „așa ceva nu este posibil".

> „Nu cred. La Academie a fost un astfel de caz? Este imposibil. Eu nu concep, pentru că legea spune clar, cel puțin trei ani."

Când i-am replicat nu doar că a fost posibil, ci că el s-a aflat în comisia lui Radu Timofte, Costică Voicu și-a nuanțat poziția:

> „Dacă din documentele parcurse și verificate rezultă treaba asta... Cum a fost posibil? A fost posibil. Dacă omul și-a terminat teza de doctorat? Care-i problema? De la orice dispoziție sunt și excepții."

Gabriel Oprea nu a răspuns nici de această dată la telefon sau la mesajele prin care i-am solicitat un punct de vedere.

Cea de-a doua școală doctorală de la Poliție

Academia de Poliție mai are o școală doctorală – în drept, pe lângă cea în ordine publică și siguranță națională. Această școală există din 1992, însă în ultimii ani și-a redus atât numărul de conducători de doctorate, cât și numărul de doctoranzi. Din 1992 și până acum, la Academia de Poliție au fost acordate 354 de doctorate în Drept.

Patru teze au fost susținute în 2016, opt teze în 2015 și alte 14 în 2014. În schimb, domeniul ordinii publice și siguranței naționale s-a aflat în plin avânt în ultimii ani. De la înființarea școlii, în 2002, și până azi (2016), au fost atribuite 287 de titluri de doctor. În 2016 au fost susținute deja 32 de teze, în 2015 au fost 42 de teze, iar în 2014 – 23 de teze. În prezent, există 19 profesori abilitați pe ordine publică și siguranță națională, dintre care 8 au primit dreptul de a conduce doctorate în ultimii trei ani. Printre aceștia se numără Daniel Torje, actualul rector, la bază absolvent al unei facultăți de sport, și Claudiu Țupulan, membru în comisia de lucru a CNATDCU care a dat verdictul inițial de neplagiat în cazul tezei lui Petre Tobă, fost ministru de interne. Țupulan a fost el însuși acuzat de plagiat. Interesul pe care Academia de Poliție îl arată domeniului ordinii publice și siguranței naționale este indicat și de numărul de locuri scoase anul acesta la concurs: 70, comparativ cu 24 în domeniul dreptului. În total: 94. Spre exemplu, celelalte două școli doctorale ale universităților militare, și ele confruntate cu acuzații de plagiat, au admis 3 doctoranzi – Academia Națională de Informații a SRI, respectiv 66 de doctoranzi – Universitatea Națională de Apărare „Carol I".

Actul III. Cum se vede problema din interior și de afară

Profesorii din sistemul de apărare recunosc cu jumătate de gură că Academia de Poliție are o școală doctorală într-un domeniu neștiințific, dar susțin că doctoratele care se acordă aici sunt utile. De exemplu, profesorul Constantin Onișor, fost membru al Comisiei de științe militare a CNATDCU, afirmă că acest domeniu este util pentru că este vorba despre apărarea națională.

> „La vremea respectivă, în 2002, apărarea națională era privită ca o obligație în cadrul NATO, dar și ca o necesitate internă privind statul de drept, privind mediul societal, societatea civilă, privind cetățeanul. Plecând de la faptul că fondul principal la

vremea respectivă era totuși dimensiunea militară, am făcut acest compromis. Nu ne vom duce cu pușca și cu tunul, dar ne vom duce cu structuri adecvate, care sunt și ele militarizate", spune Constantin Onișor.

Un punct de vedere opus are profesorul Damian Miclea, de la Academia de Poliție, conducător de doctorate în ordine publică și siguranță națională.

„Eu nu o consider ca fiind o știință de sine stătătoare, cu domeniu propriu, obiective, trăsături etc. Este un domeniu delimitat de altele – social, economic, cultural – prin specificitatea siguranței publice și siguranței naționale. Domeniul ordinii publice și siguranței naționale are în componență structuri ce pot avea propriile reglementări ori componente ale unor științe adaptate domeniului, precum dreptul, științele exacte, medicina. Este de discutat dacă managementul integrat al acestora este o știință distinctă sau o procedură pe situații anume. Personal, cred că este o procedură", susține Damian Miclea.

Profesorul Marian Zulean, de la Facultatea de Sociologie a Universității din București, specialist în sociologie militară și studii de securitate, afirmă că domeniul ordinii publice și al siguranței naționale nu este considerat *știință* nicăieri în spațiul euroatlantic.

„Problema doctoratelor în domeniul ordinii publice și al siguranței naționale trebuie judecată în contextul general al ultimelor două decenii – al creșterii exponențiale a numărului de doctoranzi, fără evaluarea școlilor doctorale –, dar și în contextul special românesc, unde s-au creat peste noapte domenii de doctorat pe scheletul unor instituții de învățământ vocațional, cum ar fi fostele școli militare. Nu am auzit altundeva în spațiul euroatlantic ca «ordinea publică» să mai fie considerată o știință. Pentru a fi știință, acest domeniu trebuie să aibă un domeniu de studiu (se poate spune că munca polițiștilor sau a jandarmilor poate fi un domeniu de interes științific) și un set de metode specifice de cercetare științifică (ceea ce acest domeniu nu are)."

Profesorul Zulean mai spune că temele abordate în doctoratele din zona științelor militare sunt generale, ușor de studiat în domenii ca științe politice, sociologie, criminologie sau drept: „Cred că acest domeniu, ca și cel al «științelor militare» sau «intelligence», ar trebui să organizeze doctorate profesionale".

„Știința polițienească"

De partea cealaltă, profesorul Costică Voicu, fost rector al Academiei de Poliție, a avut o scurtă ezitare când a fost întrebat despre domeniul ordinii publice și al siguranței naționale: „Cărei științe îi aparțin ordinea publică și siguranța națională? Din moment ce avem un domeniu de doctorat, înseamnă că trebuie să se facă cercetare într-o știință". Apoi, Voicu s-a repliat imediat cu un răspuns:

> „Așa cum avem științe militare, așa avem științe dedicate dreptului polițienesc. Dacă doriți o denumire mai rotundă, aparține științelor polițienești. Sigur, puteți să vă păstrați punctul de vedere, dar să nu exagerați pe ideea că asta nu este o știință. Păi, este un domeniu care trebuie cercetat, domnule! Poliția are atât de multe probleme".

Profesorul universitar Adrian Miroiu, de la Școala Națională de Studii Politice și Administrative (SNSPA), specialist în politici educaționale, consideră că una dintre explicațiile pentru apariția unui număr imens de specializări, „care de care mai halucinante", este dorința universităților de a atrage cât mai mulți studenți, dar și de a avea cât mai multe posturi didactice.

> „Trebuie distins între două aspecte: mai întâi, fiecare domeniu al vieții sociale poate și trebuie studiat în mod științific. Domeniul științe militare, informații și ordine publică nu este o excepție. Însă întrebarea privește îndeosebi altceva: este acesta un domeniu atât de specific încât să ceară o abordare științifică

distinctă de cele pe care le întâlnim în alte domenii ale vieții sociale? Iar aici răspunsul meu este în mod ferm: nu."

Profesorul Miroiu consideră inacceptabil ca sub umbrela domeniului de studii științe militare, informații și ordine publică să se propună teze care vizează tematici din cadrul altor științe sociale, dar care nu țin cont de teoriile și metodele din respectivele științe și nu îndeplinesc exigențele unei lucrări doctorale.

„Un domeniu de cercetare nu este dat ca atare a priori, nu este dat de «obiectul» lui, ci de metoda de cercetare, de cadrele teoretice folosite. Cred că domeniul științe militare, informații și ordine publică poate fi cercetat științific făcând apel la teoriile și la metodele pe care le utilizează și cercetătorii din alte domenii – de exemplu, de cei din Drept sau de cei din Sociologie ori Știința Politică. De aceea, eu cred că științele militare, informații și ordine publică sunt parte a științelor sociale, că ele trebuie să facă apel la aceleași cadre teoretice și la aceleași metode de cercetare ca și acestea, iar produsele cercetării din cadrul lor să fie evaluate cu aceleași standarde ca și cele din celelalte domenii."

Adrian Miroiu are și o soluție pentru rezolvarea acestei situații: Comisia de științe militare, informații și ordine publică din cadrul CNATDCU să nu mai funcționeze separat, ci să fie integrată în cea de sociologie, științe politice, administrative și științe ale comunicării. În felul acesta, toate tezele de doctorat ar fi evaluate după aceleași standarde. Ideea este îmbrățișată de profesorul universitar Adrian Ivan, noul director al Școlii Doctorale a Academiei Naționale de Informații a SRI. La această instituție au fost descoperite cel puțin șapte teze suspecte de plagiat masiv, iar nouă deținători ai titlului de doctor au cerut ca acesta să le fie retras.

„În România există de ceva vreme foarte multe confuzii conceptuale. În orice manual de Relații Internaționale și Studii

de Securitate din Statele Unite, țara unde s-a născut domeniul, obiectivele strategice privind securitatea cetățeanului, combaterea criminalității organizate și a criminalității economice se regăsesc în domeniul Studii de Securitate. Logic ar fi fost ca domenii precum ordinea publică și siguranța națională, științele militare, informații și securitate națională să fie integrate acestui domeniu", consideră Adrian Ivan.

În fine, profesorul Miroiu mai susține că, pentru o reformare a acestui domeniu, este necesară *extinderea*, către toate cadrele din domeniul științelor militare, al informațiilor și al ordinii publice, *a standardelor* pe care Comisia de sociologie, științe politice și științe ale comunicării le folosește pentru conferirea titlurilor și a gradelor de cercetare.

Prof. univ. dr. Gabriel Oprea. Generalul-vicepremier-plagiator-făuritor de plagiatori

General cu patru stele, președinte de partid, vicepremier, ministru de interne, profesor universitar, conducător de doctorate și academician. Toate aceste grade, funcții și titluri îl reprezentau pe Gabriel Oprea în 2015, când ajunsese la apogeul carierei sale politice și profesionale. Gabriel Oprea a absolvit Școala de Ofițeri la Sibiu în 1983, după care s-a angajat ca economist la Ministerul Apărării Naționale, iar până în 1993 a activat ca ofițer de justiție militară, când a demisionat din armată. Până în 2000 nu se știe mare lucru despre activitatea sa. Intervalul îi lipsește din CV. Miron Cozma susține că în acea perioadă Oprea i-a fost subaltern și „îi căra geamantanul". Cel care l-a introdus pe Oprea în anturajul lui Cozma este Ion Neagu, sub îndrumarea căruia a devenit doctor. După 2001, în guvernarea Adrian Năstase, îl regăsim general activ de justiție militară, secretar de stat și director al Rezervelor Statului și prefect de București. S-a înscris în PSD, a fost numit ministru delegat pentru administrație publică în MAI și a fost ales deputat.

Demisionează din PSD în 2009 și înființează Uniunea Națională pentru Progresul României (UNPR). Ajunsese atât de influent și puternic în acea perioadă, încât făcea și desfăcea alianțe politice și guvernamentale. După ce Traian Băsescu a câștigat al doilea mandat de președinte, în decembrie 2009, a intrat la guvernare cu UNPR și a devenit ministru al apărării.

După căderea guvernului Mihai Răzvan Ungureanu în mai 2012, Oprea trece din tabăra PDL în cea a PSD, cu care intră la guvernare și ajunge vicepremier fără portofoliu. În 2014 este numit și ministru de interne. În toamna lui 2014 spera la funcția de director al SRI în varianta în care Victor Ponta ajunge președinte, iar George Maior, premier. Un an mai târziu, era dispus să facă orice pentru a fi numit premier.

Accidentul în care a murit polițistul Bogdan Gigină, în timp ce deschidea coloana oficială a lui Gabriel Oprea, a produs o uriașă revoltă în rândul opiniei publice. Abia tragedia de la Colectiv și demisia guvernului Ponta au dus la înlăturarea lui Oprea din guvern. În septembrie 2016, DNA a cerut ridicarea imunității lui Oprea pentru a putea fi anchetat în dosarul privind moartea polițistului Gigină. Pentru că senatorii au votat împotrivă, câteva mii de oameni au protestat în stradă mai multe seri la rând. A demisionat din Senat și a anunțat că se retrage din viața publică.

Tatăl tuturor plagiatelor: Gabriel Oprea[1]

Teza de doctorat a premierului interimar Gabriel Oprea, susținută în anul 2001, la Facultatea de Drept a Universității din București, conține o serie de elemente pe care comunitatea academică le include în categoria plagiatului. Calupuri întregi de text sunt preluate ad litteram din volumele altor autori, lucrarea fiind, în esență, un mixt de paragrafe amalgamate. Surprinzător pentru o teză de doctorat, nu conține o introducere sau concluzii proprii.

Printre autorii plagiați se numără Ion Neagu, care i-a fost conducătorul de doctorat, și Nicolae Volonciu, referent în comisia de susținere publică a lucrării.

Gabriel Oprea l-a plagiat în lucrarea de doctorat și pe Iorga, fără să indice vreo sursă și fără să utilizeze ghilimele, semnele universale de punctuație care marchează copierea unor paragrafe sau idei din lucrările altor autori.

Premierul interimar și-a publicat șapte ani mai târziu teza de doctorat susținută în 2001. Nici cartea nu are introducere sau concluzii, astfel că cititorii nu au de unde să știe că volumul nu este o carte nouă.

Comisia de Etică a Universității din București a primit încă din 2015 o sesizare cu privire la teza de doctorat a lui Gabriel Oprea, care „nu este legată numai de plagiat, fiind sesizate și alte aspecte", potrivit surselor *HotNews*. Consiliul Național de Etică a Cercetării Științifice, Dezvoltării Tehnologice și Inovării (CNECSDTI) a emis, într-un timp record, un raport asupra tezei de doctorat a lui Gabriel Oprea, concluzia acestuia fiind că

1. *HotNews*, 1, 2 și 9 iulie 2015.

„suspiciunea de plagiat nu se confirmă, sesizarea nefiind susținută de alte dovezi concludente".

Documentul, emis de același organism numit politic, care în 2012 l-a exonerat de acuzațiile de plagiat și pe premierul Victor Ponta, ignoră evidențele din lucrarea lui Gabriel Oprea.

După ce *HotNews* a scris că există o sesizare de plagiat pe numele său, depusă la Comisia de Etică a Universității din București, Oprea a transmis, printr-un comunicat, că este „un om corect", că „respectă și a respectat legile țării" și că primit de la Ministerul Educației, în urmă cu o săptămână, atestarea fiecărei etape din parcursul său academic, însă a evitat să răspundă punctual acuzațiilor de plagiat.

Gabriel Oprea n-a putut fi contactat, însă un purtător de cuvânt de la Ministerul de Interne ne-a transmis că acesta nu are nimic de declarat.

Prima sursă de inspirație – coordonatorul

Gabriel Oprea și-a susținut teza de doctorat cu titlul *Procedura plângerii prealabile*, sub coordonarea prof. univ. dr. Ion Neagu, la Facultatea de Drept a Universității din București în ianuarie 2001. Atipic pentru o cercetare științifică de largi dimensiuni, cum este o lucrare de doctorat, studiul semnat de Oprea are doar 24 de lucrări incluse în bibliografie, multe dintre ele fiind citate cel mult o dată. Potrivit normelor academice, citarea unui autor se face prin utilizarea ghilimelelor, însoțite de trimiteri exacte către referințele bibliografice de unde s-a făcut preluarea. În teza lui Gabriel Oprea, care are 247 de pagini, ghilimelele nu sunt folosite nici măcar o singură dată.

Chiar primul paragraf al lucrării ridică suspiciunea de plagiat. Fără să fie marcat cu ghilimele, textul este identic cu un paragraf de la pagina 417 din cartea *Tratat de procedură penală*, apărută în anul 1997, la Editura Pro, semnată de coordonatorul de doctorat al lui Gabriel Oprea, profesorul Ion Neagu.

„Declanșarea activității de urmărire penală este condiționată, în toate cazurile, de încunoștiințarea acestora despre săvârșirea unei infracțiuni. Mijlocul prin intermediul căruia este informat organul judiciar despre săvârșirea unei infracțiuni poartă denumirea de *act de sesizare*. Pentru declanșarea mecanismului procesual se impune ca actul de sesizare să fie întocmit potrivit legii."

La fel cum în *Tratatul de procedură penală* al lui Ion Neagu sintagma *act de sesizare* apare scrisă cu bold și italice, la fel apare și în teza lui Gabriel Oprea.

Cine este Ion Neagu

Ion Neagu, coordonatorul de doctorat al lui Gabriel Oprea, fost senator FSN și fost deputat PSD, este avocat și profesor de drept. În prezent este președintele Universității „Nicolae Titulescu", instituție privată de învățământ, pe care o deține. Neagu a fost de-a lungul anilor apărătorul unor personaje controversate precum Miron Cozma, Gabriel Bivolaru, Zaher Iskandarani sau Victor Atanasie Stănculescu. Prietenia cu Adrian Năstase i-a adus în perioada în care acesta din urmă era prim-ministru o finanțare de 30 de miliarde de lei vechi (aproximativ 700.000 de euro), bani cu care a fost construit căminul studențesc privat al Universității „Nicolae Titulescu", în condițiile în care căminele aparținând statului erau nerenovate de ani de zile.

Cea de-a doua sursă – unul dintre referenți

Și cel de-al doilea paragraf din lucrarea de doctorat a lui Gabriel Oprea ridică suspiciuni cu privire la proveniență, însă, de această dată, cartea din care se preia fără să fi utilizat ghilimelele este *Tratat de procedură penală, Partea Specială*, volumul II, semnat de Nicolae Volonciu, lucrare apărută la Editura Paideia, din București, în

1994. Aici, autorul are o contribuție personală prin inserarea unor mici considerații precum „putem defini sesizarea ca fiind" sau „deci, pe de-o parte".

> „Putem defini sesizarea ca fiind actul procesual prin care subiectul îndreptățit se adresează organului judiciar cu solicitarea desfășurării activităților pe care legea i le conferă ca atribuții funcționale. Sesizarea presupune, deci, pe de-o parte, încunoștiințarea mai mult sau mai puțin completă, a organului de urmărire penală despre săvârșirea unei infracțiuni și obligarea lui de a efectua..."

La finalul paragrafului este indicată o notă de subsol, care face trimitere la tratatul lui Nicolae Volonciu, însă acesta este menționat în formula „N. Volonciu, op. cit.". Conform *Normelor de redactare ale Bibliotecii Naționale a României, recomandate autorilor*, prescurtarea „*op. cit.*". se folosește pentru a cita o singură lucrare a unui autor, la care prima oară trimiterea se face în întregime, iar abia a doua oară se folosește „*op. cit.*". Mai exact, se folosește atunci când este vorba despre o operă citată anterior. Având în vedere că este vorba despre chiar prima pagină a lucrării de doctorat a lui Gabriel Oprea, despre prima notă de subsol, dar și despre prima menționare a lucrării lui Nicolae Volonciu, citarea nu ar fi trebuit să fie marcată cu „*op. cit.*". Acest lucru iese din discuție având în vedere că pasajul este, de fapt, copiat din cartea lui Ion Neagu, inclusiv cu respectiva notă de subsol.

Cea mai importantă sursă de inspirație pentru doctorandul Gabriel Oprea a fost, fără îndoială, volumul *Tratatul de procedură penală*, semnat de coordonatorul său, profesorul Ion Neagu. Mai multe pagini sunt copiate fără utilizarea ghilimelelor, iar redarea este făcută atât de fidel, încât au fost preluate inclusiv notele de subsol din lucrarea originală. Actualul premier interimar a încercat să mascheze plagiatul și a folosit note de subsol din loc în loc, prin care a făcut trimitere către volumul lui Ion Neagu, lăsând senzația cititorului că lucrarea îndrumătorului său a fost doar consul-

tată, eventual, pentru clarificarea unor aspecte. În realitate, Gabriel Oprea a copiat cuvânt cu cuvânt, în bloc. Dacă ar fi pus ghilimele, s-ar fi văzut că teza sa de doctorat nu este altceva decât o lungă însăilare de citate.

Structuri identice

Același stil de copiere continuă și în Capitolul II, Secțiunea 2, subcapitolul „Plângerea", care este format din bucăți preluate din subcapitolul cu același titlu din tratatul lui Ion Neagu. Singura deosebire între cele două texte este aranjarea ordinii paragrafelor, în lucrarea lui Oprea acestea fiind intercalate într-o altă succesiune.

În subcapitolul „Denunțul", Oprea nu îl mai citează pe Ion Neagu, deși copiază aproape integral subcapitolul omonim scris de conducătorul său, în schimb, îi menționează pe autorii la care Neagu a făcut referire în *Tratat de procedură penală*, deși unii dintre aceștia nu se regăsesc în bibliografia tezei premierului interimar. Un astfel de exemplu este V. Rămureanu, citat de Oprea, dar care nu se regăsește menționat în bibliografia tezei de doctorat.

Și următorul subcapitol din teza lui Oprea, *Sesizarea din oficiu*, este copiat tot din lucrarea lui Neagu. Un alt lucru care atrage atenția este ordinea în care sunt aranjate subcapitolele în teză, ordine identică cu cea din cartea coordonatorului său.

Identice cu volumul lui Neagu sunt și celelalte subcapitole din Capitolul II, intitulate „Moduri speciale de sesizare", „Plângerea prealabilă depusă la organul de urmărire penală", „Rechizitoriul", „Plângerea prealabilă depusă la instanța de judecată". Aceeași manieră de copiere este utilizată și în Capitolul III, intitulat „Plângerea prealabilă ca modalitate de sesizare a organelor judiciare".

*

Întrebat cum poate fi încadrată situația în care, într-o lucrare de doctorat, există pasaje copiate dintr-o altă lucrare fără a fi marcate

cu ghilimele, dar care la finalul lor au note de subsol care fac trimitere către operele originale, profesorul universitar dr. Marian Popescu, președintele Comisiei de Etică a Universității din București, ne-a declarat:

> „Este o speță de plagiat. E vorba de un malpraxis academic. Atribuirea pasajelor respective este corectă atunci când acestea sunt puse între ghilimele. O notă de subsol nu arată cât din text este al tău și cât este al altcuiva, mai ales dacă pasajele sunt identice".

Profesorul Marian Popescu susține că literatura de specialitate consacrată plagiatului consideră că „nu contează mărimea fragmentelor copiate ilicit din alte lucrări, ci intenția de copiere ilicită, de fraudare (făcută conștient, intenționat)". Acesta mai susține și că dimensiunea se poate pune în discuție pentru că „o propoziție într-un articol e una, într-o carte e alta; dacă propoziția e o idee principală etc.".

Virgil Rămureanu nu este singurul autor citat în teza lui Gabriel Oprea care nu este inclus în bibliografia lucrării. Un alt exemplu este E.V. Ionășeanu, pe care îl regăsim în tratatul lui Neagu, publicat la Editura Pro. Nici Gheorghiță Mateuț, Ulpian, D. Ciuncan, M. Constantinescu, I. Muraru, Mihai Popovici sau Eugen Heroveanu nu sunt incluși în bibliografie, însă se regăsesc citați prin note de subsol, fiind, de fapt, preluați din Ion Neagu.

Despre situația în care la notele de subsol sunt indicate lucrări netrecute în bibliografie, ele fiind, de fapt, referințe existente în paragrafele copiate din alte studii, președintele Comisiei de Etică a Universității din București susține că

> „este o consecință a plagiatului comun, tip *copy-paste*, combinată cu o neglijență atât din partea coordonatorului științific, cât și din cea a autorului tezei. Situația demonstrează fără dubiu realizarea efectivă a plagierii".

Dacă din tratatul lui Ion Neagu a copiat ad litteram, fără nici o reținere, Gabriel Oprea a rescris pasajele preluate din lucrarea lui Nicolae Volonciu.
Exemplu din cartea lui Nicolae Volonciu:

> „Denunțul poate fi făcut și de cel care a săvârșit infracțiunea. În asemenea situații, multe legislații asigură pentru anumite infracțiuni o scuză absolutorie sau atenuantă în beneficiul infractorului, pentru a-l determina să aducă la cunoștință fapta sa".

Exemplu din teza de doctorat a lui Gabriel Oprea:

> „Denunțul poate fi făcut chiar de către făptuitor. Multe legislații asigură pentru anumite infracțiuni o scuză absolutorie sau atenuantă în beneficiul infractorului pentru autodenunțare".

Profesorul Marian Popescu susține că, în situația în care se preiau paragrafe din alte lucrări, care sunt reformulate sau la care contribuția doctorandului este minimă, este *„o altă speță de plagiat, realizat prin «țesutul» bucăților, un plagiat de tip* patchwork *sau* patchwriting. *E o «rudă» mai stilată a plagiatului grosolan de tip* copy-paste, *dar la fel de înjositor pentru cel/cea care practică acest lucru*".

*

Alte zeci de pagini din teza de doctorat a lui Gabriel Oprea sunt copiate ad litteram din doi clasici ai dreptului penal fără ghilimele și fără note de subsol. Noile dovezi de plagiat au fost descoperite în două lucrări, una a lui Constantin Țurai, de unde îl plagiază pe Nicolae Iorga, și cealaltă a lui Vintilă Dongoroz.

Secțiunea a doua din Capitolul III al tezei de doctorat a lui Gabriel Oprea, intitulată „Plângerea prealabilă – perspectivă istorică", este copiată din lucrarea *Plângerea prealabilă. Teoria generală a plângerii prealabile. Aplicațiunea la legislațiunea romană* a lui Constantin Țurai, publicată în 1938 la Imprimeriile Curentul SA.

Paragrafele sunt preluate din Capitolul II al lucrării lui Țurai, „Istoricul instrucțiunii", fără nici un fel de trimitere către autor.

Originalitatea pe care vicepremierul a invocat-o în apărarea sa în fața Comisiei Naționale de Etică este dată cel mult de selecția paragrafelor preluate în bloc din alți autori.

Nicolae Iorga, copiat fără ghilimele

O altă secțiune copiată din cartea lui Țurai este „Plângerea prealabilă în vechiul drept românesc". Plagierea acestor pagini este cu atât mai evidentă cu cât Oprea copiază inclusiv o serie de citate din Nicolae Iorga și Gheorghe Ghibănescu, care în cartea lui Țurai sunt marcate cu ghilimele și citate corect.

Exemplu de citat din opera lui Nicolae Iorga, copiat fără indicarea sursei de către Oprea, așa cum reclamă normele de redactare a unei teze de doctorat:

> „În această privință, este elocvent următorul document din 20 Noiembrie 1802: Zapis al «Constandinei soțiia Preduți de la Sacel». Un fiu al ei a vrut să ucidă pe cineva, din prigonirea ce am avut pentru moșie. Ucide pe o fată a lui. «Cu știre domnească», tatăl fetei îl urmărește, și-i prinde tovarășul. Apoi soțul ei se ia cu «Cuțitul în mână» după altă fată".

Dacă Constantin Țurai îl menționează pe Iorga cu lucrarea *Studii și documente*, Gabriel Oprea nu îl citează nici pe Iorga, nici pe Țurai. De altfel, singura lui contribuție la acest paragraf este alinierea ortografierii cuvintelor la normele actuale ale gramaticii limbii române, astfel ca „*noiembrie*" este scris cu literă mică, și nu cu literă mare ca în original, iar cuvântul „*soțiia*" este scris cu un singur „i".

La fel ca Victor Ponta, Gabriel Oprea a invocat în apărarea sa inexistența unui ghid sau a unui regulament de redactare, în condițiile în care, de exemplu, în lucrarea din 1938 a lui Constantin Țurai, Nicolae Iorga este citat cu respectarea tuturor normele academice în vigoare chiar și cu 50 de ani mai înainte.

Ultima parte a Capitolului II din teza de doctorat a premierului interimar, intitulată „Plângerea prealabilă – comparație între regle-

mentările anterioare ale Codului de procedură penală și cele de după adoptarea Legii 59/1968", este copiată ad litteram din volumul *Explicații teoretice ale Codului de procedură penală roman*, volumul II, semnat de Vintilă Dongoroz, și apărut în 1976. Pentru această analiză a fost utilizată o variantă reeditată a lucrării.

Echipa de verificare cosmetizează, nu analizează

Consiliul Național de Etică a Cercetării Științifice, Dezvoltării Tehnologice și Inovării (CNECSDTI), din subordinea Ministerului Educației, l-a absolvit de orice vină pe premierul interimar. În raportul dat ieri publicității, se vorbește despre forma lucrării, și nu despre fondul acesteia, fapt ce arată că nu a fost studiat conținutul tezei de doctorat a lui Gabriel Oprea, ci doar forma și aspectul acesteia. În același raport se vorbește despre o bibliografie de 51 de lucrări. În realitate, bibliografia tezei lui Oprea are doar 24 de cărți menționate. Celelalte 27 de lucrări (mai mult decât dublu) adăugate de Comisie pentru a da aparența unei teze consistente sunt cărți care figurează la notele de subsol, însă respectivele note sunt și ele plagiate.

Consiliul Național de Etică nu a constatat nici o situație de plagiat în teza lui Oprea: „CNECSDTI constată citarea corespunzătoare a surselor bibliografice și utilizarea unui număr semnificativ de note de subsol" sau „bibliografia consultată a fost bine valorificată de autor în cuprinsul tezei de doctorat, iar în procesul de documentare au fost selectate și citate din lucrările folosite, idei și informații semnificative asupra problematicii analizate".

Profesorul universitar dr. Dorin Isoc, inițiatorul site-ului www.plagiate.ro unde publică dovezi despre lucrări suspectate de plagiat, ne-a declarat cu privire la raportul Consiliului Național de Etică:

> „În fapt, nu este un raport fiindcă nu se vorbește și nu se descriu faptele, adică modalitățile prin care s-a efectuat preluarea, dimensiunea preluărilor, identitatea sau lipsa de identitate a

preluărilor cu lucrările autentice, numărul de lucrări autentice din care s-au efectuat preluările etc. Mai mult, nu se vorbește absolut nimic despre cum arată documentul de sesizare și care expert neutru a realizat verificarea faptelor".

Profesorul clujean pune în discuție inclusiv chestiunea imparțialității Comisiei Naționale de Etică și susține că este vorba despre *„un document de partid comandat de guvern. Cum este posibil ca un organ al statului să analizeze în mod nepărtinitor șeful guvernului?"*. Daniel Isoc mai atrage atenția și asupra faptului că raportul Comisiei Naționale de Etică a fost făcut public cu doar o zi înainte ca Universitatea din București să își susțină public punctul de vedere asupra lucrării lui Gabriel Oprea:

„Încă un detaliu semnificativ: Consiliul nu avea cum să se pronunțe înainte de a solicita poziția instituției care a acordat titlul. Prin aceasta, Universitatea din București dovedește în mod regretabil că nu este în stare să fie o universitate europeană, ci se complace să fie o școală oarecare, fără demnitate și autonomie".

Șubreda operă a generalului Oprea

Gabriel Oprea și-a publicat teza de doctorat în anul 2008 la Editura Cartea Universitară din București. Este cea mai recentă carte publicată de acesta și a doua în care figurează ca autor unic. La fel ca lucrarea doctorală, cartea nu are introducere sau concluzii, însă nu are nici prefață, cuvânt înainte sau postfață.

Volumul a fost publicat sub același titlu pe care l-a avut și lucrarea doctorală, *Procedura plângerii prealabile*. Surprinzător însă este faptul că, în toate CV-urile oficiale ale lui Gabriel Oprea, publicate pe site-urile guvernului, Ministerului de Interne, al Camerei Deputaților sau pe pagina de Internet *www.gabriel-oprea.ro*, titlul menționat este *Plângerea prealabilă*. Deși pare o simplă eroare, între

cele două variante de titlu – *Procedura plângerii prealabile* și *Plângerea prealabilă* – este o diferență semnificativă, care indică atât o denaturare de sens, cât și de conținut.

Dacă despre plângerea prealabilă se poate spune că implică modalitatea de sesizare a organelor de urmărire penală, procedura plângerii prealabile include ideea de practică judiciară, dar și totalitatea actelor și formelor îndeplinite în cadrul activității de sesizare a organelor de urmărire penală.

La fel ca și teza de doctorat, cartea *Procedura plângerii prealabile* are aceleași 24 de lucrări citate în bibliografie, însă cuprinsul este diferit. Dacă teza de doctorat a avut nouă capitole, cartea are doar șase și începe cu un alt paragraf, însă și acesta preluat fără ghilimele din lucrarea profesorului universitar Ion Neagu.

*

Deși pe coperta lucrării de doctorat apare imprimat anul 2000, Gabriel Oprea și-a susținut în mod public teza în ianuarie 2001. Câteva luni mai târziu, acesta a intrat oficial în posesia titlului de doctor, după ce Ministerul Educației a emis decretul de acordare a acestei calități. Din comisia de susținere au făcut parte prof. univ. dr. Constantin Mitrache, la acea vreme prodecan al Facultății de Drept a Universității din București (președintele comisiei), prof. univ. dr. Ion Neagu (coordonatorul lucrării) și trei membri referenți, prof. univ. dr. Nicolae Volonciu, de la Universitatea din București, prof. univ. dr. Vasile Dobrinoiu, de la Universitatea „Nicolae Titulescu", și prof. univ. dr. Tudor Amza, de la Universitatea „Nicolae Titulescu".

Ascensiunea academică

La scurt timp după ce a devenit doctor, Oprea a devenit profesor universitar la Colegiul Național de Apărare, iar în 2002 a devenit conducător de doctorate la Academia de Poliție „Alexandru Ioan

Cuza". Ascensiunea fulminantă a lui Oprea în mediul universitar a fost posibilă deşi acesta nu avea o operă ştiinţifică proprie, condiţie obligatorie.
Potrivit propriului CV, Gabriel Oprea a semnat opt lucrări, din care doar două ca unic autor: *OSCE, organizaţie pentru secolul 21*, publicată la Fundaţia Colegiului Naţional de Apărare din Bucureşti în 2001, şi *Procedura plângerii prealabile*, suspectă a fi plagiată. Celelalte şase sunt lucrări obscure, majoritatea publicate la Fundaţia Colegiului Naţional de Apărare, care nu apar citate în lucrări sau cercetări ştiinţifice. Gabriel Oprea a fost în perioada 2003–2005 membru în comisiile de specialitate ale Consiliului Naţional de Atestare a Titlurilor, Diplomelor şi Certificatelor Universitare (CNATDCU) – Comisia de ştiinţe militare, respectiv Comisia de ordine publică şi siguranţă naţională. Începând cu 2008, Oprea este profesor universitar şi conducător de doctorate la Academia Naţională de Informaţii „Mihai Viteazul", instituţia de învăţământ superior a Serviciului Român de Informaţii.

Epilog

Lui Gabriel Oprea i-a fost retras definitiv titlul de doctor în data de 2 septembrie 2016, când ministrul educaţiei, Mircea Dumitru, a semnat Ordinul prin care a dispus această măsură. Decizia a fost luată după ce Consiliul Naţional de Atestare a Titlurilor, Diplomelor şi Certificatelor Universitare (CNATDCU) a stabilit că fostul vicepremier a plagiat în lucrarea sa de doctorat, iar Comisia de Contestaţii a decis menţinerea verdictului.

Dacă luni de zile a refuzat să facă vreo declaraţie, după ce a primit verdictul de plagiat din partea CNATDCU, la data de 1 august 2016, fostul vicepremier Gabriel Oprea s-a apărat printr-un comentariu pe Facebook, spunând că, în cazul lui, legea s-a aplicat „retroactiv":

„În 2000 am scris o lucrare de doctorat, respectând toate normele academice și legale în vigoare la momentul respectiv. Nici îndrumătorul meu de doctorat, nici comisia care a decis acordarea titlului, nici Universitatea București, nimeni nu a avut ceva de obiectat la lucrarea respectivă. Repet, este vorba de anul 2000, când nu eram în politică, nu eram nici ministru, nici membru de partid, nici prefect și nici nu mă gândeam că voi urma un astfel de drum. Astăzi, la mai bine de 15 ani de când am susținut teza de doctorat, CNATDCU spune că aș fi plagiat în lucrarea respectivă. Nu știu dacă cei care au luat această decizie au verificat cu atenție care erau normele în vigoare acum 15 ani. La fel, nu știu dacă lucrarea a fost evaluată după normele și standardele de acum (diferite de cele din 2000) sau după standardele de atunci, pe care le-am respectat. Știu însă că anul trecut, Consiliul Național de Etică a spus în mod oficial că suspiciunile de plagiat nu se confirmă în cazul meu".

Profesorul nici, nici, nici[1]

Generalul cu patru stele Gabriel Oprea a devenit profesor universitar și coordonator de doctorate în urma unui lung șir de încălcări ale legii. El a beneficiat de complicitatea mai multor instituții ale statului: Ministerul Apărării Naționale (MApN), Ministerul Educației, Universitatea de Apărare „Carol I", Academia de Poliție și Academia Națională de Informații „Mihai Viteazul". A ajuns profesor la cele mai importante instituții de învățământ superior militar din România, cu toate că a dat concurs pe post o singură dată. De alte două ori s-a transferat de la o universitate la alta: această modalitate de ocupare a unui post didactic universitar nu există în legile educației de după 1990.

Post scos la concurs înainte ca Oprea să fie confirmat doctor

Drumul lui Gabriel Oprea către statutul de profesor universitar și coordonator de doctorate a fost deschis la 7 februarie 2000 de către ministrul de atunci al apărării naționale, Victor Babiuc. El a semnat ordinul MApN nr. 100 prin care Oprea era numit director adjunct la Colegiul Național de Apărare (CNAp). După ce Oprea a ajuns în conducerea CNAp (instituție aflată în coordonarea Universității Naționale de Apărare), scoaterea la concurs, pentru el, a unui post de profesor universitar a fost o simplă formalitate.

1. *PressOne*, 6 decembrie 2016.

Directorul CNAp era, la vremea respectivă, generalul Nicolae Uscoi, împreună cu care Gabriel Oprea a semnat trei cărți (apărute în 1999, în 2001 și 2005). Tot în 2000, Oprea a fost ales vicepreședinte al Fundației Colegiului Național de Apărare. Președinte al Fundației era Mihail Vasile-Ozunu, un apropiat al său, care astăzi este chiar directorul Colegiului.

În 2001, când Gabriel Oprea a devenit profesor universitar, existau două legi și un ordin care reglementau organizarea concursurilor pentru posturile de cadre didactice universitare: Legea învățământului nr. 84/1995, republicată în Monitorul Oficial nr. 606/10.12.1999, Legea nr. 128/1997 privind statutul personalului didactic și Ordinul ministrului educației nr. 5723/15.03.1994 privind criteriile referitoare la validarea concursurilor pentru ocuparea posturilor didactice de conferențiar și profesor universitar.

Am reconstituit modalitatea în care Gabriel Oprea a devenit profesor universitar și conducător de doctorate pe baza răspunsurilor pe care le-am primit la solicitările trimise către Universitatea Națională de Apărare, Colegiul Național de Apărare, Academia de Poliție, Academia Națională de Informații a SRI, Ministerul Apărării Naționale și Ministerul Educației.

*

În 2 martie 2001, la nici două luni după ce Gabriel Oprea își susținuse teza de doctorat și cu două săptămâni înainte ca ministrul educației să îi confirme titlul de doctor, Academia de Înalte Studii Militare (în prezent, Universitatea Națională de Apărare „Carol I") a publicat, în Monitorul Oficial nr. 138, partea a treia, și în Observatorul Militar nr. 10 din 2001, anunțul privind scoaterea la concurs a unui post de profesor universitar la Catedra de Securitate și Apărare Națională din cadrul Colegiului Național de Apărare, „poziția trei, ofițer, specialitatea Dreptul conflictelor armate". Era postul pe care Gabriel Oprea avea să îl ocupe în mod oficial câteva luni mai târziu.

Senatul Academiei de Înalte Studii Militare a îndeplinit și cea mai importantă formalitate înaintea concursului care avea să-i aducă lui Oprea titlul de profesor universitar: pe 3 mai 2001, a aprobat componența comisiei de concurs propusă de consiliul profesoral al Colegiului Național de Apărare. Președintele comisiei a fost generalul de brigadă prof. univ. dr. Constantin Onișor (în prezent, directorul Școlii Doctorale a Academiei Naționale de Informații), iar membri – colonelul prof. univ. dr. Mihail Vasile-Ozunu, comandorul prof. univ. dr. Constantin Coderie, colonelul prof. univ. dr. Constantin Hlihor și generalul de brigadă (r) prof. univ. dr. Ion Suceavă.

Concursul a avut loc în luna iunie 2001, iar rezultatul a fost validat în aceeași lună de Senatul Academiei de Înalte Studii Militare. Rectorul Academiei a solicitat în mod oficial confirmarea titlului prin adresa nr. D2564/20.06.2001, înaintată Comisiei Naționale de Atestare a Titlurilor, Diplomelor și Certificatelor Universitare (CNATDCU).

Confirmarea rezultatului a fost făcută în ședința din data de 13 iulie 2001 a CNATDCU, iar la data de 2 august 2001, ministrul educației Ecaterina Andronescu a emis Ordinul nr. 4224 prin care lui Gabriel Oprea i se acorda titlul de profesor universitar.

Astfel, între momentul în care Gabriel Oprea și-a susținut teza de doctorat și cel în care a devenit profesor universitar au trecut 6 luni și 15 zile. Pentru a se înscrie la concursul pentru un post de profesor universitar, Gabriel Oprea trebuia să parcurgă două etape distincte.

Prima: să își întocmească dosarul în baza căruia să se poată înscrie la concurs, respectând criteriile din legile menționate mai sus.

A doua: să susțină o prelegere și un interviu.

Conținutul dosarului este vital pentru orice candidat la un post didactic universitar, deoarece pe baza acestuia se verifică respectarea criteriilor prevăzute de metodologia de organizare a concursului. În a doua etapă se poate trece numai după obținerea avizului de legalitate de la departamentul juridic al universității care organizează concursul.

De la susținerea tezei la ordinul de ministru: 2 luni

Prima condiție prevăzută în metodologie pe care Gabriel Oprea trebuia să o îndeplinească pentru a se putea înscrie la concurs era deținerea diplomei de doctor. Aceasta reprezenta și cel mai important criteriu prevăzut de Legea nr. 128/1997 privind statutul personalului didactic. Oprea și-a susținut teza de doctorat în 18 ianuarie 2001, în cadrul Școlii Doctorale a Facultății de Drept de la Universitatea București. Conducătorul său de doctorat a fost prof. univ. dr. Ion Neagu, iar din comisia de susținere au făcut parte, pe lângă coordonator, prof. univ. dr. Nicolae Volonciu, prof. univ. dr. Vasile Dobrinoiu și prof. univ. dr. Tudor Amza.

HotNews a prezentat în exclusivitate, în data de 1 iulie 2015, dovezi referitoare la faptul că teza de doctorat a lui Gabriel Oprea este plagiată. Neagu și Volonciu sunt doi dintre autorii pe care Oprea i-a plagiat în lucrarea de doctorat, alături de Nicolae Iorga.

În 16 martie 2001, adică la mai puțin de două luni după ce Oprea își susținuse teza de doctorat, Ministerul Educației și Cercetării, condus de Ecaterina Andronescu, emitea Ordinul nr. 3467 prin care lui Oprea i se acorda titlul de doctor în drept. Rapiditatea cu care a fost elaborat acest Ordin este frapantă, în condițiile în care etapele birocratice care trebuie parcurse după momentul susținerii tezei sunt extrem de precise și depind de un număr însemnat de oameni și instituții.

Între timp, în februarie 2001, Gabriel Oprea – pe atunci, membru al PSD, la fel ca Ecaterina Andronescu – fusese numit președinte al Administrației Naționale a Rezervelor Statului, cu rang de secretar de stat. Documentele care atestă parcurgerea studiilor doctorale, referatele, rapoartele, împreună cu dosarul de susținere a tezei trebuiau trimise de către Școala Doctorală a Facultății de Drept, în dublu exemplar, la Biroul Doctoral al Universității din București. Acest Birou Doctoral are, în mod normal, atribuția de a verifica dosarul din punct de vedere formal și de a opri un exemplar cu toate documentele. Cel de-al doilea exemplar al dosarului este trimis mai departe la Ministerul Educației, mai exact la Comisia

Națională de Atestare a Titlurilor și Diplomelor Universitare (CNATDCU).

Acest organism, prin comisiile sale de specialitate, are atribuții de verificare a tezei de doctorat, inclusiv dacă a fost sau nu plagiată, iar mai apoi își dă avizul în baza căruia ministrul emite ordinul prin care acordă titlul de doctor.

În cazul lui Gabriel Oprea, toate aceste etape au fost parcurse cu o viteză uimitoare, astfel că *el a obținut titlul de doctor în doar două luni.* În mediul academic se știe că durata minimă, de la momentul susținerii la cel al emiterii ordinului de ministru, poate fi, în cel mai fericit caz, de patru luni.

Doar un volum personal. Criteriul cerea două

Cea de-a doua condiție prevăzută de Legea nr. 128/1997 pentru a putea deveni profesor universitar era vechimea minimă de 9 ani în învățământul superior sau în cercetarea științifică de profil. *Gabriel Oprea nu îndeplinea această cerință.*

Candidații care proveneau din afara învățământului sau a cercetării științifice puteau să compenseze printr-o vechime de cel puțin 15 ani de activitate în profilul postului pentru care concurau (articolul 55, alineatele 2 și 7 din Legea nr. 128/1997).

Gabriel Oprea nu îndeplinea nici acest criteriu.

Potrivit CV-ului său, a absolvit Școala Militară de Ofițeri de la Sibiu în 1983 și a activat în cadrul Ministerului Apărării Naționale până în 1993, când a fost trecut în rezervă, ceea ce înseamnă doar 10 ani. Totuși, Oprea s-a folosit de o altă prevedere din Legea 128/1997 privind statutul personalului didactic, cea de la articolul 56, alineatul 2:

> „Persoanele din învățământul superior... cu o activitate deosebită în domeniul postului pentru care concurează, demonstrată prin lucrări de specialitate de valoare națională și internațională, pot să se prezinte, cu aprobarea senatului universitar, la

concursul pentru ocuparea unui post didactic în învățământul superior, fără îndeplinirea condițiilor de vechime stabilite la art. 55 alin. (6) sau (7), după caz".

Pentru a îndeplini acest criteriu compensator, Gabriel Oprea a fost făcut profesor universitar asociat la Colegiul Național de Apărare (CNAp), lucru menționat, de altfel, în CV-ul său. Data exactă la care s-a petrecut acest lucru este însă incertă.

În CV-ul său oficial, Gabriel Oprea susține că este profesor asociat din 2001. Într-un răspuns oficial, primit de la CNAp, este precizată o altă dată:

„Dl. Gabriel Oprea a devenit profesor universitar asociat la CNAp în anul 1994, la propunerea consiliului profesoral din CNAp și cu aprobarea Senatului Academiei de Înalte Studii Militare".

Gabriel Oprea a obținut dispensă din partea Senatului Academiei de Înalte Studii Militare pentru a putea îndeplini integral prevederile articolului 56, alineatul 2, așa cum se precizează într-un răspuns primit de la Ministerul Educației.

Totuși, avizul Senatului Academiei de Înalte Studii Militare ridică semne de întrebare, având în vedere că Gabriel Oprea nu avea, așa cum cerea legea, „activitate deosebită în domeniul postului pentru care concurează, demonstrată prin lucrări de specialitate de valoare națională și internațională".

Potrivit Ministerului Educației, dincolo de aceste prevederi legale, instituțiile de învățământ superior erau obligate să țină cont în formularea metodologiei de concurs și de Ordinul ministrului educației nr. 5723/15.03.1994, privind criteriile referitoare la validarea concursurilor pentru ocuparea posturilor didactice de conferențiar și profesor universitar.

Potrivit acestui Ordin, trei criterii erau obligatorii pentru a fi validat ca profesor universitar:

(1) concurentul trebuia să fi publicat cel puțin 30 de lucrări în reviste naționale și internaționale și cel puțin două volume personale în specialitatea sa;

(2) lucrările publicate să acopere disciplinele alocate în statul de funcții al postului respectiv;

(3) concurentul să aibă prestigiu național și internațional atestat de premii ale Academiilor, participări la congrese internaționale ca referent, recenzii.

Am solicitat Ministerului Educației și Colegiului Național de Apărare cópii după documentele cu caracter public din dosarul de concurs al lui Gabriel Oprea, precum lista cu lucrări și CV-ul. Ambele instituții ne-au răspuns că nu dețin o copie „a dosarului de concurs al dl. Gabriel Oprea, deci nu vă putem oferi cópii după CV, lista lucrărilor și a dosarului".

Într-o discuție cu un reprezentant al Biroului de Presă al MApN, instituție care are în subordine Universitatea Națională de Apărare și Colegiul Național de Apărare, ni s-a transmis că documentele solicitate ne pot fi puse la dispoziție doar cu acceptul lui Gabriel Oprea. Legea nr. 544/2001 privind liberul acces la informațiile de interes public prevede în mod clar categoria informațiilor care pot fi făcute publice, fără a menționa acceptul titularului de drept.

Plecând de la presupunerea că Gabriel Oprea a publicat articole în revista Fundației Colegiului Național de Apărare, al cărei vicepreședinte a devenit în 2000, am solicitat Universității Naționale de Apărare acces la colecția acestei reviste.

Tot într-un răspuns oficial ni s-a comunicat că publicația nu există nici la Biblioteca Universității Naționale de Apărare, nici în cea a Colegiului Național de Apărare. De altfel, această revistă nu se afla nici la Biblioteca Națională a României și nici în bibliotecile instituțiilor de învățământ militar din țară.

În anul în care a devenit profesor universitar, lui Gabriel Oprea îi apăruse numele pe cinci cărți, însă numai pe una ca autor unic: *OSCE, organizație pentru secolul 21*, apărută la Fundația Colegiului

Național de Apărare. Metodologia de concurs prevedea „cel puțin două volume personale în specialitatea sa".

Nici acest criteriu nu era îndeplinit.

Transfer ilegal de la Colegiul de Apărare la Academia de Poliție

CV-ul lui Gabriel Oprea conține, de altfel, o serie de informații false în legătură cu activitatea sa editorială din perioada 1999–2001, cea care a contat pentru concursul de profesor universitar. Acesta se prezintă ca prim autor în cazul a trei lucrări, ceea ce nu este adevărat. Astfel, cartea *Introducere în dreptul internațional umanitar*, apărută în 1999 la Editura Cartega din București, îl are ca prim autor pe Nicolae Uscoi, care era directorul Colegiului Național de Apărare în 2000. O altă carte semnată mai întâi de Nicolae Uscoi și apoi de Gabriel Oprea este *Studii de drept internațional umanitar*, apărută la Fundația Colegiului Național de Apărare din București, în 2001. Tot în 2001 apare la Fundația Colegiului Național de Apărare din București și lucrarea *Elemente de artă strategică românească*, care îi are ca autori pe Constantin Onișor, Mihail Vasile-Ozunu și Gabriel Oprea, acesta fiind ultimul nume trecut pe copertă.

Atât Ministerul Educației Naționale, cât și Colegiul Național de Apărare au confirmat prin răspunsuri separate că, deși Gabriel Oprea a obținut titlul de profesor la Colegiul Național de Apărare, el „nu a ocupat efectiv postul la CNAp" nici măcar o singură zi, rămânând în CNAp doar în calitate de profesor asociat.

Președintele UNPR a vizat, de fapt, doar obținerea titlului de profesor la CNAp, instituție unde era director adjunct din anul 2000 și în care a avut toate pârghiile la dispoziție. Ținta lui imediată a fost Academia de Poliție. Gabriel Oprea a devenit profesor universitar la Academia de Poliție în octombrie 2001, *prin transfer de la CNAp*. Potrivit prevederilor din Legea învățământului și din

Legea privind statutul personalului didactic, angajarea personalului didactic titular sau asociat se face numai prin concurs organizat.

De altfel, articolul 58, alineatul 1 din Legea nr. 128/1997 privind statutul personalului didactic prevede că

> „posturile didactice prevăzute la art. 53 alin. (1) se ocupă prin concurs organizat de instituțiile de învățământ superior acreditate sau autorizate provizoriu. Concursul este valabil numai pentru instituția de învățământ superior respectivă".

Acest articol nu doar că exclude transferul, dar îl și transformă într-o ilegalitate.

Sebastian Bădiță, jurist și membru fondator al asociației EDU CER, ne-a declarat că atât vechea Lege a educației, cât și cea din 2011 interzic în mod categoric ocuparea unui post didactic fără concurs:

> „Noțiunea de «transfer fără concurs» nu există în domeniul învățământului universitar între instituții diferite, pentru că legea prevede faptul că un concurs anterior susținut este valabil doar pentru instituția de învățământ superior unde a fost desfășurat. Din punct de vedere juridic se poate solicita răspunderea penală, civilă sau administrativă a persoanelor vinovate, în funcție de anumite termene de prescripție", a explicat Sebastian Bădiță.

De la data de 31 iulie 2008, Gabriel Oprea este angajat în mod oficial ca profesor universitar și coordonator de doctorate la Academia Națională de Informații „Mihai Viteazul" (ANIMV). Și aici a ajuns tot prin transfer.

Potrivit unui răspuns primit de la ANIMV, „dl. Gabriel Oprea și-a transferat atât atribuțiile de profesor universitar, cât și cele de conducător de doctorat, în cadrul ANIMV, în condițiile legii, în baza unei hotărâri a Senatului ANIMV, la data de 25 iunie 2008".

Juriștii consultați susțin că o hotărâre a Senatului unei Universități nu poate fi superioară prevederilor unei legi. Mai mult, o

hotărâre a Senatului unei universități trebuie să interpreteze legea în litera și spiritul acesteia, și nu poate constitui derogare de la lege.

Cel puțin trei criterii neîndeplinite pentru a conduce doctorate

Modalitatea prin care Gabriel Oprea a obținut calitatea de conducător de doctorate la Academia de Poliție și la Academia Națională de Informații este presărată cu ilegalități și compromisuri juridice.

Am reconstituit etapele și procedurile parcurse de fostul vicepremier cu ajutorul unor acte publice. Totuși, deși am solicitat Academiei de Poliție o copie a documentelor cu caracter public din dosarul de concurs prin care Oprea a obținut calitatea de conducător de doctorate, ni s-a răspuns oficial că acest dosar se află actualmente la Academia Națională de Informații a SRI. Nici Academia Națională de Informații și nici Ministerul Educației nu au răspuns unei solicitări similare.

Gabriel Oprea a devenit conducător de doctorat în domeniul ordinii publice și al siguranței naționale prin Ordinul ministrului educației și cercetării nr. 4848 din 30 octombrie 2002, la doar un an, două luni și 28 de zile după ce obținuse titlul de profesor universitar. La momentul respectiv, condițiile de organizare a concursului pentru obținerea calității de coordonator de doctorat erau reglementate prin Ordinul nr. 5103 al ministrului educației, din 5 iulie 1999.

Domeniul ordinii publice și al siguranței naționale era încadrat în categoria Știință Militară, pentru care criteriile specifice de evaluare pentru conferirea calității de conducător de doctorat erau următoarele:

– Să aibă o activitate didactică de cel puțin 10 ani în învățământul superior sau/și în cercetarea științifică, dintre care cel puțin 3 ani de la obținerea titlului de doctor.

În 2002, dacă ne raportăm la data când a devenit profesor universitar la CNAp, Gabriel Oprea avea o vechime în învățământul superior ceva mai mare de un an. Dacă ne raportăm la răspunsul primit de la CNAp, în care se spune că Oprea a devenit profesor asociat în 1994, atunci avea o vechime de circa 8 ani, nicidecum de minimum 10 ani, cum prevedeau criteriile. Nici perioada de 3 ani de la data obținerii titlului de doctor nu era îndeplinită, în cazul lui Oprea trecând doar un an, șapte luni și 14 zile.

Criteriu neîndeplinit.

– Să aibă publicate cel puțin 6–8 lucrări științifice de referință (cărți, manuale și cursuri universitare, tratate, monografii, studii la edituri de prestigiu), dintre care cel puțin trei să fie lucrări de autor.

În 2002, potrivit propriului CV, Gabriel Oprea publicase cinci cărți, nici una la vreo editură de prestigiu, și doar una singură ca lucrare de autor.

Criteriu neîndeplinit.

– Să fi elaborat cel puțin 30 de articole sau studii, publicate în reviste de prestigiu sau întrunite în culegeri introduse în circuitul științific, dintre care cel puțin 20 ca autor.

În CV-ul său public, Gabriel Oprea nu menționează nici un articol sau studiu publicat în vreo revistă științifică. Dacă, totuși, a publicat vreunul în revista Fundației Colegiului Național de Apărare, această publicație nu putea îndeplini sub nici o formă criteriul de prestigiu.

Nu există informații publice care să ateste îndeplinirea acestui criteriu.

– Să fie autor (coautor cu o contribuție esențială) la elaborarea a cel puțin 10 lucrări de cercetare științifică, exerciții sau aplicații complexe.

Nu există informații publice care să ateste îndeplinirea acestui criteriu.

– Să fi susținut (publicat) cel puțin 25 de comunicări științifice cuprinse în volumele sesiunilor de comunicări științifice, publicații de specialitate și dosarele convocărilor de pregătire științifică și metodică.

Nu există informații publice care să ateste îndeplinirea acestui criteriu.

– Să facă dovada unei activități științifice și publicistice active în ultimii 3 ani.

Nu există informații publice care să ateste îndeplinirea acestui criteriu.

– Să fi publicat teza de doctorat integral sau parțial.

Gabriel Oprea și-a publicat teza de doctorat în 2008, după 6 ani de la data la care devenise conducător de doctorate.

Criteriu neîndeplinit.

În 2007, ministrul educației Mihail Hărdău a emis Ordinul nr. 356, din data de 15 februarie, pentru aprobarea Precizărilor metodologice cu privire la reconfirmarea sau confirmarea calității de conducător de doctorat. Emiterea acestui act i-a obligat pe toți coordonatorii de doctorate din România să își reconfirme această calitate.

Cum Ministerul Educației a refuzat să ne pună la dispoziție o copie a actelor publice din dosarul de concurs prin care Gabriel Oprea a devenit (în 2002), iar apoi a fost reconfirmat (în 2008) conducător de doctorate, putem presupune că el și-a publicat teza de doctorat în 2008 pentru a putea bifa măcar câteva criterii minimale. Reconfirmarea din 2008 a fost făcută prin Ordinul nr. 4963 din 31 iulie 2008, semnat de ministrul de atunci al educației, Cristian Adomniței.

Rezumat

Întreaga carieră de profesor universitar a lui Gabriel Oprea nu există în realitate. Din informațiile noastre, el nu a susținut niciodată cursuri la Colegiul Național de Apărare, unde a optat să-și păstreze doar calitatea de profesor universitar asociat.

Surse din cadrul Academiei de Poliție și de la Academia Națională de Informații a SRI susțin că Gabriel Oprea nu a activat niciodată ca profesor universitar în aceste instituții, fiind doar conducător de doctorate. De altfel, această calitate pare să fi fost

marea miză academică pe care și-a fixat-o generalul Oprea de-a lungul ultimilor aproape 15 ani.

Să facem o scurtă recapitulare:

1. În iunie 2001, la numai 3 luni după ce ministrul Andronescu îi confirmase prin ordin titlul de doctor, Gabriel Oprea a devenit profesor universitar, cu toate că nu avea o vechime de 9 ani la catedră sau 15 ani de activitate în profilul postului pentru care concura, așa cum prevedea legea.

Pentru a se putea înscrie la concurs, a primit dispensă din partea Senatului Academiei de Înalte Studii Militare. Legea mai cerea ca aspirantul la titlul de profesor să fi publicat cel puțin două cărți de autor în specialitatea sa. Gabriel Oprea avea doar una.

2. După ce a obținut titlul de profesor universitar la Colegiul Național de Apărare, Gabriel Oprea s-a transferat pe același grad didactic la Academia de Poliție și, ulterior, la Academia Națională de Informații a SRI, deși, potrivit Legii educației, „concursul este valabil numai pentru instituția de învățământ superior respectivă".

3. În octombrie 2002, Gabriel Oprea a devenit și coordonator de doctorate, încălcând prevederile legii de la acea dată:

– nu avea activitate didactică de cel puțin 10 ani în învățământul superior;

– nu trecuseră cel puțin 3 ani de la obținerea titlului de doctor;

– încă nu-și publicase teza de doctorat, nici măcar parțial;

– nu publicase cel puțin 6–8 lucrări științifice de referință;

– nu publicase cel puțin 30 de articole sau studii;

– nu avusese o contribuție esențială la elaborarea a cel puțin 10 lucrări de cercetare științifică.

Dar poate cel mai grav este faptul că Gabriel Oprea nu s-a dus în fața studenților ca profesor universitar, nici la Colegiul Național de Apărare, nici la Academia de Poliție și nici la Academia Națională de Informații.

Cu toate acestea, a coordonat 22 de persoane care au obținut titlul de doctor în științe militare și informații: 9 la Academia de Poliție, 13 la Academia Națională de Informații.

Doctorii lui Oprea[1]

Generalul cu patru stele profesor universitar doctor Gabriel Oprea a coordonat tezele de doctorat a 22 de persoane în perioada 2004–2013. Nouă dintre aceste persoane și-au susținut lucrările la Academia de Poliție „Alexandru Ioan Cuza", iar alte 13, la Academia Națională de Informații „Mihai Viteazul" (ANIMV), aflată în subordinea SRI. Dintre cei 22 de doctori, șase au fost devoalați ca plagiatori: Neculai Onțanu, Bogdan Licu, Loredana Radu, Adela Popescu, Mihai Stănișoară și Dumitru Pârvu.

În cei 14 ani de când deține titlul de profesor universitar, Oprea nu a predat nici măcar un singur curs în fața studenților.

Potrivit unui răspuns primit de la Academia Națională de Informații, instituție unde fostul vicepremier este încadrat ca profesor universitar,

> „în prezent, dl. profesor Gabriel Oprea nu are în coordonare nici un doctorand, de altfel nu a mai preluat în calitate de conducător nici un student al școlii doctorale, care să devină doctor în cadrul ANIMV, din anul 2009".

Ultima oră. Contactat cu puțin timp înainte de publicarea acestui material, purtătorul de cuvânt al SRI, Ovidiu Marincea, ne-a declarat oficial că Gabriel Oprea nu mai desfășoară nici un fel de activitate didactică la Academia Națională de Informații.

*

1. *PressOne*, 7 decembrie, 2015.

Înainte să vedem cine sunt cei 22 cărora Oprea le-a călăuzit pașii către atingerea apogeului științific – doctoratul, e utilă o recapitulare a unor momente anterioare.

De la buticar la universitar

În anii '90, după ce a trecut în rezervă și a început să se ocupe de comerțul cu amănuntul și schimbul valutar, Gabriel Oprea scria *„jurist"* la rubrica dedicată profesiei din documentele publice. În ceea ce privește partenerii de afaceri, nu era mofturos: de pildă, Daniel Constantin Ștefănescu, cel căruia i-a vândut firma Ana 94 Service Internațional SRL, era bucătar de meserie.

Anul 2000 marchează o turnură majoră în viața lui Gabriel Oprea. Obține diploma de doctor la Facultatea de Drept a Universității București, apoi devine director adjunct al Colegiului Național de Apărare – instituție căreia i-a mers vestea că e pepinieră de colaboratori ai serviciilor secrete –, precum și vicepreședinte al Fundației Colegiului Național de Apărare.

În 2001, Oprea este reactivat ca ofițer de justiție militară cu gradul de general-maior și ajunge profesor universitar la Colegiul Național de Apărare, însă fără a îndeplini criteriile impuse de legile educației. În același an, premierul Adrian Năstase îl numește președinte al Administrației Naționale Rezervele Statului, funcție cu rang de secretar de stat.

În 2002, profesorul universitar Gabriel Oprea obține dreptul de a coordona doctorate, cu complicitatea mai multor instituții ale statului și fără a bifa cerințele legislației în vigoare la acea dată. Tot în 2002, Adrian Năstase îl instalează prefect al Bucureștiului.

Din acest moment, Gabriel Oprea „coordonează" activitatea doctorală a unor deținători de poziții-cheie în statul român, dar și a unor persoane care „promiteau", în baza profilului și a CV-ului, că vor avansa către conducerea unor instituții din Justiție sau din sistemul de siguranță națională.

Timp de 9 ani, între 2004 și 2013, 22 de persoane au obținut titlul de doctor sub coordonarea profesorului universitar Gabriel Oprea.

Cinci din serviciile secrete

Aceste persoane pot fi împărțite în cinci categorii: ofițeri din serviciile secrete, magistrați, polițiști, politicieni și apropiați de-ai săi.

Din categoria *servicii secrete*, „ucenicii" lui Oprea au fost:

- *Radu Timofte* (director al SRI la data susținerii tezei – 2004, decedat în 2009);
- *Florian Coldea* (prim-adjunct al directorului SRI la data susținerii tezei – 2010, funcție pe care o deține și azi);
- *Ionel Marin* (adjunct în exercițiu al directorului SRI la data susținerii tezei – 2006);
- *Dumitru Zamfir* (adjunct în exercițiu al directorului SRI la data susținerii tezei – 2006);
- *Daniel Andrei Moldoveanu* (șeful Comunității Naționale de Informații din subordinea Consiliului Suprem de Apărare a Țării la data susținerii tezei – 2013).

Întrebat pe ce criteriu l-a ales pe Gabriel Oprea să-i conducă teza de doctorat, prim-adjunctul directorului SRI, Florian Coldea, ne-a transmis, prin intermediul Biroului de Presă al SRI, următorul răspuns:

„Studiile doctorale s-au desfășurat, cu respectarea tuturor normelor academice și legale, pe durata a patru ani. Acestea au început în anul 2007, în cadrul Academiei de Poliție, unde exista, la acel moment, posibilitatea desfășurării studiilor doctorale în domeniul securității naționale. Domnul general Florian Coldea și-a finalizat studiile doctorale în cadrul Academiei Naționale de Informații «Mihai Viteazul» în anul 2010. În același an a susținut public lucrarea de doctorat cu titlul «Managementul

schimbării în serviciile de informații» și a avut un singur coordonator pe întreaga durată a studiilor."

Magistrați și polițiști

Oprea și-a concentrat atenția și către *justiție*. Astfel, le-a călăuzit pașii pe drumul științei următorilor magistrați:

– *Marcel Sâmpetru* (prim-adjunct al procurorului general al României la data susținerii tezei – 2004);
– *George Bălan* (procuror general al Parchetului de pe lângă Curtea de Apel București la data susținerii tezei – 2006);
– *Bogdan Licu* (membru al CSM la data susținerii tezei, în 2011, devenit între timp prim-adjunct al procurorului general al României);
– *Florica Diaconescu* (judecător la Curtea de Apel Craiova, Secția I Civilă, la data susținerii tezei – 2011);
– *Gheorghe Muscalu* (procuror, vicepreședinte și membru al Consiliului Superior al Magistraturii la data susținerii tezei – 2015).

Întrebat care a fost criteriul în baza căruia l-a ales pe Gabriel Oprea pentru a-i fi coordonator de doctorat, George Bălan ne-a declarat: „Pentru că era singurul care răspundea de acea materie în instituția respectivă". La vremea respectivă, în Academia de Poliție mai existau șapte profesori specializați pe domeniul ordinii publice și al siguranței naționale.

*

În categoria doctoranzilor lui Oprea din *Poliție* au intrat:

– *Remus Șpan* (adjunct al inspectorului general al Inspectoratului General al Poliției de Frontieră la data susținerii tezei, în 2007);
– *Dumitru Pârvu* (șeful Poliției Sector 6 la data susținerii tezei – 2007, numit adjunctul șefului IGPR în mandatul de ministru de interne al lui Gabriel Oprea);

– *Constantin Bolboșanu* (șef serviciu în cadrul Direcției de Combatere a Finanțării Terorismului și Spălării Banilor din cadrul IGPR la data susținerii tezei – 2007, numit adjunct al șefului IGPR în mandatul de ministru de interne al lui Gabriel Oprea);
– *Vasile Toma Rus* (fost șef al Direcției Generale de Combatere a Crimei Organizate din IGPR, lector universitar la Universitatea „Spiru Haret" la data susținerii tezei – 2011, numit subsecretar de stat, adjunct al șefului Departamentului Ordine și Siguranță Publică din cadrul Ministerului de Interne în mandatul de la Interne al lui Gabriel Oprea).

Politicieni și apropiați

În categoria politicienilor intră persoane care au avut legătură cu controlul parlamentar al serviciilor secrete sau al sistemului de apărare:

– *Radu Stroe* (deputat PNL la data susținerii tezei – 2013, devenit ulterior ministru de interne în guvernul USL și membru în comisia parlamentară pentru controlul SRI);
– *Mihai Stănișoară* (deputat la data susținerii tezei – 2011, anterior președinte al Comisiei pentru apărare, ordine publică și siguranță națională din Camera Deputaților, fost consilier prezidențial pe probleme de securitate și fost ministru al apărării);
– *Romeo Raicu* (vicepreședinte PDL la data susținerii tezei, 2011, fost deputat și președinte al Comisiei parlamentare de control al SIE);
– *Neculai Onțanu* (primarul sectorului 2 la data susținerii tezei – 2010, secretar general al UNPR și prieten cu Gabriel Oprea).

*

Ultima categorie este formată din persoane apropiate fostului vicepremier:

– *Loredana Radu* (avocată, l-a apărat, printre alții, pe fostul premier Victor Ponta în dosarul Rovinari-Turceni);
– *Adela Popescu* (secretara lui Gabriel Oprea la Ministerul Apărării Naționale și la Ministerul de Interne, decorată de două ori de președintele Traian Băsescu, cu Ordinul Virtutea Militară în grad de Cavaler și cu Ordinul Național Serviciul Credincios în grad de Cavaler, și o dată de președintele Klaus Iohannis, cu „Steaua României");
– *Adrian Petrache* (om de afaceri, cel pe care fostul președinte Traian Băsescu l-a inclus în triunghiul Oprea–Bittner–Petrache prin faimoasa declarație din 2004 – „Gabriel Oprea este șeful mafiei personale a lui Adrian Năstase, din care fac parte Alexandru Bittner și Adrian Petrache");
– *Ioan Șandru* (ginerele lui Pantelimon Avram, fost director al uneia dintre cele mai puternice companii energetice din România, Romgaz).

Am cerut poziția oficială a tuturor celor cărora Gabriel Oprea le-a coordonat teza de doctorat. Cu excepțiile prezentate mai sus (Florian Coldea și George Bălan), ei nu au răspuns nici la telefon, nici la mesaje.

Aceleași comisii de susținere

În toate comisiile de susținere a celor 9 teze de doctorat pe care Gabriel Oprea le-a coordonat la Academia de Poliție s-au aflat aceleași cadre didactice: prof. univ. dr. Luca Iamandi, prof. univ. dr. Ștefan Gheorghe Teodoru, prof. univ. dr. Costică Voicu (fost rector al Academiei de Poliție), prof. univ. dr. Ion Suceavă, prof. univ. dr. Mihail Vasile-Ozunu și prof. univ. dr. Gheorghe Toma. În toate comisiile de susținere a celor 12 teze de doctorat pe care Gabriel Oprea le-a coordonat la Academia Națională de Informații s-au aflat aceleași cadre didactice: prof. univ. dr. Vasile Dîncu (actual vicepremier și fost director al Școlii Doctorale a ANIMV), prof. univ. dr. Constantin Onișor (actual director al Școlii Doctorale a ANIMV),

prof. univ. dr. Ion Neagu (coordonatorul tezei de doctorat a lui Gabriel Oprea), prof. univ. dr. Teodor Frunzeti (fost rector al Universității Naționale de Apărare „Carol I"), prof. univ. dr. Florin Râpan, prof. univ. dr. Gheorghe Toma, prof. univ. dr. Marius Hanganu, prof. univ. dr. Mihail Vasile-Ozunu, prof. univ. dr. Țuțu Pișleag, prof. univ. dr. Ștefan Gheorghe Teodoru, conf. univ. dr. Cristian Barna.

*

Iată lista în funcție de instituția unde și-au susținut teza de doctorat:

Academia Națională de Informații „Mihai Viteazul"

Nr.	Nume	Titlul tezei de doctorat	Anul absolvirii
1.	Radu Alexandru Timofte	Serviciile de informații și agenda de securitate a începutului de mileniu	2004
2.	Ionel Marin	Rolul comunității de informații în gestionarea amenințărilor la adresa securității naționale	2004
3.	Adrian Petrache	România în contextul conceptului de siguranță națională și securitate internațională	2004
4.	Marcel Sâmpetru	Locul și rolul Parchetului Național Anticorupție în sistemul organelor de justiție din România	2004
5.	George Bălan	Ministerul Public și politica penală de apărare a securității naționale	2006
6.	Dumitru Zamfir	Respectarea drepturilor omului în activitatea serviciilor de informații	2006
7.	Remus-Vasile Șpan	Utilizarea informațiilor și investigațiilor în scopul obținerii de probe pentru combaterea corupției	2007
8.	Dumitru Pârvu	Modalități de gestionare a crizelor în domeniul ordinii publice care pot afecta securitatea națională a României	2007
9.	Constantin Bolboșanu	Spălarea banilor – componentă de bază a manifestărilor de crimă organizată	2008

Academia Națională de Informații „Mihai Viteazul“

Nr.	Nume	Titlul tezei de doctorat	Data absolvirii
1.	Florian Coldea	Managementul schimbării în serviciile de informații	09.07.2010
2.	Loredana-Claudia (Radu) Diaconescu	Criminalitatea transfrontalieră în epoca globalizării – factor de risc la adresa securității europene și naționale. Combaterea criminalității transfrontaliere	17.09.2010
3.	Neculai Onțanu	Managementul protecției infrastructurii critice	17.09.2010
4.	Adela Loredana Popescu	Restrângerea drepturilor omului în contextul luptei împotriva terorismului sub impactul accelerării procesului globalizării	05.05.2011
5.	Florica Diaconescu	Dimensiunea juridică a securității naționale din perspectiva respectării drepturilor și libertăților fundamentale ale omului	05.05.2011
6.	Vasile Toma Rus	Criminalitatea organizată – vulnerabilitate la adresa securității naționale	05.07.2011
7.	Ioan Șandru	Securitatea energetică – componentă principală a securității naționale	05.07.2011
8.	Licu Dimitrie Bogdan	Corupția – risc major la adresa securității naționale	14.07.2011
9.	Mihai Stănișoară	Controlul parlamentar asupra activității de apărare, ordine publică și siguranță națională	13.12.2011
10.	Marius Romeo Raicu	Controlul parlamentar asupra Serviciului de Informații Externe	13.12.2011
11.	Radu Stroe	Controlul parlamentar asupra activității Serviciului Român de Informații	11.07.2013
12.	Daniel-Andrei Moldoveanu	Către un model de comunitate de informații	31.10.2013
13.	Gheorghe Muscalu	Criminalitatea organizată și terorismul. Factori de risc globali	27.07.2015

Plagiatorul fierar-betonist: Neculai Onțanu[1]

Este exemplul că profesia nu contează atunci când ambițiile sunt mari. Înainte de 1989 era fierar-betonist, astăzi este doctor în științe militare. Tot înainte de 1989, când a terminat armata, Onțanu avea gradul de fruntaș, pe care l-a deținut până în 2007, când a fost avansat direct la cel de colonel. Astăzi este general maior (r) al Armatei Române. În 1986, Neculai Onțanu a fost admis la Academia „Ștefan Gheorghiu", la Institutul pentru pregătirea cadrelor în problemele conducerii social-politice. În CV-ul său nu este menționat acest lucru, apare în schimb că a absolvit Facultatea de Sociologie și Psihologie, dar și mai multe studii postuniversitare: Colegiul Național de Informații la Academia Națională de Informații „Mihai Viteazul" a SRI și Colegiul Național de Apărare. De asemenea, menționează și un titlu de doctor în administrație publică la Leibniz University din Statele Unite ale Americii. După 1990 a fost, pe rând, expert parlamentar și consilier în Consiliul General al Municipiului București. În 2000 a fost ales primar al Sectorului 2, funcție pe care a ocupat-o până anul trecut, când a fost arestat într-un dosar instrumentat de DNA, pentru luare de mită, împreună cu nepoata lui Gabriel Oprea.
Cariera politică a acestuia a fost legată de PSD, al cărui membru a fost până în 2009, când a fost exclus din partid pentru o serie de declarații de susținere a lui Traian Băsescu. În PSD l-a cunoscut pe Gabriel Oprea de care l-a legat o strânsă prietenie. A fost unul dintre membrii fondatori ai Uniunii Naționale pentru Progresul României (UNPR), alături de Oprea, unde a deținut funcția de secretar general. După demisia lui Gabriel Oprea din fruntea UNPR, la câteva luni după moartea polițistului Bogdan Gigină și după incendiul de la Colectiv, Onțanu a asigurat interimatul funcției de președinte.

1. *HotNews*, 11 august 2015.

În martie 2016 a fost arestat sub acuzația de luare de mită într-un dosar deschis de DNA. Presupusa mită – un teren – a fost intermediată de Loredana Radu, nepoata lui Gabriel Oprea. Acel teren a ajuns ulterior la Oprea, iar acesta i l-a donat fiicei sale.

Neculai Onțanu este doar unul dintre „soldații" din „armata" de doctoranzi coordonați de generalul Gabriel Oprea în obținerea titlului de doctor. Lui i se adaugă Florian Coldea, Mihai Stănișoară, Romeo Raicu, Loredana Radu, Remus Șpan, George Bălan, Ionel Marin sau Dumitru Zamfir.

> O analiză comparativă arată că o parte însemnată din teza de doctorat a lui Neculai Onțanu este copiată din câteva cărți și articole.
>
> Primar al Sectorului 2, general maior în rezervă, secretar general al UNPR și doctor în științe militare și informații, Onțanu l-a avut drept profesor coordonator pe vicepremierul Gabriel Oprea.

Studii doctorale începute la Academia de Poliție

Neculai Onțanu și-a început studiile doctorale la Academia de Poliție „Alexandru Ioan Cuza", în 2006, acolo unde Gabriel Oprea era profesor și conducător de doctorate. Relația de prietenie dintre Gabriel Oprea și Neculai Onțanu este de notorietate încă din perioada în care ambii erau membri PSD. În 2008, când Oprea s-a mutat la Academia Națională de Informații „Mihai Viteazul" (ANIMV), și-a luat după el și doctoranzii, inclusiv pe Neculai Onțanu, dar și pe Florian Coldea (general, prim-adjunct al directorului SRI) sau Loredana Radu (nepoata lui Gabriel Oprea și avocata lui Victor Ponta). Toți au obținut, în final, diploma de doctor de la școala doctorală a Serviciului Român de Informații. Teza de doctorat a lui Onțanu are titlul *Managementul protecției infrastructurii critice* și se întinde pe 313 pagini, fără bibliografie și anexe. Analiza textului arată că cea mai mare parte a tezei este copiată din surse

multiple: cărți, articole științifice, site-uri ale unor instituții sau documente oficiale ale unor organisme interne și internaționale. Practic, puține paragrafe din conținutul tezei în baza căreia secretarul general al UNPR și-a obținut titlul de doctor îi aparțin.

Primarul Sectorului 2 preia pagini sau capitole întregi, articole științifice de la cap la coadă, fără să utilizeze ghilimele sau note de subsol, semnele de punctuație recunoscute ca parte a tuturor convențiilor naționale și internaționale de citare. În unele cazuri, secretarul general al UNPR face trimitere către sursa originară a informațiilor cu notă de subsol, dar fără a folosi ghilimele, așa cum cer normele academice de citare acceptate la nivel internațional. În cele mai multe situații însă, nu apelează nici la ghilimele, nici la note de subsol.

O teză de doctorat fără ghilimele

La fel ca Gabriel Oprea, mentorul și prietenul său, în teza de doctorat a lui Onțanu este copiat nu doar conținutul unor lucrări, ci și notele de subsol. De altfel, potrivit normelor academice, citarea unui autor se face prin utilizarea ghilimelelor, însoțite de trimiteri către referințele bibliografice de unde s-a făcut preluarea. În cele 313 pagini din teza lui Onțanu, ghilimelele nu sunt folosite nici măcar o singură dată.

Chiar primul paragraf din introducerea tezei de doctorat a lui Neculai Onțanu este preluat din lucrarea *Protecția infrastructurii critice în spațiul euroatlantic*, coordonată de dr. Mihai Macuc și Cătălina Predoiu și care îi are drept autori pe prof. univ. dr. Marian Rizea, Mariana Marinică, Lucian Dumitrache, Alexandru Barbăsură și Cătălin Ene (carte apărută la Editura ANI, în 2008).

> „Perioada care cuprinde sfârșitul secolului al XX-lea și începutul celui actual este marcată semnificativ de prezența a două procese complexe și dinamice – globalizarea și integrarea. Ele evocă interdependența și interacțiunea progresivă în dezvoltarea

societăților umane. Această dublă tendință este mai vizibilă în domeniile economic și politic, care, având efecte cotidiene, captează atenția constantă a tuturor. Ca fenomen, globalizarea nu putea să nu influențeze aspectele legate de securitatea națională, siguranța oamenilor și informațiilor, a instituțiilor naționale și internaționale".

Marian Rizea, colonel în rezervă al SRI, unul dintre autorii lucrării, nu a dorit să facă nici un comentariu referitor la această situație.

Capitolul III din teza de doctorat este identic, cuvânt cu cuvânt, cu o parte din cartea lui Radu Andriciuc, *Managementul protecției infrastructurii critice* (apărută la Editura Psihomedia, în 2008). De altfel, titlul tezei de doctorat a lui Neculai Onțanu este identic cu cel al lucrării lui Radu Andriciuc. Dacă, în cazul figurilor preluate din cartea colonelului (r) Andriciuc, Onțanu citează sursa, nu același lucru se întâmplă în cazul textului. Colonelul Andriciuc ne-a declarat că după apariția articolului se va adresa Academiei Naționale de Informații și va avea o reacție publică referitoare la acest fapt.

În teza lui Neculai Onțanu nu apar doar fragmente preluate integral din cărțile unor autori consacrați în studiul infrastructurii critice, ci și din articole științifice publicate în diverse reviste de specialitate. Un articol științific care este copiat ad litteram în teza lui Onțanu este cel semnat de Liviu Mureșan, președintele executiv al Fundației EURISC, intitulat „Geopolitica și abordarea conceptului de protecție a infrastructurilor critice naționale", publicat în numărul 1 din ianuarie 2009 al revistei *Alarma*. Liviu Mureșan nu a putut fi contactat pentru un punct de vedere.

Academia SRI anunță verificări

Prin acuzațiile de plagiat în cazul lui Neculai Onțanu, Academia Națională de Informații „Mihai Viteazul", aflată în subordinea Serviciului Român de Informații, se află pentru prima dată în mijlocul unui scandal de plagiat. Același lucru este valabil și pentru

comunitatea științifică din domeniul științelor militare și intelligence. Profesorul Constantin Onișor, directorul Școlii Doctorale a Academiei Naționale de Informații, ne-a declarat că în această perioadă toată lumea se află în concediu, însă după reluarea activității didactice se va face o evaluare a situației:

„O lucrare trebuie atent studiată după o seamă de criterii pentru a se vedea dacă este intenție de furt sau s-a dorit să se dea o coloratură lucrării. Punctul meu de vedere, la modul general, este că trebuie să vedem cât este intenționalitate și cât este neglijență".

Profesorul Onișor ne-a mai declarat că se va constitui o comisie la nivelul școlii doctorale, care va da un verdict în acest caz.

„Acest verdict va fi trimis spre analiza Senatului ANI, care va da la rândul său un verdict. Lucrurile astea sunt foarte serioase și nu contează că e vorba de nu știu cine, coordonat de nu știu cine".

*

Riscă Neculai Onțanu să fie acuzat de fals în acte publice? În 2009, regulamentele Academiei Naționale de Informații prevedeau semnarea unei declarații pe proprie răspundere privind originalitatea tezei. O astfel de declarație se făcea sub incidența Codului Penal, care prevede falsul în acte publice. Cu toate acestea, în acest caz nu este clar cine ar trebui să se sesizeze din punct de vedere penal.

Profesorul universitar dr. Cristian Troncotă, primul decan și primul director al Școlii Doctorale a Academiei Naționale de Informații, ne-a declarat că încă din 2007, anul înființării ANIMV, au fost introduse declarațiile pe proprie răspundere, prin care doctoranzii își asumau responsabilitatea față de respectarea standardelor de calitate și etică profesională și originalitatea conținutului tezelor de doctorat.

„Nu ne valida Ministerul Educației dacă nu am fi avut un astfel de regulament care să prevadă aceste declarații. Când se depunea

teza la secretariatul şcolii doctorale, era însoţită şi de această declaraţie. Este vorba despre responsabilitatea penală individuală a doctorandului într-un astfel de caz, pentru că e vorba despre fals în acte publice", ne-a mai declarat Cristian Troncotă.

Fierarul-betonist admis la „Ştefan Gheorghiu"

Deşi a reuşit să obţină titlul de doctor, studiile universitare urmate de Neculai Onţanu sunt incerte având în vedere că acesta nu face referire în CV-ul personal, de pe site-ul Primăriei Sectorului 2, la facultatea pe care a absolvit-o. Cert este că, în 1986, Onţanu a fost propus pentru a fi admis în anul I la Academia „Ştefan Gheorghiu", la Institutul pentru pregătirea cadrelor în problemele conducerii social-politice. La acea vreme, actualul primar al Sectorului 2, care acum este general maior în rezervă, secretar general al UNPR şi doctor în ştiinţe militare şi informaţii, era fierar-betonist.

ANEXA 2

ACADEMIA "ŞTEFAN GHEORGHIU"

TABEL NOMINAL

cu candidaţii propuşi a fi admişi în anul I, cursul fără frecvenţă,

al

INSTITUTULUI PENTRU PREGĂTIREA CADRELOR ÎN PROBLEMELE CONDUCERII SOCIAL-POLITICE

Nr. crt.	Numele și prenumele	Funcția actuală	Anul și locul nașterii	Profesia	Membr. P.C.R. anul	Vechimea		Studii		Limba străină	Naționalitatea	Observații
						în timpul de ilegalitate	în funcția actuală	de partid	de stat			
1.	Oprea D. Constantin	Instr.cu munca UTC în aparatul Cons. pol.la Centr. de instr. al tr.radioteh.	1955 Cătina Buzău	ofițer de radioloc.	1973	4	4	Sc.de partid	liceul	rusa	română	9,44
2.	Onțanu N. Neculai	Secretar com. de partid, Gr.șantiere nr.2, membru com.municip. PCR -București	1949 Pîngărești Neamț	fierar betonist	1972	8	2	1	liceul	-	română	9,38
3.	Stafie Gh. Neculai	Secretar BOB partid la Dn. 93 vedete tor-piloare din Bg.29 vedete M.Ap.N. - Constanța	1955 Gîndiți Neamț	ofițer de marină	1973	5	2	Sc.de partid	liceul	-	română	9,13

Nepoata plagiatoare: Loredana Claudia Radu[1]

Avocat de profesie, Loredana Radu este nepoata de verișoară a lui Gabriel Oprea. Acesta este cel care i-a deschis ușa către o serie de clienți faimoși pentru afacerile derulate cu statul sau pentru controversele în care au fost implicați: Victor Ponta, Nicolae Dumitru – Niro, Dumitru Bucșaru, Dinel Staicu, Mihai Stoica, Dan Cornel Baranga (vicepreședinte UNPR), Gabriel Naghi (fost șef al Serviciului de Pază și Protecție) și mulți alții. Într-o scurtă descriere profesională de pe site-ul Baroului București, Loredana Radu figura cu expertiză în mai multe ramuri ale Dreptului: Comercial, Civil, Fiscal, Penal, al Familiei sau al Muncii. O adevărată performanță profesională și pentru o casă de avocatură, darămite pentru o singură persoană. Loredana Radu este omul care cunoaște cel mai bine secretele financiare și imobiliare ale lui Gabriel Oprea. De-a lungul anilor a intermediat mai multe vânzări de terenuri și proprietăți, care au fost, în final, achiziționate de unchiul său. În martie 2016, Loredana Radu a fost arestată de Curtea de Apel București împreună cu Neculai Onțanu, cel mai bun prieten al lui Gabriel Oprea, într-un dosar instrumentat de DNA. Acuzațiile se refereau la faptul că Neculai Onțanu a primit mită două suprafețe de teren de circa 1.500 de metri pătrați pe strada Barbu Văcărescu din București prin intermediul unor contracte fictive de vânzare-cumpărare încheiate de Loredana Radu. Terenurile de pe strada Barbu Văcărescu au ajuns la Gabriel Oprea, care i le-a donat, ulterior, fiicei sale, Ana Maria Tudor, angajată în anul 2012 la cabinetul de avocatură deținut de Loredana Radu.

Loredana Radu și-a dat demisia din avocatură pentru a nu atrage competența de judecată a Înaltei Curți de Casație și Justiție în faza finală

1. *HotNews*, 26 august 2015.

a procesului, știut fiind că la Înalta Curte există posibilitatea ca pedepsele aplicate să fie mai aspre decât cele din faza de fond.
Înainte de căsătorie aceasta a purtat numele Diaconescu.

> Nepoata lui Gabriel Oprea, Loredana Radu, este suspectă că și-a plagiat teza de doctorat susținută în anul 2010 la Academia Națională de Informații „Mihai Viteazu" (ANIMV), instituție aflată în subordinea Serviciului Român de Informații (SRI). Lucrarea acesteia a fost coordonată de chiar unchiul său, profesorul universitar Gabriel Oprea, el însuși suspect că și-a plagiat doctoratul susținut în anul 2001.
>
> Loredana Radu este avocata lui Victor Ponta, și el acuzat de plagiat.
>
> Radu a fost reprezentantul legal al celebrei firme Dalli Exim SRL, înființată de fostul soț al Elenei Udrea, Dorin Cocoș. Tot ea s-a ocupat de înregistrarea Uniunii Social Liberale (USL) la tribunal.

Harta relațiilor Loredanei Radu

Avocata Loredana Radu a intrat în atenția opiniei publice la începutul lunii iunie 2015, când a devenit reprezentanta legală a lui Victor Ponta într-un caz anchetat de procurorii anticorupție. DNA i-a deschis premierului un dosar de urmărire penală care viza prejudicierea complexurilor energetice Turceni și Rovinari. Acuzațiile aduse premierului sunt de fals în înscrisuri sub semnătură privată (17 infracțiuni), complicitate la evaziune fiscală în formă continuată și spălare de bani.

Tot atunci presa a scris că Radu este nepoata lui Gabriel Oprea. Primele legături publice ale Loredanei Radu cu Gabriel Oprea au fost identificate la începutul anilor 2000. Loredana Radu se afla atunci în anturajul familiei Elena Udrea – Dorin Cocoș, fiind reprezentantul legal al celebrei firme Dalli Exim SRL, după cum rezultă din mai multe împuterniciri avocațiale depuse în numele companiei la instanțele de judecată, în procesele cu Primăria Capitalei.

Dalli Exim este firma care a deținut pentru circa zece ani contractul de administrare a parcărilor publice din București.

Legăturile dintre Gabriel Oprea și cuplul Udrea – Cocoș sunt de notorietate. În 2000, Gabriel Oprea a înființat împreună cu Dorin Cocoș și Florin Cristu (soțul lui Irinel Cristu, fostă membră în Consiliul Municipal București din partea PDL și sponsor oficial al PDL) firma Trei Cocoși – Complex Internațional SRL. În februarie 2001, după ce a fost numit președinte cu rang de secretar de stat al Rezervelor Statului, Oprea și-a vândut acțiunile lui Dorin Cocoș. Ulterior, în firmă au intrat diverși interpuși ai oamenilor de afaceri Alexandru Bittner și Adrian Petrache, iar compania a fost implicată în diverse preluări suspecte de terenuri de la stat, pentru sume derizorii, deși obiectul principal de activitate al acesteia era „restaurantele". În campania electorală din 2004, candidatul Traian Băsescu spunea despre Gabriel Oprea că este „șeful mafiei personale a lui Adrian Năstase, din care fac parte Alexandru Bittner și Adrian Petrache".

„Nașa" USL

Loredana Radu a reprezentat în august 2012, la Tribunalul București, atât Partidul Social Democrat, al cărui președinte era Victor Ponta, cât și Uniunea Națională pentru Progresul României (UNPR), condusă de Gabriel Oprea. Scopul a fost de a înregistra Alianța de Centru Stânga. Această construcție politică a fost integrată în septembrie 2012 în Uniunea Social Liberală (USL), de înregistrarea căreia la tribunal s-a ocupat tot Loredana Radu. Cabinetul său de avocatură s-a ocupat și de contestațiile depuse de USL la BEC, în 2012.

Clienții cu notorietate ai avocatei Loredana Radu

Loredana Radu a avut și o serie de clienți controversați, care au fost anchetați de procurori. Printre aceștia s-a numărat și Nicolae Dumitru (Niro), anchetat în dosarul „Microsoft", om de afaceri cu strânse legături atât cu premierul Victor Ponta, cât și cu fostul cuplu Elena Udrea – Dorin Cocoș. Un alt client este Dumitru Bucșaru, fostul patron al echipei de fotbal Unirea Urziceni, pe care îl reprezintă de la mijlocul anilor 2000. Radu este cea care a formulat în 2005 un memoriu către președintele Traian Băsescu în numele firmei Art Construcții '92 SA, deținută de acesta. Rezoluția fostului șef de stat – „rog analizați și rezolvare legală" – a stârnit un val de controverse la vremea respectivă. Loredana Radu l-a apărat pe Bucșaru și în dosarul în care afaceristul a fost arestat în martie 2015 și ulterior plasat în arest la domiciliu pentru bancrută frauduloasă.

Mihai (Meme) Stoica, manager al clubului de fotbal Unirea Urziceni pe vremea când echipa era deținută de Bucșaru, a fost apărat de Loredana Radu în dosarul „Transferurilor", în care a fost condamnat la trei ani și șase luni de închisoare. Radu și-a dat demisia din postura de avocat al lui Meme Stoica după arestarea judecătorului Stan Mustață, cel care intenționa să-i ceară bani acestuia pentru a-l elibera condiționat.

Doamna locotenent-colonel și doctor în științe militare și informații

2010 a fost un an cu multe realizări pentru Loredana Radu. Aceasta a devenit nu doar doctor în științe militare și informații la Academia Națională de Informații a SRI, ci și locotenent-colonel în rezervă în Ministerul Apărării Naționale. De ambele „reușite" este responsabil Gabriel Oprea. Pentru prima, din postura de profesor universitar, coordonator de doctorate. Pentru cea de-a doua, din poziția de ministru al apărării naționale. Și soțul Loredanei Radu,

Vasile Dragoș Radu, a fost avansat de Oprea, însă doar la gradul de maior în rezervă.

Lucrarea de doctorat a nepoatei lui Gabriel Oprea are un titlu extrem de complex, *Criminalitatea transfrontalieră în epoca globalizării – factor de risc la adresa securității europene și naționale. Combaterea criminalității transfrontaliere*, și se întinde pe 359 de pagini, cu tot cu bibliografie. Cea mai mare parte a tezei este plagiată din surse diverse: cărți, cursuri universitare, articole sau pagini de Internet. Analiza studiului doctoral arată că 17 pagini de la începutul lucrării Loredanei Radu sunt copiate fără a fi fost utilizate ghilimele sau note de subsol dintr-o cercetare realizată de o echipă de 18 specialiști, condusă de generalul prof. univ. dr. Mircea Mureșan, de la Centrul de Studii Strategice de Apărare și Securitate a Universității Naționale de Apărare „Carol I". Studiul a fost realizat în cadrul unui proiect cu finanțare externă, intitulat „Securitatea sistemelor și acțiunilor militare și civil-militare în gestionarea crizelor și conflictelor armate". Ca și coordonatorul său de doctorat, Loredana Radu copiază ad litteram pagini întregi fără să respecte normele academice internaționale privind citarea. Tot fără ghilimele și note de subsol este copiat și conținutul unui articol semnat de comisarul-șef Dan Silviu Bardaș, din cadrul Ministerului de Interne, intitulat „Riscuri, amenințări și vulnerabilități transfrontaliere", publicat în revista *Buletinul Universității Naționale de Apărare „Carol I"*, numărul 4 din 2009.

Și comisarul-șef Dan Silviu Bardaș a plagiat la rândul său din broșura *Terorismul contemporan – factor de risc la adresa securității și apărării naționale, în condițiile statutului României de membru NATO*, scrisă de generalul de brigadă (r) dr. Gheorghe Văduva și publicată în 2005 la Editura Universității Naționale de Apărare „Carol I".

Buletinul Universității Naționale de Apărare „Carol I" este o publicație științifică de importanță națională, de categoria „B", recunoscută de Consiliul Național al Cercetării din Învățământul Superior (CNCSIS). Pentru a obține încadrarea în categoria „B", printre condițiile impuse de CNCSIS se numără și respectarea

normelor academice internaţionale de citare, dar şi respectarea condiţiilor de etică academică, care exclud în mod clar plagiatul.

De ce a preferat Loredana Radu să copieze din articolul comisarului-şef Bardaş şi nu direct din cartea generalului (r) Văduva? Textul lui Bardaş, se găseşte în format electronic pe Internet, pe când cartea lui Văduva, nu. Generalul (r) Văduva nu a putut fi contactat pentru a i se cere un punct de vedere.

Articole copiate „în cascadă"

Din acelaşi număr 4/2009 al *Buletinului Universităţii Naţionale de Apărare „Carol I"*, Loredana Radu plagiază un alt articol, intitulat „Justiţia şi afacerile interne în spaţiul administrativ al UE", semnat de colonelul prof. univ. dr. Constantin Iordache, de la Universitatea Naţională de Apărare „Carol I". O altă lucrare necitată, *Globalizarea şi securitatea*, a fost preluată de pe site-ul lui Andrei Vocilă. Cum pe pagina de Internet nu figurează numele autorului, editura unde a apărut sau anul, l-am contactat pe Andrei Vocilă pentru a-i cere aceste informaţii, fără a primi însă răspuns. Un alt exemplu este cursul *Combaterea crimei organizate – evoluţie, tipologii, legislaţie, particularităţi*, semnat de chestorul de poliţie Damian Miclea, profesor universitar şi coordonator de doctorate la Academia de Poliţie. Această lucrare a fost publicată în 2004 la Editura Ministerului Administraţiei şi Internelor din Bucureşti. Damian Miclea nu a putut fi contactat pentru a-şi exprima un punct de vedere.

Loredana Radu copiază fără a respecta normele de citare şi din colonelul Petru Albu. Între 2007 şi 2009, acesta a fost şeful Direcţiei Generale de Informaţii şi Protecţie Internă (DGIPI) serviciul secret al Ministerului de Interne. Între 1999 şi 2001, fusese şeful Direcţiei de Combatere a Criminalităţii Organizate şi Corupţiei (DCCOA),de unde a fost demis în urma unei anchete privind dispariţia unei mari cantităţi de droguri din depozitele poliţiei.

Avocata lui Victor Ponta a plagiat zeci de pagini din volumul *Crima organizată în perioada de tranziţie, o ameninţare majoră la adresa*

securității internaționale, publicată de Petru Albu în 2007, la Editura Ministerului Internelor și Reformei Administrative din București. Loredana Radu pune note de subsol doar la unele paragrafe în care îl indică pe Petru Albu drept autor, însă demersul ei este lipsit de onestitate, din moment ce face trimitere spre autor fără a folosi ghilimele. Nici comisarul-șef Albu nu a putut fi contactat.

Subcapitolul intitulat „Traficul de persoane – un nou gen de sclavie al (sic!) secolului XXI creat de crima organizată" este copiat cuvânt cu cuvânt din lucrarea *Traficul de ființe umane. Infractor. Victimă. Infracțiune*, coordonată de profesorii universitari Gheorghiță Mateuț și Tiberiu Rudică, publicată în 2005 de Asociația Alternative Sociale, Iași. Gheorghiță Mateuț ne-a declarat că o astfel de situație este inadmisibilă:

> „Este nelegal. Este un furt, până la urmă, și e cu atât mai grav cu cât se întâmplă în cazul unei lucrări de doctorat. Doctoratul presupune cercetare științifică și presupune ca rezultatul să aducă un plus de cunoaștere. În acest caz, trebuie sesizată conducerea universității unde s-a susținut teza și trebuie revăzută acordarea titlului."

Subcapitolul intitulat „Aspecte generale" din Capitolul IV al tezei de doctorat a Loredanei Radu este luat dintr-un articol intitulat „Politica Uniunii Europene în domeniul Justiției și Afacerilor Interne", publicat de procuroarea Mariana Didina Mihai în revista *Colocviu strategic*, suplimentul lunar al revistei *Impact strategic*, editată de Centrul de Studii Strategice de Apărare și Securitate din cadrul Universității Naționale de Apărare „Carol I". Paginile sunt preluate fără indicarea sursei și fără utilizarea ghilimelelor.

Alte zeci de pagini sunt copiate în bloc din cartea *Cooperarea internațională judiciară și polițienească*, semnată de Cristian Eduard Ștefan și Ligia Teodora Pintilie și publicată la Editura Sitech din Craiova, în anul 2007. Nici în acest caz sursa nu este citată corespunzător, prin utilizarea ghilimelelor și trimitere către autor, anul publicării lucrării și paginile de unde s-a făcut preluarea.

Un posibil fals în acte publice

Avocata Loredana Radu a refuzat orice dialog, închizând telefonul imediat după ce ne-am prezentat și înainte de a-i comunica de ce o căutam, spunând sec: „La revedere. O zi bună!". Nici vicepremierul, ministrul de interne, președintele UNPR, generalul, profesorul universitar și coordonatorul de doctorate Gabriel Oprea nu a răspuns solicitării scrise, trimise Biroului de Presă al Ministerului de Interne.

Loredana Radu riscă să fie acuzată de fals în acte publice având în vedere că, în 2009, regulamentele Academiei Naționale de Informații a SRI prevedeau semnarea unei declarații pe proprie răspundere privind originalitatea tezei. O astfel de declarație se face sub incidența Codului Penal, care sancționează falsul în acte publice. Cu toate acestea, în acest caz nu este clar cine ar trebui să se sesizeze din punct de vedere penal.

Profesorul universitar Constantin Onișor, directorul Școlii Doctorale a Academiei Naționale de Informații, ne-a transmis printr-un mesaj că se află în străinătate și că revine în țară după data de 10 septembrie.

Finanțarea de către stat a învățământului doctoral

Această nouă lucrare de doctorat în care există certe indicii de plagiat pune în discuție chestiunea școlarizării doctorale din bugetul statului. În fiecare an, școlile doctorale care funcționează în cadrul unor facultăți sau universități primesc un număr de locuri la buget, pentru care școlarizarea este gratuită. Statul suportă toate cheltuielile timp de minimum trei ani, cât aceștia își derulează activitatea de cercetare, care se definitivează prin susținerea tezei de doctorat. Cei care s-au înscris la doctorat înainte de 2010 au beneficiat și de burse lunare de studiu din partea statului român, în valoare de circa 4.000 de lei. Începând cu 2010, aceste

burse au fost tăiate de guvernul Boc, însă ele au fost reluate în 2012. Cum profesorul Constantin Onișor, directorul Școlii Doctorale din cadrul ANIMV a SRI, nu a răspuns la telefon, nu știm dacă și la Academia SRI s-au aplicat aceste tăieri sau dacă au fost acordate în continuare.

Profesorul universitar dr. Dorin Isoc susține că urmările plagiatelor sunt foarte grave:

„Plagiatele sunt forme de inițiere și promovare a corupției, fiindcă un doctorand devenit doctor al unui conducător prin mijloace frauduloase este «veriga slabă» a oricărui sistem unde acesta va lucra. Fostul său conducător îl va putea șantaja sau «pilota» în orice moment fără ca influențele să fie explicite sau la lumină. Mai este de menționat că de existenta unui plagiat știe mult mai multă lume decât s-ar bănui, așa că numărul păpușarilor este semnificativ mai însemnat!".

Profesorul universitar Nicolae Zamfir, membru CNATDCU, ne-a declarat că nici o pedeapsă nu e prea mare în cazul celor care plagiază în tezele de doctorat:

„Furtul intelectual, care este plagiatul, este extrem de periculos pentru întreaga comunitate academică din România, pentru întreaga intelectualitate, pentru că atunci nu mai există o scară a valorilor, se perturbă întreaga structură".

Cât privește coordonatorii de doctorate care girează susținerea unor lucrări plagiate, profesorul Zamfir spune că trebuie să li se ridice dreptul de a mai coordona, mai ales când este vorba despre multiple lucrări plagiate, coordonate de același profesor coordonator.

Profesorul universitar dr. Dorin Isoc susține că, în cazul profesorilor care au coordonat mai multe teze plagiate, nu se face mai nimic în acest moment:

„Sistemul universitar românesc este lipsit prin modul de construire și evoluție de orice formă de manifestare a criticii și apărare a integrității. Chiar dacă există mențiuni referitoare

la exercitarea lipsită de profesionalism a atribuțiilor de serviciu, ele sunt tratate «între noi», ca «între colegi» și nu au niciodată nici un fel de consecințe. Dacă universitățile nu se sesizează, atitudinea Ministerului Educației este una prin care plagiatorii sunt de-a dreptul apărați. În acest moment există universități care sunt adevărate centre de plagiate și plagiatori care acționează cu rectorul în frunte. Mai mult, pe poziția de președinți ai comisiilor de etică sunt puși în mod ostentativ chiar plagiatori".

Procurorul plagiator: Bogdan Licu[1]

Este absolvent al Facultății de Drept a Universității „Spiru Haret", în 1995, are un master în drept penal la Facultatea de Drept „Nicolae Titulescu" din București și unul în relațiile internaționale și integrare europeană în cadrul Școlii Superioare de Studii Politice și Administrative. A urmat un curs de scurtă durată la Colegiul Superior de Siguranță Națională din cadrul Academiei Naționale de Informații a SRI și unul la Colegiul Național de Apărare de la Universitatea Națională de Apărare „Carol I".
Este procuror începând cu 1996, iar înainte de intrarea în magistratură a fost asistent medical la o unitate de jandarmi. Timp de mai mulți ani, a ocupat diverse funcții în Parchetul de pe lângă Tribunalul București. A fost ales membru al Consiliului Superior al Magistraturii în anul 2006, iar în intervalul ianuarie 2009 – ianuarie 2010 a fost vicepreședinte al instituției. A fost membru al Plenului Oficiul Național de Prevenire și Combatere a Spălării Banilor ca reprezentant al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție. La propunerea lui Victor Ponta, care asigura funcția de ministru interimar al justiției, a fost numit prim-adjunct al procurorului general al României în aprilie 2013.
În martie 2016, Licu a făcut cerere de renunțare la titlul de doctor după ce a fost acuzat că și-a plagiat teza de doctorat. Numele lui Bogdan Licu se regăsește într-un dosar deschis în urma unei plângeri penale la Parchetul General, care îl vizează pe Gabriel Oprea și care se referă la plagierea lucrării de doctorat a fostului vicepremier.
Potrivit declarațiilor sale de avere, Licu a împrumutat 300.000 de euro de la Mircea Tudor, care îi este prieten și naș, dar și inculpat de DNA într-un dosar de corupție.

1. *HotNews*, 31 august 2015.

Este căsătorit, iar soția lui este psiholog în Serviciul Român de Informații, dar și conferențiar universitar la Academia Națională de Informații a SRI.

> Bogdan Licu, prim-adjunct al procurorului general al României, este cel de-al treilea doctorand coordonat de profesorul universitar Gabriel Oprea suspectat că și-a plagiat teza de doctorat.
>
> În urma unei analize făcute asupra lucrării, au fost identificate sursele de proveniență pentru mai bine de o jumătate din totalul celor 445 de pagini, conținut copiat ad litteram, fără a fi fost preluat cu respectarea normelor naționale și internaționale de citare în operele științifice.
>
> Bogdan Licu îl plagiază masiv pe judecătorul Cristi Danileț, fostul său coleg din Consiliul Superior al Magistraturii (CSM), dar și pe deputatul William Brânză.
>
> Bogdan Licu și Gabriel Oprea riscă să fie acuzați de fals în acte publice având în vedere că ambii și-au asumat originalitatea tezei, în acord cu Legea educației nr. 1/2011, printr-o declarație pe propria răspundere semnată în solidar.
>
> Bogdan Licu nu a putut fi contactat pentru a-și prezenta punctul de vedere.

*

În același an cu Bogdan Licu, și-au susținut tezele de doctorat sub coordonarea lui Gabriel Oprea și Adela Loredana Popescu (Neagu), directorul de cabinet al lui Gabriel Oprea, Florica Diaconescu, judecătoare, Mihai Stănișoară, fost ministru al apărării naționale și consilier prezidențial, Toma Vasile Rus, fost subsecretar de stat și director general al Direcției de Combatere a Criminalității Organizate din cadrul Inspectoratului General al Poliției Române, Romeo Raicu, fost deputat și președinte al comisiei parlamentare pentru controlul activității Serviciului de Informații Externe.

Procurorul Bogdan Licu nu se află în fața primelor acuzații de plagiat din cariera. În urmă cu doi ani, s-a descoperit că a copiat porțiuni din proiectul său de management depus la CSM în

vederea ocupării funcției de procuror general adjunct al României, poziție pe care o deține și în prezent. Mai multe pagini din proiectul lui Licu erau identice cu porțiuni din proiectul judecătorului Iulian Dragomir, susținut când candidase pentru un post la Înalta Curte de Casație și Justiție.

Martor într-un dosar DNA

Potrivit *Mediafax*, din poziția de procuror și membru al CSM, Bogdan Licu a fost audiat în calitate de martor în 2012 în dosarul „Curentul și Motorul", în care foștii procurori George Bălan și Marcel Sîmpetru, fostul șef al Serviciului de Informații și Protecție Internă (SIPI) Ilfov Mihai Vlad și fosta judecătoare Georgeta Barbălată au fost trimiși în judecată de DNA pentru furnizarea și exploatarea unor informații nedestinate publicității. George Bălan se află și el pe lista celor care și-au obținut doctoratul sub coordonarea lui Gabriel Oprea. În declarația dată în fața procurorilor anticorupție, Licu a susținut că „ar fi discutat cu cei doi magistrați și cu Gelu Oltean, șeful DGIPI, despre situația profesională a lui Mihai Vlad, fostul șef al SIPI Ilfov".

O teză fără ipoteză

Bogdan Licu și-a susținut teza de doctorat în anul 2011 la Academia Națională de Informații „Mihai Viteazul" (ANIMV), instituție aflată în subordinea SRI. O analiză a lucrării lui Licu indică faptul că mai bine de jumătate din lucrare este plagiată din surse care au putut fi identificate. Și pentru restul lucrării suspiciunile sunt la fel de mari, însă nu s-a putut stabili în mod cert proveniența conținutului.

Intitulată *Corupția – risc major la adresa securității naționale*, teza de doctorat a prim-adjunctului procurorului general al României

este plagiată după cărți de specialitate, cursuri universitare, legi sau pagini de Internet. Acesta este motivul pentru care lucrarea lui Bogdan Licu are aparența unei lucrări încropite în pripă, cu porțiuni însăilate, fără o foarte mare coerență și consistență, și cu multe greșeli de ortografie. În lucrare nu poate fi identificată o ipoteză pe care aceasta o urmărește, o paradigmă în care să fie plasată tematica sau o parte de cercetare, care să ofere tezei originalitate și o contribuție concretă la progresul științei.

Teza de doctorat a lui Licu are 445 de pagini și o bibliografie anemică în raport cu volumul acesteia: 21 de site-uri de legislație, 83 de cărți, 12 reviste și surse de pe Internet. În schimb, lucrarea are 359 de note de subsol, cea mai mare parte a lor fiind identificate ca plagiate odată cu conținutul tezei.

Procurorul Bogdan Licu își începe teza de doctorat cu o Introducere în care apar primele pagini copiate fără ghilimele sau trimitere către autorul original, an și pagină, așa cum impun regulile internaționale de citare în lumea academică.

William Brânză, copiat de Licu

Capitolul I al tezei, „Considerații tehnico-metodologice privind infracțiunea de corupție și criminalitatea organizată", este preluat din cartea *Vulnerabilități ale securității naționale. Corupția și crima organizată*, disponibilă pe Internet pe site-ul personal al lui Andrei Vocilă. De pe același site a copiat și Loredana Radu. Andrei Vocilă nu a răspuns mesajelor pentru a-și exprima un punct de vedere până la ora publicării textului. Oricum, și lucrarea de pe site-ul lui Vocilă ridică suspiciuni de plagiat în condițiile în care porțiuni consistente de conținut au fost identificate și în lucrările altor autori.

Alți doi autori plagiați de Bogdan Licu sunt Marian Rizea, colonel în rezervă, conferențiar universitar și fost angajat al SRI, și Marian Dobra. Pe Marian Rizea l-am găsit plagiat cu o altă lucrare și

de Neculai Onțanu în teza sa de doctorat. Colonelul (r) Marian Rizea ne-a transmis ca nu se află în țară.

Prim-adjunctul procurorului general plagiază consistent din volumul *Infracțiuni asimilate corupției*, apărut în 2004 la Editura SemnE din București, semnat de William Brânză. Practic, întreg Capitolul III al tezei, intitulat „Structura infracțiunilor de corupție", este plagiat. Chiar și denumirile subtitlurilor lui Licu sunt identice cu cele din cartea lui Brânză, în schimb, de la acesta preia doar parțial note de subsol. Contactat, William Brânză a refuzat să facă vreun comentariu și a declarat că are nevoie de timp pentru a se documenta.

Alte zeci de pagini din teza de doctorat a lui Bogdan Licu sunt copiate ad litteram din diverse legi, dar și din Strategia națională anticorupție 2005–2007, document în elaborarea căruia au fost implicate mai multe entități ale statului român, precum și din raportul de audit al Freedom House pe chestiunea anticorupție din 2007. Cristina Gushet, director Freedom House România, nu a dorit să comenteze această chestiune.

Judecătorul Cristi Danileț, plagiat și el

Bogdan Licu îl plagiază și pe fostul său coleg din Consiliul Superior al Magistraturii, judecătorul Cristi Danileț. Astfel, peste 20 de pagini din teza de doctorat a procurorului Licu sunt preluate cuvânt cu cuvânt din cartea *Corupția și anticorupția în sistemul juridic*, apărută în anul 2009 la Editura C.H. Beck din București. Dacă în cartea lui Danileț capitolul se intitulează „Vulnerabilitățile sistemului judiciar", în teza lui Licu titlul suferă o ușoară modificare: „Vulnerabilități în sistemul judiciar".

Judecătorul Cristi Danileț ne-a declarat că situația pe care i-am prezentat-o este de neacceptat:

> „Nu m-a întrebat nimeni, niciodată, dacă poate lua fraze, paragrafe sau capitole întregi din cărțile mele. Și, dacă a făcut-o

fără acceptul meu, nici nu mi-a adus vreo justificare sau scuze. Am muncit enorm la acea carte despre corupția judiciară, cu care am deschis pentru prima dată în România acest subiect, până atunci tabu. De altfel, cartea e singura de acest gen din Europa, drept care a și fost tradusă apoi în engleză și acum se află în unele mari biblioteci din lume. Legea îmi dă dreptul să fi fost menționat ca autor sau ca sursă de inspirație de oricine a preluat idei sau fraze din ea. Remarc că e o modă cu plagiatele la cei condamnați în penitenciare, care brusc își descoperă veleitățile de intelectuali. Dar la magistrați, polițiști sau demnitari e de neacceptat, tocmai pentru că ei trebuie să fie primii apărători ai legalității".

Internetul, sursă de inspirație

Pe lângă capitolele plagiate ori paginile copiate în bloc din cărți sau studii, Bogdan Licu mai preia pasaje și din surse obscure, de pe Internet. Procurorul Licu a copiat inclusiv din cursuri online și referate.

Bogdan Licu nu a răspuns nici la telefon, nici la mesajele pe care i le-am transmis. Nici vicepremierul, ministrul de interne, președintele UNPR, generalul, academicianul, profesorul universitar și coordonatorul de doctorate Gabriel Oprea nu a răspuns solicitării scrise, trimise Biroului de Presă al Ministerului de Interne.

Atât doctorandul Bogdan Licu, cât și coordonatorul de doctorat Gabriel Oprea riscă să fie acuzați de fals în acte publice având în vedere că și-au asumat originalitatea tezei, în acord cu Legea educației naționale nr. 1/2011 și Codul studiilor universitare de doctorat.

Legitimarea intelectuală prin doctorat

Sociologul Mircea Kivu are o explicație complexă pentru situațiile în care persoane publice, care nu au o carieră universitară și nu au vreo legătură cu lumea academică, își doresc să obțină o teză de doctorat:

> „Este tentația oarecum firească a semidoctului să-și scrie pe cartea de vizită titluri cât mai pompoase (unii ne amintim de tovarășa «acad. prof. univ. dr. ing.»). Este cam din același tablou cu gradul de general deținut de unii care n-au comandat niciodată un pluton. Mai nou, aflu că Gabriel Oprea este și membru fondator al unei Academii – deci, nu-i așa, este «academician». Apoi, e vorba de legitimarea ocupării unor funcții. Chiar dacă se știe (și e normal) că sunt ocupate pe criterii politice, nu strică să fie și niște dovezi de competență. Nu în ultimul rând, sunt și niște interese pecuniare. Să ne gândim la sporul de 15%, care, dacă se aplică unui salariu bunicel, rezultă cam cât o șpagă mică. Uneori, oamenii pot ține, în timpul liber, cursuri la câte o universitate privată (nu-i mare efort), unde salariul poate fi substanțial".

„Steaua" plagiatelor: Adela Loredana Popescu (Neagu)[1]

A făcut carieră atât în politică, în Uniunea Națională pentru Progresul României (UNPR), cât și în administrație, în Ministerul Apărării Naționale și în Ministerul de Interne, încă de pe vremea când purta numele de domnișoară. Imediat după ce Gabriel Oprea a fost numit Ministrul Apărării Naționale în decembrie 2009, Adela Popescu a devenit consiliera acestuia pe probleme de comunicare, potrivit relatărilor presei de la vremea respectivă. Cu mulți ani înainte ca titulatura Adelei Popescu (Neagu) să se transforme în cea de „consilieră", aceasta fusese secretara lui Gabriel Oprea. În 2010, Adela era unul dintre secretarii executivi ai Uniunii Naționale pentru Progresul României (UNPR), potrivit site-ului partidului, aflându-se, practic, la vârful conducerii formațiunii politice create de Gabriel Oprea. După ce USL a câștigat alegerile parlamentare în decembrie 2012, iar Gabriel Oprea a părăsit funcția de ministru al apărării naționale în favoarea celei de vicepremier fără portofoliu, Adela Popescu (Neagu) și-a găsit refugiu la Autoritatea de Supraveghere Financiară (ASF), instituția de stat unde se plătesc unele dintre cele mai mari salarii din sistemul bugetar românesc. În aceeași perioadă, la ASF erau angajați și fiica, și ginerele lui Gabriel Oprea. Adela a lucrat la ASF cel puțin pe perioada anului 2013 și în primele două luni ale lui 2014. Biroul de Presă al ASF a refuzat să răspundă pe ce post și pentru ce perioadă a fost Popescu angajată, însă din declarația de avere aferentă anului 2014, reiese că aceasta a încasat în 2013 venituri salariale de 146.727 lei, ceea ce reprezintă 12.227 lei lunar.

În martie 2016, a făcut cerere de renunțare la titlul de doctor, după ce a fost acuzată că a plagiat în teza de doctorat.

---

1. *HotNews*, 2 septembrie 2015.

Secretara lui Gabriel Oprea, Adela Loredana Popescu, în prezent Adela Loredana Neagu, este suspectată că și-a plagiat teza de doctorat pe care a susținut-o în anul 2011 la Academia Națională de Informații „Mihai Viteazul" (ANIMV), aflată în subordinea SRI.

Lucrarea de doctorat a fost coordonată de profesorul universitar Gabriel Oprea, el însuși suspectat că și-a plagiat teza de doctorat, susținută în anul 2001. Adela Loredana Popescu (Neagu) reușește unica performanță în istoria modernă a României de a fi secretara decorată de trei ori de doi președinți. A fost decorată de două ori de Traian Băsescu, în 2010 și 2011, iar Klaus Iohannis i-a acordat cea mai înaltă distincție în stat, „Steaua României", în ianuarie 2015. Toate cele trei decorații au fost acordate la propunerea lui Gabriel Oprea.

Este cea de-a patra lucrare de doctorat coordonată de profesorul universitar Gabriel Oprea în care există suspiciuni de plagiat după cea a lui Neculai Onțanu, a avocatei lui Victor Ponta, Loredana Radu, și a prim-adjunctului procurorului general al României, Bogdan Licu.

Adela Loredana Popescu (Neagu) nu a putut fi contactată până la ora publicării materialului.

Adela, „Steaua României"

Numit Ministru de Interne în martie 2014, Gabriel Oprea a numit-o la rândul lui pe Adela Popescu (Neagu) directoarea cabinetului său ministerial. Tot în 2014, Adela Popescu și-a schimbat statutul matrimonial, dar și numele, în urma căsătoriei cu Robert Neagu.

Adela Popescu (Neagu) reușește surprinzătoarea performanță de a fi fost decorată de doi președinți ai României. A fost decorată mai întâi de Traian Băsescu în 2010 și 2011 cu prilejul Zilei Armatei Române, la propunerea ministrului apărării naționale, Gabriel Oprea. Prima distincție primită a fost Ordinul Virtutea Militară în grad de cavaler, cu însemn pentru civili, prin Decretul nr. 990

din 21 octombrie 2010, cea de-a doua fiind Ordinul Național „Serviciul Credincios" în grad de cavaler, cu însemn pentru civili, acordată prin Decretul nr. 762 din 20 octombrie 2011. Ambele propuneri au fost făcute de Ministrul Apărării Naționale Gabriel Oprea.

Motivarea din cele două decrete este una standard: „în semn de apreciere a serviciilor deosebite aduse instituției militare, pentru rezultatele remarcabile obținute în procesul de instruire, precum și pentru înaltul profesionalism dovedit în executarea misiunilor încredințate". Fără să cunoaștem în ce a constat „înaltul profesionalism dovedit în executarea misiunilor încredințate", este frapant că o consilieră oarecare, fie ea și consiliera personală a lui Gabriel Oprea, a fost decorată în doi ani la rând. În schimb, pe lista persoanelor medaliate nu se regăsește numele nici unui soldat care a participat la misiuni de pe teatrele de război din Irak sau Afganistan.

Ultima decorație primită de șefa de cabinet a lui Gabriel Oprea a fost acordată în ianuarie 2015. Cu prilejul zilei Unirii Principatelor Române, președintele Klaus Iohannis i-a acordat Adelei Popescu (Neagu) Ordinul Național „Steaua României" în grad de cavaler, cu însemn pentru civili. În Decretul nr. 32 din 23 ianuarie 2015, pe lângă numele acesteia se regăsește și motivația pentru acordarea medaliei: „în semn de apreciere pentru rezultatele remarcabile obținute în activitatea profesională și înaltul profesionalism dovedit în îndeplinirea misiunilor încredințate".

„Steaua României" este cea mai înaltă distincție pe care statul român o poate acorda unei persoane. Cea mai recentă propunere de decorare a Adelei Popescu (Neagu) a fost făcută tot de Gabriel Oprea, de această dată din poziția de viceprim-ministru și ministru al afacerilor interne. Într-un răspuns oferit de Biroul de Presă al Administrației Prezidențiale, ni s-a comunicat că motivarea pentru acordarea decorației a fost, și de această dată, una standard și a fost utilizată pentru toate persoanele care se regăsesc în cele trei decrete, însă „autoritatea care formulează propuneri de decorare, în conformitate cu prevederile art. 4 din Legea nr. 29/2000, își asumă

responsabilitatea privind integritatea morală și profesională a persoanelor propuse".

Prin același decret prin care Adelei Popescu (Neagu) i s-a oferit „Steaua României", a fost decorat și chestorul principal de poliție Nelu Pop, cel care șase luni mai târziu avea să-i dedice lui Gabriel Oprea un editorial elogios în revista *Migrația și azilul*, editată de Ministerul Afacerilor Interne. Nelu Pop a primit „doar" Ordinul Național „Serviciul Credincios" în grad de ofițer, cu însemn pentru civili.

Pe lângă cele trei distincții, apropierea de vicepremier i-a adus Adelei Popescu (Neagu) o funcție la vârful UNPR, un salariu foarte mare și un titlu academic, de doctor în științe militare și informații, obținut în 2011 la Academia Națională de Informații a SRI, sub coordonarea profesorului universitar Gabriel Oprea.

O secretară doctor în științe militare și informații

Teza de doctorat a Adelei Popescu (Neagu) are titlul *Restrângerea drepturilor omului în contextul luptei împotriva terorismului sub impactul accelerării procesului globalizării* și este plină de paragrafe plagiate. Un indiciu puternic care arată că porțiuni consistente din lucrare sunt plagiate este acela că mulți autori pe care îi menționează în notele de subsol nu se regăsesc în bibliografie. De exemplu, până la pagina 100 am numărat 41 autori pe care îi trece în note de subsol, dar pe care nu îi menționează în bibliografie.

Spre deosebire de coordonatorul său, care a copiat în bloc pagini întregi, Adela Popescu (Neagu) plagiază cu mai multă grijă, intercalând practic bucăți de texte preluate din surse multiple, compilează consistent și chiar rescrie pasaje.

Lucrarea debutează cu o Introducere în care sunt 13 pagini plagiate cuvânt cu cuvânt. Directoarea de cabinet a lui Oprea copiază în întregime articolul „Considerații privind terorismul în contextul procesului de globalizare", semnat de chestorul prin-

cipal de poliție dr. Cristian Baci, secretar general al Ministerului Administrației și Internelor, publicat în *Revista de investigare a criminalității*, nr. 4 din 2010.

Plagiatul este atât de fidel, încât doctoranda respectă inclusiv alinierea paragrafelor din articolul chestorului principal Baci. Nicăieri în cele 13 pagini copiate nu sunt folosite ghilimele și trimiteri de la autorul original.

Revista de investigare a criminalității apare cu sprijinul Catedrei de Investigare a Criminalității din cadrul Academiei de Poliție „Alexandru Ioan Cuza" și îl are ca director pe prof. univ. dr. Costică Voicu. Revista ridică semne de întrebare asupra textelor pe care le publică. Articolul „Considerații privind terorismul în contextul procesului de globalizare", semnat de chestorul principal de poliție dr. Cristian Baci, apare și în numărul 4 din 2009 al revistei, dar și în numărul 4 din 2010. Textul din 2010 este puțin mai lung – cel din 2009 avea șase pagini, cel din 2010 are aproape șapte pagini. De altfel, majoritatea articolelor publicate în 2010, cu relativ mici excepții, sunt aceleași din 2009.

Dacă Introducerea este fotografia perfectă a unui alt articol, conținutul tezei este o sumă de paragrafe însăilate, preluate din surse multiple, fără utilizarea ghilimelelor – semnele de punctuație care marchează citarea dintr-o altă sursă și care delimitează creația proprie de creația unei alte persoane. În teza de doctorat a Adelei Popescu (Neagu) se regăsesc paragrafe preluate din cartea *Apariția și evoluția terorismului*, scrisă de Octavian Pop, apărută în 2002 la Editura Mirton, Timișoara. Conținutul este preluat fără a fi marcat cu ghilimele, și doar în dreptul unui singur paragraf se face trimitere către cartea lui Pop. Unele paragrafe suferă chiar ușoare modificări de conținut față de textul original.

Un alt autor plagiat este Cristian Barna, profesor la Academia SRI.

Începând cu subcapitolul „Clasificarea acțiunilor teroriste" din primul capitol, regăsim pagini preluate din același autor pe care l-a copiat și Victor Ponta în teza sa de doctorat, Dumitru Virgil

Diaconu. Este vorba despre lucrarea *Terorismul. Repere juridice și istorice*, apărută în 2004 la Editura All Beck din București. Spre deosebire de Ponta, care l-a plagiat cuvânt cu cuvânt pe Dumitru Virgil Diaconu, Adela Popescu (Neagu) rescrie pe alocuri frazele și înlocuiește cuvinte sau expresii cu unele sinonimice. Deși face trimitere către cartea lui Diaconu prin note de subsol, paginile indicate din cartea lui Diaconu nu sunt corecte în multe cazuri, informațiile regăsindu-se la pagini cu totul diferite.

O altă încercare de inducere în eroare prin citare eronată, pe care specialiștii o încadrează în categoria malpraxisului academic, apare atunci când nu este citat autorul de unde s-a făcut preluarea informației, în schimb sunt citați direct autorii indicați în textul copiat. Așa se întâmplă în cazul unui citat din Zbigniew Brzezinski, pe care Dumitru Virgil Diaconu menționează că l-a preluat în cartea sa (p. 68) din cotidianul *Adevărul* și pe care Popescu (Neagu) susține printr-o notă de subsol că l-a preluat direct din *Adevărul*.

Capitolul V din lucrarea Adelei Popescu, „Cooperarea internațională a statelor privind combaterea terorismului", este plagiat dintr-o altă teză de doctorat, intitulată *Dimensiunea criminologică a terorismului*, realizată de Viorel Gheorghe și susținută în anul 2007 la Academia de Poliție „Alexandru Ioan Cuza", sub coordonarea prof. univ. dr. Ioan Dascălu. Copierea se face fără citarea sursei și fără utilizarea ghilimelelor.

Alte pasaje sunt copiate de pe diverse pagini de Internet. Adela Popescu (Neagu) nu se sfiește ca într-o lucrare științifică să citeze surse precum *Wikipedia* sau *scritube.com*.

Concluziile altora

Inclusiv porțiuni din concluziile directoarei de cabinet a lui Gabriel Oprea sunt copiate, fie din *Revista Forțelor Terestre*, fie din *Revista de investigare a criminalității*.

Adela Popescu nu citează în bibliografie autorii pe care îi trece în notele de subsol, dar pe care îi plagiază din alte lucrări, precum Bruce Hoffman (cu lucrarea *Inside Terrorism*), Ioan Chiș și Cristian Popa (*Terorismul contemporan – fenomen și infracțiune*), Stern Jessica (*The Ultimate Terrorism*), Lucian Stăncilă (*Terorismul, provocare a secolului XXI*), Eric David (*Le terrorisme en droit international*) sunt doar câteva exemple. Nici Octavian Pop, cu lucrarea *Apariția și evoluția terorismului* (Editura Mirton, Timișoara, 2002), nu este inclus în bibliografia lucrării de doctorat. În schimb, pot fi regăsiți o serie de autori pe care nu îi citează în lucrare, precum Alvin Toffler.

Adela Popescu (Neagu) nu a putut fi contactată până la ora publicării anchetei. Deși i s-a solicitat exprimarea unui punct de vedere prin intermediul Biroului de Presă de la Ministerul de Interne și ministrului Gabriel Oprea, acesta nu a răspuns.

Atât Adela Popescu (Neagu), cât și coordonatorul de doctorat Gabriel Oprea riscă să fie acuzați de fals în acte publice având în vedere că și-au asumat originalitatea tezei, în acord cu Legea educației naționale nr. 1/2011 și Codul studiilor universitare de doctorat, printr-o declarație pe propria răspundere, semnată de ambii. Teza a fost susținută în 2011, după intrarea în vigoare a Legii „Funeriu".

Cel mai rușinos plagiat: Mihai Stănișoară[1]

A absolvit Facultatea de Mecanică din cadrul Institutului Politehnic Timișoara în 1986 și este de profesie inginer, meserie pe care a practicat-o doar cinci ani. A lucrat la Camera de Comerț și Industrie Mehedinți, mai întâi ca secretar general, apoi ca președinte.

Cariera politică a lui Mihai Stănișoară a început în 1997 când s-a înscris în Partidul Democrat (PD), devenit Partidul Democrat Liberal (PDL) în 2007. A fost secretar general al MApN (2000) și a fost ales de trei ori deputat (2000, 2004, 2012) și o dată senator (2008).

A ocupat funcția de președinte al Comisiei pentru apărare din Camera Deputaților, iar ulterior a fost numit consilier prezidențial pe probleme de securitate națională (2007–2008), funcție care i-a adus automat și calitatea de membru al Consiliului Suprem de Apărare a Țării. Între 2008 și 2009 a fost ministru al apărării naționale în guvernul Boc, iar cel care i-a urmat în funcție a fost Gabriel Oprea.

A deținut mai multe funcții politice, cea mai importantă dintre acestea fiind cea de prim-vicepreședinte al PDL, poziție în care a fost ales în iunie 2012. Deși a fost recunoscut drept unul dintre membrii de bază ai PDL, Stănișoară și-a dat demisia din partid în 2013 și s-a înscris în PNL. În iulie 2014 a demisionat și din PNL și s-a alăturat Partidului Liberal Reformator (PLR) înființat de Călin Popescu Tăriceanu. În aprilie 2015 a părăsit brusc viața politică, după ce și-a dat demisia din calitatea de deputat și cea de membru al PLR.

Este căsătorit și are doi copii. Soția lui deține cel mai puternic trust de presă din județul Mehedinți, care a avut adesea contracte de publicitate cu instituții ale statului.

---

1. *HotNews*, 7 septembrie 2015.

Fiul său mai mare, Andrei, a fost numit subprefect al județului Mehedinți în 2015, de către premierul Victor Ponta, iar din decembrie 2016 este prefect.

Aceasta este cea de-a cincea lucrare de doctorat coordonată de profesorul universitar Gabriel Oprea suspectată a fi fost copiată. Am prezentat dovezi despre teza primarului Sectorului 2, Neculai Onțanu, a avocatei lui Victor Ponta, Loredana Radu, a prim-adjunctului procurorului general al României, Bogdan Licu, și a secretarei lui Gabriel Oprea, Adela Popescu (Neagu).

Fostul ministru al apărării și consilier prezidențial Mihai Stănișoară este suspectat că și-a plagiat teza de doctorat pe care a susținut-o în anul 2011 la Academia Națională de Informații „Mihai Viteazul" (ANIMV), aflată în subordinea SRI. Lucrarea de doctorat a fost coordonată de profesorul universitar Gabriel Oprea, el însuși suspectat că și-a plagiat teza de doctorat susținută în anul 2001. Stănișoară este autorul celei mai rușinoase lucrări de doctorat din „lotul Oprea", un plagiat aproape în totalitate.

Stănișoară riscă să fie acuzat de fals în acte publice în solidar cu coordonatorul său de doctorat având în vedere că ambii și-au asumat originalitatea tezei, în acord cu Legea educației nr. 1/2011, printr-o declarație semnată pe propria răspundere.

Mihai Stănișoară nu a răspuns la telefoanele și mesajele transmise în care i s-a solicitat exprimarea unui punct de vedere.

Studii începute la Poliție, finalizate la SRI

În momentul în care cariera lui politică se afla la apogeu, în 2006, Mihai Stănișoară s-a înscris la doctorat la Academia de Poliție „Alexandru Ioan Cuza". Acesta deținea deja la acel moment un titlu de doctor în științe tehnice, obținut la Universitatea Tehnică din Timișoara în 2003.

Domeniul ales de această dată a fost ordinea publică și siguranța națională, iar coordonator i-a devenit profesorul universitar Gabriel Oprea. În 2008, când Gabriel Oprea s-a mutat de la Academia de Poliție la Academia Națională de Informații a SRI, și-a transferat la ANIMV și doctoranzii pe care îi avea deja înscriși pentru coordonare. Stănișoară și-a susținut teza de doctorat abia în 2011, la cinci ani de la începerea studiilor doctorale, și nu în trei ani, cât prevede legislația, beneficiind cel mai probabil de o extindere a perioadei.

Tema tezei de doctorat a fost *Controlul parlamentar asupra activității de apărare, ordine publică și siguranță națională*, o temă care ar fi trebui să-i fie la îndemână lui Stănișoară pentru că a fost președintele Comisiei pentru apărare, ordine publică și siguranță națională din Camera Deputaților. Totuși, lucrarea sa, așa cum reiese și din cuprins, este concentrată pe problemele de securitate națională – domeniu care aparține serviciilor de informații –, și nu pe problemele de apărare, așa cum este menționat în titlu.

Mihai Stănișoară reușește rușinoasa performanță de a fi obținut titlul de doctor în științe militare și informații în baza unei teze plagiate aproape în totalitate. Conținutul nu are nici un fel de valoare sau relevanță științifică având în vedere că, în proporție de circa 70%, este format din enumerarea legilor de organizare și funcționare a unor instituții care au atribuții pe zona de securitate națională. Lucrarea sa, care are în total doar 147 de pagini, reproduce în primele 83 de pagini exclusiv pasaje sau capitole din diverse documente legislative și strategii de apărare. Restul de circa 60 de pagini sunt copiate cuvânt cu cuvânt dintr-o singură carte.

O lucrare făcută din legi...

Introducerea și Capitolul I al tezei, intitulat „Dinamica factorilor de risc și noua paradigmă a securității naționale", sunt copiate integral din Strategia de securitate națională a României adoptată în 2007. Mihai Stănișoară preia ad litteram și formulările care arată

modalitatea de acțiune pe care statul român și-a propus-o pentru realizarea strategiei de securitate: „Se va îmbunătăți capacitatea de acțiune", „vom răspunde astfel cerințelor", „o atenție deosebită va fi acordată", „prioritățile acestei activități vor viza" etc.

Capitolul II, „Structura sistemului național de securitate", este bazat exclusiv pe conținutul unor legi de organizare și funcționare ale unor instituții ale statului cu atribuții pe zona de apărare și securitate națională precum: Parlamentul, Președintele României, Guvernul, Consiliul Suprem de Apărare a Țării, MApN, MAI, MAE, Comunitatea Națională de Informații, SRI, SIE, SPP, STS, Direcția Generală de Informații a Apărării, Direcția Generală de Informații și Protecție Internă, ORNISS etc. De exemplu, subcapitolul referitor la președintele României este copiat din Constituția României și din Regulamentul de organizare și funcționare al Administrației Prezidențiale, iar cel despre Consiliul Suprem de Apărare a Țării este preluat din Legea nr. 415/2002 privind organizarea și funcționarea CSAT.

În Capitolul III, „Sistemul de apărare, ordine publică și siguranță națională", Mihai Stănișoară detaliază competențele Ministerului Apărării Naționale, ale Ministerului de Interne și pe cele ale serviciilor de informații. Conținutul prezentat până la pagina 83, aferent primelor trei capitole, se regăsește în format electronic pe Internet, pe paginile oficiale ale instituțiilor enumerate. În teza de doctorat a lui Mihai Stănișoară nu poate fi vorba despre vreo contribuție personală la cunoașterea științifică.

Profesorul universitar dr. Dorin Isoc, președintele Grupului pentru Reformă și Alternativă Universitară (GRAUR) și autorul lucrării *Ghid de acțiune contra plagiatului*, susține că

> „fragmentele din legi sunt și ele producții de creație intelectuală și trebuie tratate ca atare, adică delimitate și atribuite titlului legii. Meritul unui autor care lucrează cu texte de lege este poziția critică și constructivă a acestuia în interpretarea sau aplicarea legii și nu reproducerea de fragmente de producții de creație intelectuală care nu-i aparțin".

În cel de-al patrulea capitol al tezei, care este și ultimul, intitulat „Instituirea controlului parlamentar asupra sectorului de apărare, ordine publică și siguranță națională", Mihai Stănișoară copiază, pe lângă alte texte legislative, din două surse online: un text care îi aparține și o carte. Subcapitolul „Controlul democratic" este preluat cuvânt cu cuvânt dintr-un articol scris de acesta, făcut public în 2006 și intitulat „Controlul parlamentar asupra serviciilor secrete – vector de eficientizare a sectorului de securitate din România".

Stănișoară folosește nota de subsol pentru a face trimitere către primul paragraf din articolul său, însă nu utilizează și ghilimele, semnele de punctuație utilizate la nivel internațional pentru a marca citarea, iar pentru paginile următoare nu mai face nici o altă referire.

...și dintr-o carte

Cea mai mare parte a Capitolului IV este plagiată din lucrarea *Controlul parlamentar al sectorului de securitate – Principii, mecanisme și practici*, publicată de Uniunea Interparlamentară, și apărută la Editura Ziua din București. În dreptul titlului de la subcapitolul „Conceptul de control parlamentar al sectorului de securitate", Mihai Stănișoară face trimitere printr-o notă de subsol în care menționează: „Concluziile ce urmează reprezintă o sinteză a lucrării *Controlul parlamentar al sectorului de securitate – Principii, mecanisme și practici*, publicată de Uniunea Interparlamentară, Centrul pentru Controlul Democratic al Forțelor Armate (DCAF), Geneva, 2003".

În această notă de subsol se vede intenția fostului ministru de a induce în eroare potențialii cititori, pentru că acesta nu prezintă „o sinteză" a cărții, așa cum afirmă, ci copiază cuvânt cu cuvânt zeci de pagini din carte, însă, pentru a-și masca urmele, compilează paragrafe de la pagini diferite.

Potrivit profesorului Dorin Isoc, scopul unei teze de doctorat este ca doctorandul să aducă contribuții personale importante la domeniul pe care îl cercetează:

„Teza trebuie să fie o reflectare proprie, o viziune proprie a autorului asupra temei abordate. Viziunea proprie impune existența elementelor de noutate, a elementelor de originalitate. Acest lucru nu presupune că întreaga teză este originală. În toate situațiile, însă, se impune ca teza să fie o lucrare autentică, adică asociată în mod cert cu persoana și personalitatea autorului".

Profesorul Isoc mai explică și care sunt rigorile citării:

„În teză poți face orice preluare se impune sub condiția delimitării explicite a acesteia, în general prin ghilimele, și a indicării producției de creație intelectuală de unde s-a efectuat preluarea. Este de precizat că o teză, ca și orice altă producție de creație intelectuală, nu poate fi alcătuită din preluări colaționate sau înțesate cu paragrafe proprii".

Mihai Stănișoară nu a răspuns la telefoanele și mesajele transmise, în care i s-a solicitat exprimarea unui punct de vedere. Nici ministrul Gabriel Oprea nu a răspuns solicitării de a comenta această nouă suspiciune de plagiat, deși i s-a cerut un punct de vedere prin intermediul Biroului de Presă al Ministerului de Interne.

Atât Mihai Stănișoară, cât și coordonatorul de doctorat, Gabriel Oprea, riscă să fie acuzați de fals în acte publice având în vedere că și-au asumat originalitatea tezei, în acord cu Legea educației naționale nr. 1/2011 și Codul studiilor universitare de doctorat, printr-o declarație pe propria răspundere, semnată de ambii. În noua Lege a educației a fost introdusă obligativitatea semnării unei *Declarații pe proprie răspundere privind originalitatea conținutului tezei de doctorat și respectarea standardelor de calitate și etică profesională*, atât de către studentul doctorand, cât și de profesorul coordonator al acestuia.

Academia Națională de Informații a avut prima reacție publică din ultima lună referitoare la suspiciunile de plagiat de la propria școală doctorală, printr-un comunicat postat luni, 7 septembrie, pe site-ul propriu:

„Având în vedere recentele luări de poziție din spațiul public, cu referință la unele lucrări științifice elaborate în cadrul Școlii Doctorale a Academiei Naționale de Informații «Mihai Viteazul», vă facem cunoscută decizia forului nostru universitar, menită a asigura transparență și climatul corect de derulare a activităților cu caracter științific. Consiliul de administrație a transmis Senatului Academiei solicitarea de a evalua stadiul implementării măsurilor privitoare la respectarea standardelor de calitate academică a tezelor de doctorat. În acest sens, Senatul Academiei mandatează Consiliul Științific al Academiei Naționale de Informații «Mihai Viteazul» să accelereze procesul de evaluare, inițiat cu mult timp în urmă, asupra modului de respectare a standardelor științifice și dezvoltare a capacității noastre academice. Concluziile acestei evaluări vor sta la baza unor decizii care vor consolida calitatea procesului de învățământ și cercetare academică din cadrul ANIMV".

Polițistul plagiator: Dumitru Pârvu[1]

Acum pensionar, a fost chestor-șef de poliție și adjunct al șefului Inspectoratului General al Poliției Române (IGPR), fiind practic numărul doi în Poliție la nivelul întregii țări înainte de a trece în rezervă. Din 1981 și până în 1985 a fost ofițer specialist la Serviciul Economic al Poliției Sector 1, iar din 1985 și până în 1998 (13 ani) a fost ofițer specialist la Serviciul Economic din Poliția Capitalei. Pentru un an, între 1998 și 1999, Pârvu a fost adjunct al Șefului Poliției Sector 4, după care și-a început ascensiunea în structurile de conducere ale Poliției Române.

Între 1999 și 2002, Pârvu a ocupat poziția de adjunct al șefului Inspectoratului Județean de Poliție Ilfov, județ în care Gabriel Oprea și-a derulat afacerile și deține suprafețe importante de teren. Coincidență sau nu, în 2002, anul în care Oprea a devenit prefect al Capitalei, Pârvu este promovat șef al Inspectoratului Județean de Poliție Ilfov, funcție în care a rămas până în 2005.

După intrarea PSD în opoziție, Pârvu este schimbat de la șefia IJP Ilfov, iar până în 2009 a ocupat poziția de șef al Poliției Sector 6. La începutul lunii ianuarie 2009, când Gabriel Oprea a ocupat fotoliul de ministru de interne pentru doar trei săptămâni, Dumitru Pârvu a fost numit de acesta adjunct al șefului IGPR, poziție în care a rezistat până la pensionare, cu o întrerupere de câteva luni, în 2012, deși la conducerea Ministerului de Interne s-au perindat de atunci nu mai puțin de zece miniștri.

Soția lui Dumitru Pârvu, Florentina, este agent la secretariatul Secției 4 de Poliție București, iar fiica acestuia, Daniela Pârvu, lucrează tot în IGPR, ca șef birou SIRENE (Supplementary Information Request at National Entities) din cadrul Centrului de Cooperare Polițienească Internațională.

---

1. *HotNews*, 5 octombrie 2015.

Aceasta este cea de-a șasea teză de doctorat coordonată de profesorul universitar Gabriel Oprea asupra căreia planează suspiciuni grave de plagiat și prima de la Academia de Politie „Alexandru Ioan Cuza".

Chestorul-șef de poliție Dumitru Pârvu, adjunct al șefului Inspectoratului General al Poliției Române, este suspectat că și-a plagiat teza de doctorat pe care a susținut-o în 2007, la Academia de Poliție „Alexandru Ioan Cuza".

Lucrarea, în baza căreia a obținut titlul de doctor în ordine și siguranță națională, a fost coordonată de profesorul universitar Gabriel Oprea, el însuși suspectat că și-a plagiat teza de doctorat susținută în 2001.

Chestorul-șef de poliție Dumitru Pârvu nu a răspuns solicitărilor de a-și exprima un punct de vedere cu privire la teza de doctorat.

Structură copiată după o carte a generalului Cearapin

Dumitru Pârvu a devenit doctorand la Academia de Poliție în 2004, pe când era șef al IJP Ilfov, iar coordonatorul său, Gabriel Oprea, deținea și funcția administrativă de ministru delegat pentru Administrație Publică în cadrul Ministerului de Interne, dar și pe cea politică de președinte al organizației județene PSD Ilfov. Teza de doctorat a chestorului-șef de poliție Dumitru Pârvu se numește *Modalități de gestionare a crizelor în domeniul ordinii publice care pot afecta securitatea națională* și a fost susținută în 2007 la Școala Doctorală a Facultății de Drept din cadrul Academiei de Poliție „Alexandru Ioan Cuza". Lucrarea are 317 pagini, dar doar 262 reprezintă conținut propriu-zis, restul fiind anexe.

Cea mai mare parte a tezei de doctorat a lui Dumitru Pârvu este copiată din cartea *Securitatea și apărarea națională a României*, semnată de Tudor Cearapin, apărută în 2002 la Editura Fundației Revista Jandarmeriei. Structura lucrării se bazează pe acest volum,

pe care Pârvu îl completează cu multe alte lucrări semnate de ofițeri care au deținut funcții importante în structurile de conducere ale Ministerului de Interne.

Teza de doctorat a lui Dumitru Pârvu are pasaje copiate chiar în Introducere din studiul *Impactul globalizării asupra menținerii ordinii publice*, realizat de colonelul (r) Gheorghe Hărăbor, fost șef al Inspectoratului Județean de Jandarmi Constanța, și făcut public în cadrul simpozionului „Globalizare și identitate națională", în mai 2006.

Tot în Introducere se regăsesc paragrafe copiate ad litteram din proiectul Strategiei militare a României și din cartea *Crizele și conflictele contemporane*, apărută în 2006 la Editura Ministerului Administrației și Internelor, din București, semnată de comisarul-șef de poliție dr. Marian Valentin Grigoroiu. Dumitru Pârvu face trimitere la cartea lui Marian Valentin Grigoroiu, printr-o notă de subsol, în dreptul unui singur paragraf, însă menționează o altă pagină.

Generalii Voicu și Andreescu, copiați și ei

Primul capitol al tezei de doctorat a adjunctului șefului IGPR, „Democrația constituțională publică și securitatea națională", este copiat din cartea *Siguranță națională și ordinea publică, 1859–2000*, semnată de Costică Voicu (fost șef al IGPR și fost rector al Academiei de Poliție), Anghel Andreescu (fost șef al SPP, al Jandarmeriei și secretar de stat în MAI) și Octavian Burciu, apărută în 2000 la Editura Tipar Artprint din București. Ghilimelele lipsesc cu desăvârșire.

O altă lucrare plagiată este *Ordinea publică – componentă a securității naționale*, semnată de generalul de brigadă (r) Constantin Sfichi, generalul Gheorghe Apostol și generalul Anghel Andreescu, apărută la Editura Ministerului de Interne în 1996. Pe generalul Anghel Andreescu îl copiază și din volumul *Terorismul. Analiză*

psihologică, semnat împreună cu Dan Niță, apărut în 1999 la Editura Timpolis din Timișoara.

Politologie sau patologie?

Alte zeci de pagini din teză sunt preluate, cuvânt cu cuvânt, fără ghilimele, din lucrarea *Crizele și conflictele contemporane*, semnată de comisarul-șef de poliție dr. Marian Valentin Grigoroiu și apărută în 2006 la Editura Ministerului Administrației și Internelor din București. Paginile copiate din Grigoroiu sunt intercalate cu unele preluate din Cearapin.

Capitolul IV, „Principalii factori de risc pentru ordinea publică și securitatea națională", începe cu plagierea mai multor pagini din cartea *Terorismul internațional*, scrisă de generalul de divizie (r) Gheorghe Carp, apărută în 2005 la Editura Ministerului de Interne. Paginile următoare sunt formate din pasaje intercalate din mai multe lucrări. Nici acestea nu sunt marcate conform standardelor internaționale de citare.

La pagina 117, Dumitru Pârvu greșește titlul cărții pe care o menționează într-o notă de subsol *Politologia în fața secolului XXI*, apărută în 1997 la Editura Fundației „România de Mâine" din București, și scrie *Patologia în fața secolului XXI*. Din această lucrare, adjunctul șefului IGPR a copiat cinci pagini fără a respecta normele academice de citare.

Un alt autor plagiat de adjunctul șefului IGPR este Damian Miclea. Mare parte a subcapitolului „Crima organizată – factor de risc pentru ordinea publică și siguranța națională" este copiat din cartea *Combaterea crimei organizate*, vol. I, apărută la Editura Ministerului de Interne, în 2004. O altă carte a lui Damian Miclea din care plagiază Pârvu este *Cunoașterea crimei organizate*, apărută la Editura Pygmalion din Ploiești, în 2001. Nici în aceste cazuri nu sunt utilizate ghilimele.

Capitolul V, „Elemente de drept comparat privind ordinea publică și gestionarea situațiilor de criză", este copiat, fără citarea sursei, din cartea *Ordinea publică în unele state ale lumii*, scrisă de Constantin Sfichi, Anghel Andreescu și Apostol Ion Gheorghe, apărută la Editura Ministerului de Interne, în 1998.

Alte pagini sunt copiate ad litteram din cartea *Crizele și conflictele contemporane*, semnată de comisarul-șef de poliție dr. Marian Valentin Grigoroiu și apărută în 2006 la Editura Ministerului Administrației și Internelor, din București.

Chestorul-șef de poliție Dumitru Pârvu nu a răspuns solicitărilor transmise prin intermediul Biroului de Presă al IGPR pentru a-și exprima un punct de vedere cu privire la teza de doctorat. Nici rectorul Academiei de Poliție „Alexandru Ioan Cuza", chestorul de poliție prof. univ. dr. Gheorghe Popa, nu a răspuns telefoanelor și mesajelor prin care i s-a solicitat să comenteze suspiciunile de plagiat în cazul unei teze de doctorat susținute în instituția pe care o conduce.

Un cod de etică neluat în considerare

Academia de Poliție are un Cod de etică și deontologie profesională propriu, care are drept scop „ghidarea conduitei tuturor membrilor comunității universitare" și care interzice în mod explicit plagiatul. În preambulul documentului se precizează:

> „Codul de etică universitară funcționează ca un contract moral între persoanele implicate în activitatea Academiei (studenți, personal didactic și de cercetare și personal didactic și de cercetare auxiliar) și instituție... Codul etic al Academiei are menirea de a contribui la optimizarea continuă a procesului de formare profesională, morală și civică, la punerea în act a unor atitudini și comportamente cat mai aproape de exemplaritate, în temeiul integrității academice".

La art. 10, alin. 2 din Codul de etică al Academiei de Poliție se precizează că

> „este interzisă însușirea ideilor, metodelor, procedurilor, tehnologiilor, rezultatelor sau textelor unei persoane, indiferent de calea prin care acestea au fost obținute, prezentându-le drept creație personală (plagiatul)".

Tot în cadrul Academiei de Poliție funcționează, în baza unui statut oficial, adoptat de Senatul Academiei, și o Comisie de etică universitară. Potrivit statutului, Comisia de etică are atribuții în analizarea și soluționarea abaterilor de la etica universitară „pe baza sesizărilor sau prin autosesizare".

Potrivit Legii nr. 206/2004 privind buna conduită în cercetarea științifică, dezvoltarea tehnologică și inovare, plagiatul este

> „expunerea într-o operă scrisă sau o comunicare orală, inclusiv în format electronic, a unor texte, expresii, idei, demonstrații, date, ipoteze, teorii, rezultate ori metode științifice extrase din opere scrise, inclusiv în format electronic, ale altor autori, fără a menționa acest lucru și fără a face trimitere la sursele originale" (art. 4, alin. (1), lit. d).

Decorat de Băsescu și Iohannis

Dumitru Pârvu a primit două decorații de la doi șefi de stat, Traian Băsescu și Klaus Iohannis. Prima distincție este Ordinul „Bărbăție și Credință", în grad de cavaler, cu însemn pentru militari, fiindu-i acordată de președintele Traian Băsescu prin Decretul nr. 1.239 din 20 decembrie 2010, la propunerea ministrului de interne Traian Igaș. Cea de-a doua, primită chiar în 2015, este, din nou, Ordinul „Bărbăție și Credință", în grad de ofițer, cu însemn pentru civili.

Această a doua distincție a fost acordată de președintele Klaus Iohannis la propunerea ministrului de interne Gabriel Oprea,

prin Decretul nr. 271/din 09.02.2015, cu prilejul Zilei Unirii Principatelor Române, în semn de „apreciere pentru rezultatele remarcabile obținute în activitatea profesională". În luna martie 2014, Dumitru Pârvu a fost înaintat în grad de fostul președinte Traian Băsescu, devenind chestor-șef de poliție, al doilea cel mai înalt grad din Poliție (echivalentul gradului de general cu trei stele). Înaintarea în grad s-a făcut la propunerea ministrului de interne Gabriel Oprea.

Plagiat în familie: Ana Maria Tudor (Oprea) și Alexandru Marius Tudor[1]

Fiica lui Gabriel Oprea, Ana Maria, este căsătorită cu Alexandru Marius Tudor din vara lui 2011. La momentul nunții, Gabriel Oprea era ministru al apărării în guvernul Boc, iar cuscrul său, Dănuț Tudor, era secretar general adjunct în Ministerul de Interne. Dănuț Tudor este și chestor general de poliție și a ocupat funcția de secretar general adjunct în Ministerul de Interne timp de șapte ani, până în decembrie 2016, când a ieșit la pensie.

La nunta celor doi, care a avut loc la Palatul Snagov, au fost în jur de 500 de persoane. Presa a relatat că printre cei prezenți s-au aflat președintele Traian Băsescu, premierul Emil Boc, șeful SRI George Maior, dar și Elena Udrea și Dorin Cocoș, Vasile Dîncu, Neculai Onțanu, Marian Oprișan, Roberta Anastase, Vasile Blaga sau omul de afaceri Dinu Pescariu.

Fiica lui Gabriel Oprea și soțul său au făcut în tandem mai multe lucruri importante: s-au angajat în același timp la aceeași instituție – Autoritatea pentru Supraveghere Financiară –, au ocupat ambii poziții de consilier și au demisionat în aceeași zi. Tot simultan s-au înscris la doctorat, au avut același conducător, ba chiar au susținut teza în aceeași zi în fața unei comisii aproape identice. Tot împreună au semnat o serie de articole științifice, care s-au dovedit ulterior a fi fost plagiate.

Seria de coincidențe continuă în familia Oprea–Tudor. Dănuț Tudor, socrul fiicei lui Oprea, este și el doctor, cu o teză care se numește *Poliția în statul de drept*, titlu obținut în 1999 la aceeași instituție de învățământ unde a devenit doctor și Gabriel Oprea, Facultatea de Drept a Universității din București. Îndrumătorul lui Tudor a fost Nicolae Popa, fost președinte al Curții Constituționale și al Înaltei Curți de Casație și Justiție.

1. *PressOne*, 14 februarie 2016.

Dănuț Tudor este și el acuzat că a plagiat în teza de doctorat, o sesizare în acest sens fiind depusă la CNATDCU încă din octombrie 2016.

> Fiica și ginerele lui Gabriel Oprea, Ana Maria Tudor (27 de ani), respectiv Alexandru Marius Tudor (27 de ani), au devenit în toamna anului 2015 doctori în studii de securitate și intelligence la Academia Națională de Informații „Mihai Viteazul" (ANIMV) a SRI, instituție în care Gabriel Oprea a fost profesor și conducător de doctorate până la 1 decembrie 2015.
>
> Ca parte a obligațiilor din programul de studiu doctoral, cei doi au publicat o serie de articole, dintre care unele sunt plagiate integral sau parțial.
>
> Soții Tudor și-au susținut public lucrările de doctorat în aceeași zi, 27 octombrie 2015, la exact o săptămână după accidentul mortal al polițistului Cosmin Bogdan Gigină și cu o săptămână înainte de căderea guvernului Victor Ponta, în care Gabriel Oprea a deținut funcția de vicepremier.
>
> Pe 7 decembrie 2015, prin Ordinul nr. 5954 al ministrului educației, Adrian Curaj, celor doi le-a fost atribuit în mod oficial titlul de doctor.

Burse doctorale oferite de „Titu Maiorescu"

Ana Maria și Alexandru Marius Tudor au devenit doctoranzi la Școala Doctorală a ANIMV în 3 octombrie 2013. Au avut același conducător de doctorat, pe profesorul Gheorghe Toma, potrivit unui răspuns oficial primit de la Academia Națională de Informații a SRI.

Parcursul doctoral al celor doi a fost identic. Au semnat împreună articole științifice și au beneficiat împreună de o bursă doctorală prin Proiectul POSDRU/159/1.5/S/141699 *Modernizarea legislației naționale în contextul uniformizării dreptului la nivel european și implicațiile socio-politice asupra sistemului administrativ*, dedicat cercetătorilor doctoranzi și postdoctoranzilor și cofinanțat din Fondul Social European, prin POSDRU 2007–2013. Totuși, bursa

doctorală nu le-a fost oferită de Academia Națională de Informații a SRI, ci de Universitatea privată „Titu Maiorescu".

Comisia de susținere a doctoratelor a fost aproape identică în cele două cazuri. Ana Maria Tudor i-a avut drept referenți pe prof. univ. dr. Constantin Onișor (președinte, de la ANIMV a SRI), prof. univ. dr. Gheorghe Toma (conducător de doctorat, de la ANIMV a SRI), prof. univ. dr. Mihail Vasile-Ozunu (membru, președintele Colegiului Național de Apărare), conf. univ. Gabriel Ispas (decanul Facultății de Drept a Universității „Titu Maiorescu") și conf. univ. Cristian Popa (de la ANIMV a SRI). Soțul ei a avut-o în comisie pe conf. univ. Veronica Mihalache (de la ANIMV a SRI), în locul lui Cristian Popa.

Profesorul Gheorghe Toma, conducătorul tezelor de doctorat ale soților Tudor, este unul dintre oamenii de încredere ai lui Gabriel Oprea, fiind cel care l-a ajutat să contureze proiectul Academiei de Științe Militare, devenită ulterior Academia de Științe ale Securității Naționale (ASSN). Constantin Onișor și Mihail Vasile-Ozunu, apropiați ai fostului vicepremier, au făcut parte și din comisia de concurs care, în 2001, i-a acordat lui Gabriel Oprea titlul de profesor universitar.

Teza de doctorat a Anei Maria Tudor are titlul *Crima organizată transfrontalieră și implicațiile asupra securității naționale: analiza reglementărilor legislative interne și internaționale privind combaterea acestui fenomen*, cea a soțului său se numește *Rolul și locul României în contextul evoluțiilor geopolitice în bazinul extins al Mării Negre: armonizarea legislației naționale cu cea internațională și implicațiile socio-politice ale acesteia.*

Primul articol, copiat cuvânt cu cuvânt

Ana Maria Oprea s-a căsătorit cu Alexandru Marius Tudor în 2011; începând din 2013, ei sunt și colegi de serviciu la Autoritatea de Supraveghere Financiară (ASF), una dintre instituțiile de stat cu cele mai mari salarii din sistemul bugetar. Alexandru Marius

Tudor s-a angajat pe 1 noiembrie 2012 la Comisia de Supraveghere a Sistemului de Pensii Private, iar Ana Maria Tudor, pe 22 noiembrie 2012, la Comisia de Supraveghere a Asigurărilor (CSA). Au ajuns să lucreze în același loc după ce ASF a preluat, în 2013, atât atribuțiile Comisiei de Supraveghere a Asigurărilor, cât și pe cele ale Comisiei de Supraveghere a Sistemului de Pensii Private. Ana Maria Tudor are un salariu de 22.500 de lei lunar, iar soțul ei de 16.000 de lei.

Alexandru Marius Tudor este consilier la cabinetul vicepreședintelui pentru Sectorul Pensii Private, Ion Giurescu, iar Ana Maria Tudor, consilier la cabinetul vicepreședintelui pentru Sectorul Asigurări–Reasigurări, Marius Vorniceanu, un apropiat al lui Gabriel Oprea. Aparent, cei doi soți și-au luat în serios atribuțiile de doctoranzi. În perioada studiilor doctorale, ei au publicat o serie de articole în diverse volume, majoritatea tipărite de Universitatea Creștină „Dimitrie Cantemir".

Primul articol publicat în tandem a apărut în numărul 2 (14) din iunie 2013 al *Revistei Universitare Române de Studii de Securitate Univers Strategic*, editată de Institutul de Studii de Securitate al Universității Creștine „Dimitrie Cantemir". Intitulat „Riscurile de securitate din bazinul extins al Mării Negre", textul este copiat integral, cuvânt cu cuvânt, cu exact același titlu, dintr-un articol semnat de Sorin Fetic, apărut în 2007 în volumul *Dinamica mediului european de securitate*, publicat de Centrul de Studii Strategice de Apărare și Securitate cu ocazia Sesiunii internaționale de comunicări științifice (22–23 noiembrie 2007) la Editura Universității Naționale de Apărare „Carol I".

Nicăieri în text nu se face trimitere către lucrarea originală și nu sunt utilizate ghilimele. Plagiatul este atât de fidel, încât cei doi preiau articolul lui Sorin Fetic de la primul până la ultimul cuvânt, inclusiv notele de subsol. Paragraful doi și trei din textul lui Fetic au fost transformate de Ana Maria și Alexandru Marius Tudor în rezumat al propriului text, iar o parte consistentă a paginii a doua din textul original a fost transformată în concluzii.

Cel de-al doilea articol publicat sub semnătură comună de Ana Maria Tudor și Alexandru Marius Tudor a apărut în aceeași revistă. Sub titlul „Securitate în epoca globalizării", studiul a fost copiat în proporție de 80% dintr-o lucrare postată în 2010 pe blogul lui Andrei Vocilă, intitulată *Globalizare și securitate*, fără a se face trimitere la autorul acesteia și fără a utiliza ghilimelele.

Din aceeași lucrare a plagiat în teza sa de doctorat și Loredana Radu, nepoata lui Gabriel Oprea și avocata lui Victor Ponta. Centrul de Investigații Media a dezvăluit în noiembrie 2015 că fiica lui Gabriel Oprea a fost angajată la cabinetul de avocatură al Loredanei Radu, de unde a încasat în 2012 suma de 13.400 de lei, fapt precizat în declarația de avere completată de soțul acesteia în iunie 2013. La fel ca în cazul primului articol, și aici plagiatul este fidel, inclusiv rezumatul și notele de subsol fiind preluate din lucrarea *Globalizare și securitate*.

Următorul articol în care există elemente de plagiat a fost publicat tot sub semnătură comună de fiica și de ginerele lui Gabriel Oprea, și tot în *Revista Universitară Română de Studii de Securitate Univers Strategic*, editată de Institutul de Studii de Securitate al Universității Creștine „Dimitrie Cantemir". De această dată, în numărul 4 (16) din octombrie–decembrie 2013. Prima pagină a textului – publicat sub titlul „Aspecte teoretice, practice și metodologice privind securitatea zonală și regională" – este identică cu cea apărută sub semnătura celor doi în *Securitate în epoca globalizării*, fiind plagiată tot din lucrarea *Globalizare și securitate*, postată în 2010 pe blogul lui Andrei Vocilă. Preluarea este făcută fără a se face trimitere la autor și fără utilizarea ghilimelelor. Și restul textului este o însăilare de paragrafe luate din diverse surse disponibile pe Internet.

Tot în același număr al revistei, Ana Maria și Alexandru Marius Tudor mai semnează un articol, intitulat „Considerații teoretico–metodologice privind crima organizată". Ultima jumătate a acestui text este copiată dintr-un text apărut pe un forum informativ în anul 2007. Un al cincilea articol publicat împreună de fiica și de

ginerele lui Gabriel Oprea a apărut tot în 2013, în numărul 1 al *Revistei de investigare a criminalității*, editată de Școala Doctorală a Academiei de Poliție „Alexandru Ioan Cuza". În acest articol, cei doi sunt prezentați ca fiind doctoranzi la Școala Doctorală în ordine publică și siguranță națională a Academiei de Poliție „Alexandru Ioan Cuza", deși, într-un răspuns oficial primit de la Academia Națională de Informații, se precizează că cei doi au fost înmatriculați în 3 octombrie 2013 la Școala Doctorală a acestei din urmă Academii.

Traducerea care trădează

Un ultim articol în care se găsesc importante porțiuni plagiate a fost semnat doar de fiica lui Gabriel Oprea, în *Analele Universității „Titu Maiorescu" – Drept/Law*, lucrare apărută în 2015 la Editura Hamangiu. Scrierea și publicarea textului intitulat *Defence Diplomacy and its Importance in Managing Conflicts of the 21st Century* au fost susținute, potrivit unei note de subsol, prin „grantul strategic" POSDRU/159/1.5/S/141699, cofinanțat din Fondul Social European, prin POSDRU 2007–2013. O parte din articolul publicat în limba engleză de Ana Maria Tudor este copiat și tradus din limba română din volumul *Drept diplomatic și consular*, semnat de Dan Năstase și apărut în 2006 la Editura Fundației România de Mâine. Nicăieri în textul Anei Maria Tudor nu sunt utilizate ghilimele și nu este citat autorul original.

Transpunerea în engleză a textului original este atât de fidelă, încât, într-o frază în care autorul Dan Năstase scria că termenul de *diplomație* a apărut în limba română la sfârșitul secolului al XIX-lea, împrumutat din franceză, în loc de „*limba română*" Ana Maria Tudor a pus „*limba engleză*". Textul tradus sună așa: „*În limba engleză, ca termen de drept internațional și de politică externă, îl întâlnim spre sfârșitul secolului al XIX-lea, împrumutat din limba franceză*". Pentru ca, în fraza imediat următoare, să se vorbească despre „*hrisov*" și

Hronicul românomoldovlahilor al lui Dimitrie Cantemir. Câteva rânduri mai sus de această propoziție, se spunea că termenul „diplomație" fusese identificat în Anglia în anul 1645.

Epilog

La cinci zile după publicarea acestui articol, Ana Maria Tudor și Alexandru Marius Tudor au demisionat de la Autoritatea de Supraveghere Financiară.

Plagiatorul „Apud": Petre Tobă[1]

Este absolvent al Facultății de Mașini și Utilaje pentru Construcții, Institutul de Construcții București (1989) și al Facultății de Drept din cadrul Academiei de Poliție „Alexandru Ioan Cuza" (2000). A intrat în Poliția Capitalei în 1990, ca ofițer judiciarist. A avut o ascensiune spectaculoasă în perioada 2000–2004, când secretar de stat la Interne era Toma Zaharia, naşul unuia dintre copiii săi. Începând cu 2000, Petre Tobă a fost, pe rând, șeful Secției 10 Poliție, șeful Direcției Străini și Probleme de Migrări din cadrul Direcției Generale de Evidență Informatizată a Persoanei, adjunctul directorului general și șeful Direcției de Siguranță Publică din Poliția Capitalei, iar, mai apoi, prim-adjunct al șefului Poliției Capitalei.

În 2007, a fost desemnat adjunct al Inspectoratului General al Poliției Române (IGPR), apoi în 2009, șeful Poliției Române, numit de către ministrul de interne Gabriel Oprea. A mai fost, pe rând, secretar general adjunct al MAI, secretar de stat în MAI și încă o dată șef al IGPR, începând cu 2012. A lucrat în subordinea miniștrilor Dan Nica, Vasile Blaga, Traian Igaș, Gabriel Berca, Ioan Rus, Mircea Duşa, Radu Stroe și, din nou, Gabriel Oprea.

După tragedia de la Colectiv, urmată de demisia guvernului Ponta, Petre Tobă a fost numit ministru de interne în locul lui Gabriel Oprea, însă și-a demisia după ce premierul Dacian Cioloș i-a cerut să facă gestul de onoare. DNA a cerut pe 1 septembrie 2016 avizul președintelui Klaus Iohannis pentru începerea urmăririi penale împotriva lui Petre Tobă într-un dosar în care a fost acuzat de comiterea mai multor abuzuri cu scopul de a-l proteja pe predecesorul său, Gabriel Oprea.

1. *PressOne*, 25 noiembrie 2015.

Noul ministru de interne, chestorul principal Petre Tobă, care a condus Poliția Română 3 ani, se alătură listei tot mai cuprinzătoare cu demnitari suspectați că și-au plagiat tezele de doctorat. Peste 250 din totalul de 390 de pagini ale tezei cu care el a obținut titlul de doctor în științe militare și informații sunt copiate ad litteram din lucrări de specialitate sau din referate de pe Internet, fără utilizarea ghilimelelor și fără a respecta normele naționale și internaționale de citare în opere științifice.

Coordonator de doctorat i-a fost chestorul general de poliție (r) Anghel Andreescu. Acesta a deținut, pe rând, funcțiile de director al Serviciului de Pază și Protecție (1998–1999), comandant al Jandarmeriei (1999–2001, inclusiv la mineriada de la Stoenești) și secretar de stat în Ministerul Afacerilor Interne (2005–2013).

Contactat pentru a comenta acuzațiile de plagiat, Petre Tobă ne-a declarat că lucrarea sa de doctorat a fost una practică. „Ce pot să vă garantez este că am lucrat la teza de doctorat cu bună-credință, că am făcut o lucrare aplicată și că am avut șansa să pun în practică ceea ce am studiat acolo în cel de-al doilea mandat de inspector general al Poliției Române".

Pe data de 2 septembrie 2016, CNATDCU a anunțat oficial verdictul de plagiat în cazul tezei de doctorat a lui Tobă.

Dovezile

Petre Tobă a urmat cursurile doctorale la Catedra de Strategie Militară și Securitate, Departamentul Operații Întrunite, Studii Strategice și de Securitate din cadrul Universității Naționale de Apărare „Carol I".

Conform CV-ului său, postat pe site-ul Ministerului Afacerilor Interne, perioada studiilor doctorale a fost 2008–2011. Potrivit unui răspuns oficial primit de la Universitatea Națională de Apărare „Carol I", Petre Tobă și-a susținut public teza pe 15 februarie 2011. Pe coperta tezei este trecut anul 2010. Asta înseamnă că,

inițial, el trebuia să susțină teza în 2010, că apucase să tipărească lucrarea și nu a modificat-o ulterior. Ministrul spune că nu își amintește motivul amânării, dar că, în mod sigur, și-a susținut teza „în primăvara lui 2011".

Titlul tezei prin care Petre Tobă a devenit doctor în științe militare este *Poliția Română – forță de stabilitate și securitate. Optimizarea managementului cooperării internaționale în vederea combaterii amenințărilor neconvenționale.* Teza are, în total, 445 de pagini, dintre care 390 formează corpul propriu-zis al lucrării. Celelalte 55 reprezintă bibliografia și anexele. Paginile copiate provin din surse multiple: cărți de specialitate, cursuri universitare, referate disponibile pe diverse site-uri. Din acest motiv, teza nu are vreo unitate conceptuală, iar lectura ei dă senzația că singurul scop al autorului a fost de a umple cât mai multe pagini. Introducerea începe identic cu teza de doctorat a comisarului de poliție Ionel Tucmuruz, care a avut același coordonator de doctorat, pe chestorul general Anghel Andreescu. Tucmuruz a avut susținerea publică a tezei cu două săptămâni înaintea lui Petre Tobă, pe 28 ianuarie 2011. Și pe coperta tezei sale este trecut anul 2010.

Atât în teza lui Tobă, cât și în cea a lui Tucmuruz apar o serie de autori – precum Ionel Nicu Sava, Barry Buzan, Janowitz Morris, Luciana Alexandra Ghica sau Marian Zulean – care sunt indicați la subsol prin „*op. cit.*", adică *operă citată anterior.* Însă nici unul dintre aceștia nu este menționat în lucrările lui Tobă și a lui Tucmuruz anterior citării sale prin „*op. cit.*".

> „Am lucrat pentru fiecare referat în parte împreună cu un coleg din poliție, care acum este pensionat. Cu Ionel Tucmuruz. Am făcut împreună partea de cercetare încă de la debutul cercetării științifice, pentru că am avut aceeași temă, același conducător. Am scris referatele împreună, umăr la umăr. Am apelat la acest coleg să îmi ducă referatele la profesor, pentru că el avea mai mult timp liber, dar nu am mai ținut legătura după finalizare nici cu el, nici cu conducătorul", a declarat ministrul de interne.

Mai mult, Tobă include doi autori faimoși – Joseph Stiglitz și Barry Buzan – la litera A a bibliografiei finale, trecând înaintea numelor lor particula *Apud*, care în regulile academice de citare înseamnă „după" sau „după cum apare la". De altfel, Tobă i-a inclus în bibliografie pe toți autorii care se regăsesc în notele de subsol. Pe cei doi de mai sus însă i-a trecut la litera A, cu „Apud" înaintea numelui, crezând, probabil, că Apud ar fi numele de familie. Apud Stiglitz Joseph și Apud Barry Buzan. Asta arată fie că, în trei ani de studii doctorale, Petre Tobă nu și-a însușit nici cele mai elementare reguli de citare, fie că altcineva s-a ocupat de lucrarea sa.

Paginile de început ale tezei sunt preluate din multiple surse de pe Internet, fără ghilimele și fără trimitere către sursa originară. Este cazul referatelor intitulate *Crima organizată transnațională – o amenințare pentru piața mondială* și *Aspecte generale ale crimei organizate*, susținute în cadrul Masterului de Studii de Securitate și Apărare de la Universitatea Creștină „Dimitrie Cantemir".

O serie de pagini din teza lui Petre Tobă sunt identice cu prezentarea făcută cărții lui Ionel Tucmuruz *Crima organizată transfrontalieră. Factor de insecuritate pentru națiuni* pe pagina de Internet a editurii unde aceasta a fost publicată în 2011, Editura Universitară.

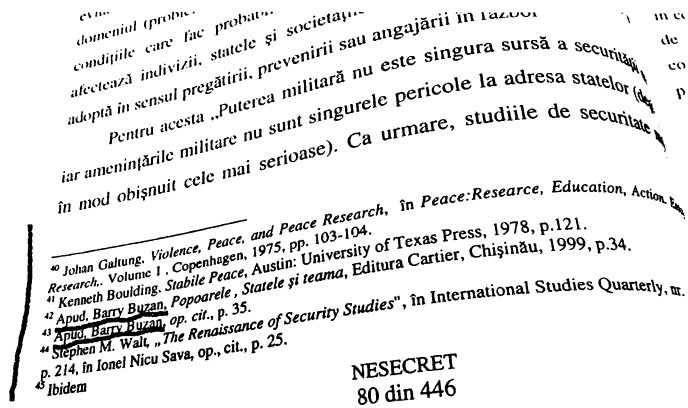

domeniul (proble
condițiile care fac probab
afectează indivizii, statele și societăți
adoptă în sensul pregătirii, prevenirii sau angajării în război
Pentru acesta „Puterea militară nu este singura sursă a securităț
iar amenințările militare nu sunt singurele pericole la adresa statelor (
în mod obișnuit cele mai serioase). Ca urmare, studiile de securitate

[40] Johan Galtung, *Violence, Peace, and Peace Research*, în *Peace:Researce, Education, Action*, Research,. Volume 1 , Copenhagen, 1975, pp. 103-104.
[41] Kenneth Boulding, *Stabile Peace*, Austin: University of Texas Press, 1978, p.121.
[42] Apud, Barry Buzan, *Popoarele , Statele și teama*, Editura Cartier, Chișinău, 1999, p.34.
[43] Apud, Barry Buzan, *op. cit.*, p. 35.
[44] Stephen M. Walt, *„The Renaissance of Security Studies"*, în International Studies Quarterly, nr. p. 214, în Ionel Nicu Sava, op., cit., p. 25.
[45] *Ibidem*

NESECRET
80 din 446

adresa securității internaționale, Editura MIRA, București, 2007.
Alder F. și alții, *Criminologia*, Ediția a II-a, Editura MacGrew N.J.All., SUA, 1995.
Alesina Alberto, Roberto Perroti, *The Political Economy of Growth: A Critical Survey of the Recent Literature*, World Bank Economic Review 8:3, 2002.
Alexandru Mihalcea, Gheorghe Ilie, Mircea Mureșan, Tudor Niculescu, *Sisteme mari – complexitatea, structuralitatea și funcționalitatea sistemului militar*, Editura Societatea scriitorilor militari, București, 2004.
Allen, Julia H. (2001). *The CERT Guide to System and Network Security Practices*. Boston, MA: Addison-Wesley. ISBN 0-201-73723-X.
Ames Paul, *Chirac, Schroeder Agree to Stronger European Defense Plans at Four-Nation Summit*, Associated Press, 29 April 2003.
Andreescu A., *Terorismul internațional – flagel al lumii contemporane*, Editura M.A.I., București 2003.
Andreescu Anghel, *11 septembrie 2001, provocarea secolului XXI în materie de terorism*, București, 2002.
Andreescu Anghel, D.Niță, *Analiză psihologică*, Editura Timpolis, Timișoara, 1999.
Apap Joanna, Anderson Malcom, *Police and Justice Cooperation and the New European Borders*, Kluwer, Haga 2002.
Apud Stiglitz Joseph, *Globalizarea, speranțe și deziluzii*, Ed. Economică, București, 2003.
Apud, Barry Buzan, *Popoarele , Statele și teama*, Editura Cartier, Chișină 1999.
Astri Suhkre, *Human Security and the Interests of States* , în Secu Dialogue, vol. 30, no3, 1999.
Aurel Nour, Gheorghe Ilie, Ion Ciobanu, *Confruntarea informațion protecția informațiilor*, Editura Detectiv, București, 2006.

Alte pagini din lucrarea noului ministru de interne au același conținut cu pagini din lucrarea doctorală a lui Ionel Tucmuruz. Cel mai probabil, Tobă și Tucmuruz au plagiat din același volum, pe care însă nu l-am putut identifica pe parcursul documentării.

Petre Tobă copiază și din studiul „Forțele de supraveghere și avertizare timpurie ale armatei române – parte a sistemului de avertizare al NATO", semnat de colonelul Octavian Dumitrescu

și publicat în volumul *Integrarea euroatlantică. Priorități post-Praga*, apărut în 2002 la Editura Academiei de Înalte Studii Militare din București.

Fără ghilimele și fără a fi indicată sursa, mai multe pagini sunt copiate din cursul universitar *Geopolitica*, ediția a II-a revăzută și adăugită, semnat de Dragoș Frăsineanu și publicat în 2007 la Editura Fundației România de Mâine. Cursul este destinat studenților de la Universitatea „Spiru Haret".

Capitolul III, intitulat „Crima organizată – principala amenințare neconvențională la adresa securității mondiale", împreună cu subcapitolele 3.1. și 3.2., are un conținut identic cu cel al unui referat accesibil pe Internet. Capitolul semnat de Tobă nu are doar același titlu cu cel al referatului, ci și multe titluri de subcapitole identice.

Nu mai puțin de 73 de pagini consecutive din teza de doctorat a lui Petre Tobă sunt copiate, cuvânt cu cuvânt, dintr-un volum semnat de lectorul universitar dr. subcomisar de poliție Cristian Eduard Ștefan și de lectorul universitar dr. Ligia Teodora Pintilie, ambii de la Academia de Poliție. Din aceeași carte a plagiat circa 10 pagini în teza sa de doctorat și Loredana Radu.

De la pagina 176 până la pagina 249, Petre Tobă copiază ad litteram, fără utilizarea ghilimelelor, din cartea *Cooperarea internațională judiciară și polițienească*, scrisă de Ștefan și Pintilie. Volumul a apărut la Editura Sitech din Craiova în 2007. În aceste pagini, deși conținutul este preluat integral, iar normele internaționale în materie de citare reclamă folosirea ghilimelelor, autorul nu utilizează semne de punctuație, însă, în câteva locuri, face trimitere către sursa originară. Petre Tobă copiază în teza sa și toate notele de subsol care apar în cartea de unde a fost luat și conținutul celor 73 de pagini.

Nici forma nu este un element căruia Petre Tobă să-i fi acordat atenție. Teza sa arată ca un text însăilat în grabă, fără atenție la detalii, așa cum s-ar cere unei lucrări prin care devii doctor în științe. De exemplu, partea de început cuprinde pagini întregi în care ali-

neatele nu sunt folosite deloc. Dezordine denotă și plasarea Capitolului IV, intitulat „Optimizarea managementului cooperării polițienești internaționale", care începe pe pagina unde se termină Capitolul III, și nu pe una nouă, cum se obișnuiește în lucrările științifice.

Un alt exemplu este începutul Capitolului V, unde mărimea fontului la primele două rânduri diferă de restul paginii. O altă chestiune total neuzuală pentru o teză de doctorat este prezentarea unor concluzii pe parcursul lucrării, marcate ca atare sau prin îngroșarea textului.

Autorii Constantin Cristian Cătuți și Mihai Gheorghe Stoica sunt citați într-o notă de subsol, iar lucrarea lor este prezentată prin „*op. cit.*", adică operă citată anterior. Această lucrare nu este menționată însă în nici o notă de subsol anterioară și nu este inclusă în bibliografia tezei. Acest indiciu ridică suspiciuni și asupra conținutului Capitolului V.

Alte 30 de pagini din teza lui Petre Tobă au fost depistate ca fiind identice cu un număr similar de pagini dintr-o altă teză de doctorat, susținută tot la Universitatea Națională de Apărare „Carol I" în 2009. Este vorba despre *Managementul informațiilor structurilor specializate de cooperare polițienească internațională în domeniul combaterii criminalității organizate*, a comisarului de poliție Teodor Sorin Ilie, în coordonarea profesorului universitar dr. Ion Stoian.

Petre Tobă respinge ideea că ar fi plagiat:

> „Credeți-mă, și vă afirm cu toată buna credință, că am încercat prin cercetare să aducă o îmbunătățire unei structuri din Poliție, iar după aceea am transpus în practică, având șansa să devin șeful IGPR. Este o lucrare făcută cu bună-credință, cum am crezut eu că e mai bine pentru a putea aplica pe structura respectivă".

Coordonatorul tezei lui Petre Tobă, chestorul general de poliție (r) Anghel Andreescu, nu a putut fi contactat până la publicarea acestui material. Din comisia care i-a acordat titlul de doctor lui Petre Tobă în februarie 2011 au mai făcut parte, în afară de Andreescu,

generalul-locotenent prof. univ. dr. Teodor Frunzeti, președinte de comisie și rector al Universității Naționale de Apărare la acel moment, colonelul conf. univ. dr. Constantin Popescu, chestorul de poliție prof. univ. dr. Luca Iamandi și generalul de brigadă conf. univ. dr. Teodoru Ștefan – membri.

Cariera și scandalurile publice

Petre Tobă îi datorează cariera la vârful Poliției Române lui Gabriel Oprea. Acesta l-a numit șeful IGPR în 2009, pe când ocupa funcția de ministru de interne.

Numele lui Petre Tobă a fost implicat în mai multe scandaluri publice. Se află, de exemplu, pe lista ofițerilor din Poliție care au obținut credite preferențiale de la Bancorex în anii '90. (Falimentul acestei bănci a pricinuit statului român o pagubă de 2,4 miliarde de dolari.)

Tobă era colonel în iunie 1996, când a luat creditul de 15.000.000 de lei vechi, echivalentul a 5.000 de dolari, pentru o durată de 5 ani. Nu există informații publice dacă a returnat sau nu respectivul credit. Pe lista celor care au accesat credite preferențiale de la Bancorex se află mulți șefi din Poliția Română, inclusiv Toma Zaharia.

În 2010, premierul Emil Boc l-a demis pe Tobă din funcția de șef al IGPR din cauza scandalului izbucnit în Poliția Neamț. Atunci, după asasinarea liderului interlop Gheorghiță Mararu într-o cafenea din Piatra Neamț, presa locală relata că șeful IPJ Neamț, Aurelian Șoric, era vecin cu familia lui Mararu. Mai mult, Șoric cumpărase de la Mararu terenul pe care își construise casa, iar soția polițistului, care era notar, ar fi legalizat mai multe acte pentru clanul interlop.

„Nu am nici o legătură cu familia Mararu. Am avut o relație cât se poate de firească. De ce este interlop (n.r. – Gheorghiță Mararu), pentru că dădea bani la oameni și le lua camătă? Sunt procurori

care dau bani", a spus Șoric într-o conferință de presă derulată chiar în sediul IPJ Neamț.

Această declarație a scandalizat opinia publică, urmarea fiind demiterea lui Petre Tobă, șef al Poliției Române, și a lui Dan Valentin Fătuloiu, secretar de stat în MAI, responsabilul Departamentului de Ordine și Siguranță Publică.

Mai recent, numele lui Petre Tobă apare, alături de cel al lui Victor Ponta, în dosarul lui Adrian Duicu, fost președinte al Consiliului Județean Mehedinți, judecat pentru trafic de influență și cumpărare de influență. Duicu a fost acuzat de procurorii DNA că, folosindu-se de influența sa politică, i-a cerut premierului Victor Ponta să intervină la Petre Tobă, pe atunci șeful Poliției Române, pentru a-l menține în funcție și, ulterior, pentru a-l promova ca director adjunct al Direcției de Ordine Publică din Poliția Română pe Ștefan Ponea, șef al IPJ Mehedinți.

În rechizitoriul DNA prin care Duicu a fost trimis în judecată apare și următorul paragraf:

> „De la cabinetul prim-ministrului, l-a sunat pe numitul Ponea Constantin Ștefan, transmițându-i că la premier se află ministrul afacerilor interne. Apoi, numitul Duicu Ioan-Adrian i-a transmis lui Ponea Constantin Ștefan un SMS, transmițându-i că prim-ministrul l-a chemat pe Tobă Petre la Guvern. La solicitarea prim-ministrului, numitul Tobă Petre s-a prezentat la Guvern, prilej cu care aici s-a întâlnit cu numitul Duicu Ioan-Adrian, care i-a solicitat menținerea temporară a numitului Ponea Constantin Ștefan în funcția deținută și promovarea sa ulterioară în funcția de director adjunct al Direcției Ordine Publică, solicitare cu care numitul Tobă Petre s-a arătat de acord".

De altfel, Petre Tobă a și fost audiat în această speță. Din dosar reiese clar că Victor Ponta l-a sunat și i-a cerut să se întâlnească cu Adrian Duicu:

„Declarația martorului Tobă Petre, inspectorul general al Poliției Romane, din care rezultă faptul că s-a întâlnit cu inculpatul Duicu Ioan-Adrian în sediul Guvernului, prilej cu care acesta din urmă a făcut «aprecieri pozitive» la adresa inculpatului Ponea Constantin Ștefan".

Concomitent cu ascensiunea sa în Poliție, chestorul Petre Tobă a absolvit și studii dintre cele mai diverse: un Masterat în Mecanisme valutare și fiscale internaționale la ASE (1998–1999), un curs la Institutul de Studii pentru Ordine Publică (2000), un alt Masterat la Universitatea Națională de Apărare „Carol I" (2006–2007), Colegiul Național de Apărare (2010) și un curs la Agenția Națională a Funcționarilor Publici, dedicat înalților funcționari (2011).

Epilog

Petre Tobă a rămas în mod oficial fără titlul de doctor pe 22 decembrie 2016, după ce ministrul educației, Mircea Dumitru, a semnat Ordinul de retragere. Verdictul a fost dat de CNATDCU pe 2 septembrie 2016, deși o comisie de lucru a CNATDCU, formată din Claudiu Țupulan, de la Academia de Poliție, Veronica Mihalache și Cristian Niță, de la Academia Națională de Informații a SRI, decisese că Tobă nu ar fi plagiat pentru că... nu știa foarte bine să folosească un computer.

O nouă comisie de lucru a decis că Petre Tobă și Florentin Costel Pandele au plagiat și a propus retragerea titlurilor de doctor ale celor doi, raportul fiind votat cu majoritate de voturi de Consiliul General al CNATDCU. Verdictul a fost menținut și după contestația depusă.

Plagiatorul „că așa era la modă“: Robert-Sorin Negoiță[1]

Ales primar al Sectorului 3 din 2012, a fost confirmat în funcție pentru un nou mandat în primăvara anului 2016. Și-a început cariera politică în 2004, când s-a înscris în PSD. A fost, pe rând, vicepreședinte al Tineretului Social Democrat, vicepreședinte al PSD, secretar executiv al PSD, președinte al PSD Ilfov și președinte al PSD Sector 3. Este secretar regional PSD pe regiunea București-Ilfov, după ce, la începutul anului 2016, i-a cedat Gabrielei Vrânceanu Firea conducerea organizației București.

La scurt timp după intrarea în politică, numele său a început să apară în topul celor mai bogați români. În jurul afacerilor sale au existat însă mai multe controverse, legate de datorii către bugetul de stat; în 2009, acestea erau evaluate la aproximativ 28 de milioane de euro. De altfel, Fiscul i-a scos o serie de proprietăți la vânzare, în 2011 și în 2014, pentru a acoperi sumele datorate statului. În primăvara anului 2016, Robert Negoiță figura în fruntea listei de datornici publicate de ANAF, cu suma de 232 de milioane de lei. Numele lui Robert Negoiță a apărut în legătură cu mai multe dosare penale. Unul dintre aceste dosare este „Sex cu fotomodele“, în care el a fost audiat ca martor. În dosar au fost implicați mai mulți politicieni din PSD.

DNA a anunțat că a început urmărirea penală împotriva lui Robert Negoiță pentru evaziune fiscală în formă continuată. O dispută care a agitat apele în PSD a avut loc în urmă cu doi ani, când Negoiță a depus o plângere penală potrivit căreia Sebastian Ghiță îl amenințase cu moartea.

Teza de doctorat a lui Robert Negoiță, primarul Sectorului 3, este plagiată de la prima până la ultima frază. Orice înlănțuire de

1. *PressOne*, 30 mai 2016.

cuvinte din cuprinsul celor 310 pagini ale lucrării care i-a adus titlul de doctor în științe juridice reprezintă munca intelectuală a altcuiva, însușită de Negoiță.

Robert Negoiță a devenit doctor în științe juridice în 2012, la Academia de Poliție „Alexandru Ioan Cuza". Teza i-a fost coordonată de prof. univ. dr. Ioan Dascălu, care e conducător de doctorat asociat la Academia de Poliție și a fost decan al Facultății de Drept de la Universitatea Bioterra.

Teza este copiată integral din surse care sunt disponibile, cele mai multe, pe Internet. „Autorul" nu a folosit ghilimele și nici nu a indicat sursele de unde a preluat conținutul. Zeci de pagini din teză reproduc exclusiv articole de presă, apărute pe site-urile Contributors.ro, Cursdeguvernare.ro, HotNews.ro, Euractiv.ro, Tribuna Economică sau Euro Avocatura.

Teza de doctorat a lui Robert Negoiță se intitulează *Criza economico-financiară și impactul acesteia asupra echilibrului social.* Deși abordează un subiect eminamente economic, lucrarea a fost susținută la Facultatea de Drept a Academiei de Poliție „Alexandru Ioan Cuza". L-am sunat pe profesorul Ioan Dascălu, coordonatorul tezei, pentru a-l întreba *dacă* a observat că lucrarea e plagiată și *de ce* a acceptat o disertație pe teme economice la Facultatea de Drept, însă nu a răspuns apelurilor noastre.

Atât Negoiță, cât și Dascălu riscă acum să fie acuzați de fals în acte publice, deoarece și-au asumat originalitatea tezei în acord cu prevederile Legii educației naționale nr. 1/2011 și ale Codului studiilor universitare de doctorat, printr-o declarație pe propria răspundere, depusă la dosarul de doctorat.

Robert Negoiță copiază de-a valma texte semnate, printre alții, de faimosul economist american Nouriel Roubini, de guvernatorul BNR, Mugur Isărescu, de Péter Ákos Bod – fost președinte al Băncii Naționale Maghiare, de profesorul de economie Cristian Păun sau de Liviu Turcu, fost spion al Securității ceaușiste.

Un caz special este cel al chestorului Costică Voicu, fost rector al Academiei de Poliție, pe care Negoiță îl plagiază, de asemenea, în teza sa de doctorat. Voicu a fost referent în comisia de susținere a tezei, ceea ce înseamnă că el a avut obligația de a-i citi întreaga teză și de a întocmi referatul prin care a propus acordarea titlului de doctor. Reacția lui Voicu a fost următoarea:

> „Foarte bine. Mă și bucur. Ce anume să vă spun? Da' ce, facem analiză la telefon? În primul rând, nu știu cine sunteți dumneavoastră. De unde să am eu convingerea că sunteți cine ziceți că sunteți?".

În 2012, la scurt timp după izbucnirea scandalului de plagiat privind teza de doctorat a lui Victor Ponta, pe blogul *La colțu' străzii* a fost publicată o scurtă analiză a rezumatului tezei lui Robert Negoiță. Concluzia analizei era că peste un sfert din cele circa 30 de pagini disponibile pe Internet sunt plagiate.

Absolvent de liceu la 31 de ani

Robert Negoiță a terminat liceul la vârsta de 31 de ani, în 2003. „Eram prea preocupat să fac bani, decât să mă ocup de școală. Cred că la BAC am avut nota 8... Nu-mi mai amintesc", declara el în 2011, pentru *Evenimentul zilei.*

Însă, când l-a cuprins setea de carte, Robert Negoiță nu s-a mai oprit până nu s-a văzut cu titlul de doctor pe perete. În același an, 2004, s-a înscris la două facultăți, potrivit propriului CV: Facultatea de Drept a Universității Bioterra, pe care a terminat-o în trei ani, și Facultatea de Economie a Turismului Intern și Internațional, de la Universitatea Româno-Americană, absolvită în 2008.

După un an de la terminarea celei de-a doua facultăți, în 2009, Negoiță era deja înscris la doctorat la Academia de Poliție. În CV-ul său nu este însă menționată absolvirea vreunui program de master. În România, după adoptarea, în 2006, a sistemului de învățământ

Bologna, diploma de masterat este o condiție obligatorie pentru înscrierea la doctorat. Actualul rector al Academiei de Poliție, Daniel Torje, nu a răspuns la telefon pentru a clarifica acest aspect.

Suspiciuni de plagiat în cazul profesorului Voicu

Robert Negoiță plagiază de la primele cuvinte din Introducere. Primele două paragrafe sunt copiate, fără a folosi ghilimele, din lucrarea *Crizele și conflictele contemporane*, semnată de comisarul șef de poliție Marian Valentin Grigoroiu și apărută în 2006 la Editura Ministerului Administrației și Internelor.

La finalul acestor două paragrafe, Robert Negoiță face trimitere, prin note de subsol, către două lucrări, una semnată de chestorul Costică Voicu, *Investigarea fraudelor* (curs universitar), alta semnată de Nicolae Ghinea și Constantin Bolboșanu (devenit doctor sub coordonarea lui Gabriel Oprea), intitulată *Criminalitatea economico-financiară în Uniunea Europeană*. Ambele lucrări au apărut la Editura Sitech din Craiova în 2010, deci la 4 ani după apariția lucrării lui Grigoroiu. Acest lucru ridică suspiciuni și asupra acestor două cărți, pe care nu le-am găsit însă la Biblioteca Națională pentru a le analiza.

Întrebat despre acest posibil plagiat, chestorul Costică Voicu ne-a declarat:

> „Stați liniștită, că eu nici nu am văzut această carte pe care dumneavoastră o nominalizați. Habar n-am cine-i Grigoroiu și când a publicat-o și n-am văzut-o în viața mea. Dacă nu vezi ceva, n-ai cum să plagiezi. Trebuie să ai cartea în față".

Întrebat cum se face că a gândit în aceiași termeni ca Grigoroiu, care a scris cartea cu vreo patru ani înainte de cursul său universitar, Costică Voicu a reluat exact aceeași idee:

„Nu vă faceți probleme, că nu e nici un plagiat al meu. Eu să-l plagiez pe Grigoroiu? Nici nu știu cine este ăsta și nu am văzut niciodată în viața mea cartea lui, atenție! Ca să plagiezi trebuie să vezi cartea".

Alte câteva pagini din teza Negoiță atrag atenția asupra originalității unei lucrări a lui Costică Voicu. Este vorba despre cursul pentru masterat *Strategia de securitate internă a Uniunii Europene*, publicat de Costică Voicu în 2010. În lucrarea de doctorat a lui Negoiță apar citați, cu note de subsol, o serie de autori care nu se regăsesc în cursul lui Costică Voicu, ceea ce ar putea însemna că și lucrarea lui Voicu ar putea fi plagiată din altă sursă. Sursa folosită de Negoiță indica și autorii, pe care acesta i-a preluat prin note de subsol, fapt pe care Voicu nu l-a făcut.

Începând cu paragraful patru, Robert Negoiță copiază, fără a utiliza ghilimele, dintr-un articol semnat de guvernatorul Mugur Isărescu și încărcat pe site-ul BNR la data de 26 februarie 2009. *Criza financiară internațională și provocări pentru politica monetară din România* este titlul textului lui Isărescu, din care Negoiță copiază cuvânt cu cuvânt două pagini. Cel menționat de Negoiță într-o notă de subsol este Adrian Vasilescu, consilierul guvernatorului BNR.

Robert Negoiță copiază un alt text semnat de Mugur Isărescu și prezentat în 2009 în fața membrilor Academiei Române, intitulat *Nouă lecții din actuala criză economică*. Negoiță preia și formulările personale ale lui Isărescu precum „concluzia noastră", „sperăm că", „opinăm că".

Următoarele pagini sunt copiate, fără indicarea sursei sau utilizarea ghilimelelor, din cartea *Crizele și conflictele contemporane*, semnată de comisarul-șef de poliție Marian Valentin Grigoroiu și apărută în 2006 la Editura Ministerului Administrației și Internelor, dar și din studiul *Criza economică și capitalismul*, semnat de Cosmin Marinescu, Bogdan Glăvan, Bogdan Enache, Gabriel Staicu și publicat la Centrul pentru Economie și Libertate.

Apoi, urmează o serie de articole de presă. Este cazul unui text semnat de prof. univ. Raul Volcinschi în ziarul *Jurnalul de Botoșani și Dorohoi*, apărut la data de 24 septembrie 2009 și intitulat „Când și cum se va sfârși criza economică din România", urmat de un articol din *Jurnalul Național*, apărut la data de 25 martie 2005 sub semnătura lui Liviu Turcu, fost agent al Departamentului de Informații Externe (DIE) al Securității, „Cinci mituri referitoare la criza economică mondială", și de un altul apărut la data de 20 ianuarie 2009 pe site-ul *newschannel.ro* – „Patronatele și sindicatele europene sprijină planul CE de redresare economică", semnat de Valentin Oprea.

Capitolul I, intitulat „Considerații privind conceptul de criză economico-financiară", începe cu câteva pagini copiate din lucrarea *Criza politică și construcția instituțională democratică. O analiză comparată a douăzeci și opt de constituții*, semnată de prof. univ. dr. Anatol Carpinschi și de asist. univ. Dan Andrei Ilaș, ambii de la Universitatea „Al.I. Cuza" din Iași.

O altă sursă pentru teza lui Negoiță a fost un fragment accesibil pe Internet din cartea *Conceptele și istoriile lor. Semantica și pragmatica limbajului social politic*, scrisă de Reinhart Koselleck. Autorul nu este citat prin utilizarea ghilimelelor și nici prin trimitere către lucrarea semnată de el. Mai departe, conținutul este copiat integral, fără citarea sursei și indicarea ghilimelelor, din studiul „Răspunsul sociologiei la criza economică", semnat de profesorul Cătălin Zamfir, de la Institutul de Cercetare a Calității Vieții, și publicat în revista *Inovația socială*, nr. 1 din 2009.

De la debutul capitolului V, intitulat „Rolul economiei sociale și politicilor economice în diminuarea impactului crizei economico-financiare", conținutul tezei este copiat din *Raport de cercetare privind economia socială în România din perspectivă europeană comparată*, publicat în 2010. Acest raport a fost realizat în cadrul proiectului POSDRU/14/6.1/S/2 „Economia socială – model inovator pentru promovarea incluziunii active a persoanelor defavorizate", al cărui beneficiar este Ministerul Muncii, Familiei și

Protecției Sociale – Departamentul de Servicii Sociale și Incluziune Socială.

Mai departe, conținutul tezei este copiat din studiul *Criza economică și capitalismul*, semnat de Cosmin Marinescu, Bogdan Glăvan, Bogdan Enache, Gabriel Staicu și publicat la Centrul pentru Economie și Libertate. Negoiță copiază inclusiv cele cinci figuri din textul originar.

Un alt studiu plagiat este cel al Mihaelei Gondoir, de la Universitatea „Petru Maior" din Târgu Mureș, intitulat „Considerații privind rolul impozitului din perspectiva protecției sociale și a dezvoltării economico-sociale" și publicat în volumul *Și noi putem reuși (2). Sinteze tematice.* Negoiță copiază inclusiv abstractul articolului și tot conținutul, cu tot cu note de subsol și figuri.

Robert Negoiță îl plagiază și pe fostul guvernator al Băncii Naționale Maghiare, Péter Ákos Bod. Este vorba despre articolul „Natura crizelor economice", apărut în revista *Él–Kelet Europa – South-East Europe, International Relations Quarterly*, vol. 1., nr. 3 din 2010. Péter Ákos Bod este profesor și șeful catedrei de Politică Economică de la Universitatea Corvinus din Budapesta.

O lungă serie de pagini din teza lui Negoiță este plagiată din articole de presă și analize economice publicate în mai multe ziare online. Un exemplu este articolul „Franța – răspuns șoc la criza financiară", semnat de Andrei Sidorov în *Ziarul de investigații*, publicat în 13 ianuarie 2009.

Alte pagini sunt copiate din *Îndrumarul de afaceri al Ambasadei României la Lisabona*, Biroul de promovare comercial-economică. Îndrumarul este o prezentare a Portugaliei pentru eventualii oameni de afaceri interesați să investească în această țară. Urmează prezentarea Suediei, copiată din articolul „Suedia pretinde că poate contribui la o soluție globală a crizei datoriilor", semnat de Maria Cora. Textul a apărut în ianuarie 2011 în ziarul *Curierul Național.*

Robert Negoiță plagiază în teza lui și o serie de pagini din cartea economistului Nouriel Roubini „Economia crizelor. Curs-fulger despre viitorul finanțelor", disponibilă online pe site-ul CriticAtac.

Urmează o altă serie de pagini copiate de pe site-ul Ministerului Afacerilor Externe și de pe un site de referate școlare, dar și un articol publicat în data de 14 septembrie 2010 pe site-ul *ziare.com*, intitulat „Băncile, obligate să aibă capital de rezervă pentru o nouă criză", semnat de Alexandru Toreanik. Textul este copiat cu tot cu intertitluri.

Următoarele circa 40 de pagini sunt plagiate din diverse texte publicate pe site-urile *euractiv.ro*, *tribunaeconomica.ro*, *euroavocatura.ro*, *cursdeguvernare.ro* sau *HotNews.ro*.

Ultimul capitol al tezei, intitulat „Concluzii și propuneri privind criza economico-financiară și impactul acesteia asupra echilibrului social", este și el plagiat, astfel că nici măcar concluziile tezei lui Robert Negoiță nu sunt originale. Conținutul este copiat dintr-o analiză semnată de Simona Mățieș și publicată în 29 ianuarie 2011 pe site-ul *cursdeguvernare.ro*, intitulată „Forumul de la Davos: trezirea din visul american la o nouă realitate", dar și din „Raport de cercetare privind economia socială în România din perspectivă europeană comparată", document elaborat în 2010 în cadrul proiectului „Economia socială – model inovator pentru promovarea incluziunii active a persoanelor defavorizate", finanțat de Fondul Social European prin Programul Operațional Sectorial „Dezvoltarea Resurselor Umane" 2007–2013.

Până la apariția acestui articol, Robert Negoiță nu a răspuns nici la telefon și nici la mesajele prin care îi solicitam să-și exprime punctul de vedere.

Epilog

Mai târziu, Robert Negoiță va scrie pe Facebook:

> „Singurul lucru pe care îl regret este acela de a mă fi lăsat tentat, în trecut, de această «modă» a titlurilor academice."

Un moment istoric

Plagiatorii-renunțători[1]

Nouă persoane care au obținut doctoratul la Academia Națională de Informații „Mihai Viteazul" (ANIMV) a SRI, dintre care opt l-au avut pe Gabriel Oprea drept conducător de doctorat, au făcut cerere de renunțare benevolă la titlul de doctor. Despre cinci dintre aceste persoane, presa a publicat dovezi că și-au plagiat tezele de doctorat.

Potrivit unui comunicat al ANIMV, cele nouă cereri au fost făcute „în perioada 3–7 martie 2016". Având în vedere că zilele de 5 și 6 martie au picat în weekend, cererile au putut fi înregistrate doar pe 3, 4 sau 7 martie.

Prevederea referitoare la posibilitatea ca o persoană care a obținut un titlu științific să renunțe benevol la acel titlu a fost adoptată de Guvernul Ponta în 29 decembrie 2014 și a fost publicată în Monitorul Oficial în 30 decembrie 2014.

ANIMV a transmis solicitările de renunțare Ministerului Educației, instituția abilitată legal să retragă titlurile de doctor. Înregistrarea solicitării a fost făcută la data de 10 martie 2016.

De altfel, Victor Ponta, în calitate de prim-ministru, a semnat Ordonanța de Urgență nr. 94/2014 cu privire la modificarea și completarea Legii educației naționale nr. 1/2011 la doar două săptămâni după ce anunțase public, prin intermediul Facebook, că renunță la titlul de doctor. Tehnic, acel lucru nu era posibil atunci, în lipsa unei prevederi legale.

---

1. *PressOne*, 8 iulie 2016.

Reamintim că Victor Ponta a fost acuzat în 2012 că și-a plagiat teza de doctorat. La scurt timp, CNATDCU a emis un verdict de plagiat, decizie care nu a putut fi pusă în aplicare deoarece ministrul de atunci al educației, Liviu Pop, a desființat Consiliul, iar atribuțiile acestuia au fost transferate către Consiliul Național de Etică, care a decis extrem de repede că Ponta, pe atunci prim-ministru, nu ar fi copiat.

În comunicatul de presă al ANIMV se precizează că cele nouă teze de doctorat nu au intrat în procedura de verificare a Consiliului Științific al instituției deoarece, în urma cererilor de renunțare la titlul de doctor, „a fost anulat, prin efectul legii, obiectul evaluării punctuale a tezelor elaborate de către cei nouă absolvenți ai Școlii Doctorale".

Totuși, oficialii Academiei aflate în subordinea SRI recunosc că, în urma analizei tezelor de doctorat susținute la ANI, au fost descoperite „unele erori sau abateri de la standardele academice și politicile de calitate din prezent", fiind vorba despre lucrări „finalizate preponderent în perioada 2010–2011".

Comunicatul ANI mai precizează că „autorii acestora au fost informați pentru a formula puncte de vedere și pentru *a corecta lucrările* elaborate, în condițiile legii, urmând a fi informată și Comisia de etică a Academiei pentru a dispune măsuri, după caz, în acord cu metodologiile în vigoare".

Întrebați în ce va consta „corectarea" lucrărilor și care este baza legală în acest sens, reprezentanții Biroului de Presă al SRI nu au formulat un răspuns până la această oră.

Ministerul Educației ne-a comunicat numele celor nouă persoane care au solicitat retragerea titlului de doctor printr-un răspuns la o solicitare pe care am formulat-o în baza Legii nr. 544/2001, a liberului acces la informațiile de interes public: Bogdan Licu, Neculai Onțanu, Loredana Radu, Adela Popescu (Neagu), Mihai Stănișoară (cei cinci despre care am scris deja) și: Radu Stroe, deputat PNL la data susținerii tezei, în 2013 (a devenit ulterior ministru de interne în guvernul USL și membru în Comisia parlamentară

pentru controlul SRI); Daniel Andrei Moldoveanu (era șeful Comunității Naționale de Informații din subordinea Consiliului Suprem de Apărare a Țării la data susținerii tezei, în 2013); Romeo Raicu, vicepreședinte PDL la data susținerii tezei, în 2011 (a fost deputat și președinte al Comisiei parlamentare de control al SIE); Mihai Tudose, deputat PSD la data susținerii tezei de doctorat și președinte al Comisiei pentru Politică Economică, reformă și privatizare din Parlament. Dovezi despre plagierea tezei de doctorat a lui Tudose au apărut public la data de 18 august 2015. Situația lui este specială, având în vedere că, după un an de la susținerea doctoratului, a dat concurs pentru un post de conferențiar universitar la ANIMV, titlul de doctor fiind o condiție obligatorie pentru a putea deveni cadru didactic în învățământul universitar. Întrebat dacă Mihai Tudose și-a pierdut calitatea de conferențiar universitar la ANIMV odată cu cererea de renunțare la titlul de doctor, Biroul de Presă al SRI nu a răspuns până la ora publicării acestui text.

Opt dintre ei l-au avut conducător de doctorat pe Gabriel Oprea, iar al nouălea, Mihai Tudose, fost ministru al economiei în guvernul Ponta, pe generalul Constantin Onișor, fost director al Școlii Doctorale a ANIMV până în septembrie 2015. (Onișor a fost schimbat din funcție după apariția în presă a mai multor acuzații de plagiat privind lucrări susținute la Școala Doctorală a Academiei SRI.)

PressOne a publicat o listă cu cele 21 de persoane care au obținut doctoratul sub coordonarea lui Gabriel Oprea în perioada 2004–2013. Acestora li se adaugă Gheorghe Muscalu, procuror și membru în Consiliul Superior al Magistraturii. Nouă persoane și-au susținut lucrările la Academia de Poliție „Alexandru Ioan Cuza", iar alte 13, la Academia Națională de Informații „Mihai Viteazul" (ANIMV), aflată în subordinea SRI. Dintre cei 22 de doctori îndrumați de Gabriel Oprea, șapte au fost devoalați ca plagiatori: Neculai Onțanu, Bogdan Licu, Loredana Radu, Adela Popescu, Mihai Stănișoară, Dumitru Pârvu și Adrian Petrache.

PressOne a scris și despre faptul că, în toate comisiile de susținere a celor 9 teze de doctorat pe care Gabriel Oprea le-a coordonat la Academia de Poliție, s-au aflat aceleași cadre didactice: prof. univ. dr. Luca Iamandi, prof. univ. dr. Ștefan Gheorghe Teodoru, prof. univ. dr. Costică Voicu (fost rector al Academiei de Poliție), prof. univ. dr. Ion Suceavă, prof. univ. dr. Mihail Vasile-Ozunu și prof. univ. dr. Gheorghe Toma. Situația a fost similară în cazul comisiilor de susținere a 12 teze de doctorat coordonate de Gabriel Oprea la Academia Națională de Informații, în care s-au aflat aceleași cadre didactice: prof. univ. dr. Vasile Dîncu (actual vicepremier, profesor colaborator la ANIMV a SRI), prof. univ. dr. Constantin Onișor (fost director al Școlii Doctorale a ANIMV), prof. univ. dr. Ion Neagu (coordonatorul tezei de doctorat a lui Gabriel Oprea), prof. univ. dr. Teodor Frunzeti (fost rector al Universității Naționale de Apărare „Carol I", în prezent consilier prezidențial), prof. univ. dr. Florin Râpan, prof. univ. dr. Gheorghe Toma, prof. univ. dr. Marius Hanganu, prof. univ. dr. Mihail Vasile-Ozunu, prof. univ. dr. Țuțu Pișleag, prof. univ. dr. Ștefan Gheorghe Teodoru, conf. univ. dr. Cristian Barna.

Legislația românească prevede posibilitatea de a renunța la titlul de doctor în științe, dar nu și metodologia prin care se face acest lucru...

Epilog
„Nu ne furați viitorul!“

Dezvăluirile despre fenomenul plagiatului au în orice moment potențial de tsunami. În orice altă țară din lumea democrată, dacă plagiatul în sistemul academic ar fi ajuns la asemenea proporții, dovezile expuse de presă ar fi măturat o bună parte din clasa politică, din administrație și ar fi resetat sistemul educațional din temelii. Lucrul acesta este încă posibil dacă se va constitui acea masă critică la nivelul mediului universitar și al clasei politice, iar plagiatul va fi declarat o practică inacceptabilă. De ce este toată lumea îngrozită de potențialele efecte ale aplicării unor sancțiuni? Mii de persoane ar fi afectate, ar risca să rămână nu doar fără titlurile științifice, ar putea ajunge să dea înapoi banii câștigați în baza unor titluri obținute fraudulos, ar putea rămâne fără slujbe, s-ar putea alege cu dosare penale și condamnări.

Fiecare anchetă are povestea ei și toate la un loc au însemnat mai multă informație pentru cititori și o mai bună înțelegere a situației învățământului academic din România. De-a lungul anilor, am învățat că un jurnalist nu scrie pentru el, pentru propriul său orgoliu, pentru instituții sau procurori. Un ziarist scrie pentru public și atât. Totuși, când nu expui un caz izolat, ci episoade succesive, iar efectele lor zguduie credibilitatea mediului academic românesc, e normal ca defectele să fie corectate de către societate. Să nu uităm că acest fenomen al doctoratelor plagiate afectează pregătirea profesională a generații întregi.

Voi încerca să fac aici un mic exercițiu de imaginație pentru a explica mai clar de ce, după tot acest lung șir de dezvăluiri, nu s-au produs schimbări semnificative în sistemul educațional. Să

ne închipuim că legea, așa cum este ea acum, ar fi aplicată corect și s-ar ține cont de toate prevederile ei. Scenariul e că o persoană care a plagiat în lucrarea sa de doctorat rămâne fără titlul de doctor în urma unei decizii definitive și irevocabile. Dacă acea persoană a beneficiat de bursă doctorală, aferentă anilor de studiu, Universitatea care i-a oferit alocația bănească o poate da în judecată pentru recuperarea prejudiciului creat. Dacă lucrează într-o instituție de stat și a primit un spor salarial de 15%, angajatorul o poate da în judecată pentru recuperarea banilor primiți pe nedrept. Dacă a devenit avocat în baza titlului de doctor, rămâne fără dreptul de a profesa. Dacă a devenit general în armată sau chestor de poliție în baza titlului de doctor, riscă să rămână și fără grad, dar și fără banii obținuți prin mărirea de salariu și sporul de 15%. Dacă a semnat o declarație pe propria răspundere că nu a încălcat etica academică în realizarea lucrării, deci că nu a plagiat, se poate alege cu dosar penal și poate fi condamnată pentru fals în acte publice.

Conducătorul de doctorat al respectivului plagiator riscă să primească un avertisment scris din partea Universității, dacă e la prima abatere, să îi fie retrasă calitatea de conducător de doctorat, să fie destituit din funcție sau chiar să i se desfacă contractul de muncă, dacă a girat mai multe teze plagiate. Dacă Universitatea s-ar considera prejudiciată material, l-ar putea da în judecată pe respectivul profesor pentru a recupera banii plătiți pentru munca de coordonare. Dacă a semnat în solidar cu doctorandul o declarație pe proprie răspundere că teza coordonată nu încalcă etica academică, i se poate deschide dosar penal și poate fi condamnat pentru fals în acte publice.

Persoanele care au fost referenți în comisiile de susținere a unor teze plagiate riscă aceleași sancțiuni ca și un conducător, mai puțin deschiderea unui dosar penal. Mai departe, școlile doctorale în care s-au susținut teze plagiate ar putea fi închise, fapt care ar afecta și personalul didactic corect. Asemenea măsuri ar leza profund credibilitatea întregului învățământ universitar

românesc, prestigiul universităților și relațiile cu partenerii internaționali. Chiar și profesorii care au făcut parte din CNATDCU și au validat teze de doctorat plagiate ar putea să plătească cu slujbele, dar și financiar pentru că CNATDCU era comisia-filtru, garantul final al corectitudinii unui titlu științific.

La nivelul întregii țări, mii de persoane ar putea fi serios afectate dacă legea s-ar pune în aplicare. Proporțiile potențialului dezastru, dacă s-ar trece la aplicarea sancțiunilor, sunt conștientizate atât de mediul academic, cât și de clasa politică. Este evident că nimeni nu dorește asumarea unei astfel de decizii. Sorin Cîmpeanu, fost ministru al educației, mi-a declarat că el nu este interesat de „arheologie". Conducerea Academiei SRI mi-a spus că pe ei îi preocupă să stabilească standarde etice de acum înainte și nu îi interesează trecutul de care încearcă oricum să se delimiteze, găsindu-l pe Gabriel Oprea unic vinovat.

Prin articole științifice, cursuri sau cărți plagiate unii profesori și-au construit cariere universitare, au obținut poziții de conducere în universități sau granturi de cercetare. Mai grav este că aceste persoane instruiesc și pregătesc profesional viitoarele generații. Ei îi educă pe cei care vor deveni, mai târziu, profesori de gimnaziu sau liceu și care vor școli, la rândul lor, generații întregi de elevi. Și ei riscă să rămână fără titluri, poziții, bani și privilegii. Însă, dincolo de aceste potențiale prejudicii individuale, care vor fi reperele morale ale elevilor și, mai apoi, ale studenților lăsați să copieze referate sau eseuri și cărora nu le sunt dezvoltate și exersate gândirea critică și capacitatea de analiză?

Dacă privim din această perspectivă, consecințele sunt vizibile de ani de zile. Nivelul de educație al generațiilor din ultimii 15 ani este tot mai scăzut. Lucrul acesta reiese din clasificările internaționale ale universităților românești, dar și din evaluările angajatorilor, care se plâng de slaba pregătire a proaspeților studenți. Copiii și tinerii care se desprind de pluton reușesc să o facă, de cele mai multe ori, datorită familiilor și pregătirii individuale. Sunt părinți care își fac mutație fictivă în alte zone ale orașului,

cu ajutorul unor cunoștințe sau rude, doar pentru a-și da copiii la o școală mai bună, unde știu că sunt profesori competenți. Acești părinți sunt dispuși să sacrifice timp și bani pentru o educație solidă oferită copiilor lor. Acesta este cel mai mare risc pe care ni-l asumăm cu toții acceptând plagiatul – să furăm viitorul generațiilor care ne urmează.

Responsabilitatea curățării mediului academic cade acum pe umerii CNATDCU, însă existența acestui organism se află la mâna unei simple decizii politice. CNATDCU a redevenit în 2016 organismul abilitat să verifice acuzațiile de plagiat. Comisiile de specialitate au fost reconstruite din temelii, criteriile de selecție au fost transparentizate, premisele se arătau optimiste. După ce au fost retrase titlurile de doctor lui Victor Ponta, Gabriel Oprea, Petre Tobă și Florentin Costel Pandele, procedurile de lucru s-au blocat și așa par să fi rămas. Din 27 de sesizări depuse, au fost retrase șase titluri, alte două decizii au fost de menținere, iar pentru restul nu s-au emis verdicte. Cifrele sunt infime dacă le raportăm la proporțiile fenomenului. De exemplu, Comisia de științe militare nu mai funcționează din septembrie 2016, după ce a încercat să-i salveze de decizii de plagiat pe Tobă și Pandele, împotriva oricăror evidențe. Toți membrii comisiei s-au declarat incompatibili, motivând că nu pot evalua tezele pentru care existau sesizări deoarece provin din universități care au validat acele titluri anterior. Din această comisie fac parte exclusiv profesori de la Academia Națională de Informații a SRI, Academia de Poliție și de la Universitatea Națională de Apărare. Tezele pe care ar trebui să le verifice au fost susținute doar în aceste trei universități. Așadar, un permanent conflict de interese și o permanentă stare de incompatibilitate.

Câțiva pași mărunți în corectarea lucrurilor au fost făcuți, însă nu suficienți. Sistemul are oricând capacitatea să se regenereze dacă presa și opinia publică își vor pierde interesul pentru subiect. După dezvăluirile masive, în cascadă, pe care le-am făcut în 2015, o serie de efecte s-au văzut un an mai târziu. Dacă în 2015 au fost susținute 4.379 de teze de doctorat, în 2016 numărul a ajuns abia

la 2.011 de titluri de doctor, adică cu 53,8% mai puține. Cifra este, într-adevăr, impresionantă.

Explicațiile sunt simple. Profesorii au devenit mult mai exigenți și au refuzat să le aprobe susținerea acelor doctoranzi ale căror teze erau departe de standardele de calitate impuse. Mulți dintre cei care au știut că nu au lucrări originale au renunțat singuri să se mai prezinte în fața comisiilor de susținere. Universitățile au început să investească în softuri anti-plagiat. În plus, CNATDCU a luat câteva decizii în premieră: a infirmat acordarea titlului de doctor pentru 15 doctoranzi care trecuseră de comisiile de referenți, iar alte 53 de lucrări au fost întoarse pentru a fi rescrise din cauza slabei calități științifice.

Este utopic să ne imaginăm că o clasă politică preocupată să-i grațieze din pușcării pe cei condamnați pentru corupție și să-i amnistieze pe cei care se pregătesc să ajungă în închisori pentru astfel de fapte ar putea decide incriminarea în masă a plagiatorilor. De partea cealaltă, mediul universitar este paralizat de spaima că ar putea fi zguduit din temelii de eventuala expunere masivă a cazurilor de impostură academică. Singurele două variante care ar putea mișca lucrurile rămân dezvăluirile de presă și sesizări trimise direct la CNATDCU. Devoalat caz cu caz, teză plagiată cu teză plagiată. Merită să fie făcut acest lucru? Merită, atâta timp cât vom considera că mai importante decât confortul și liniștea personală sunt binele public și interesul comun.

*

Ce am învățat eu din experiența demascării publice, până în acest moment, a mai multor plagiatori? Că, la noi, instituția demisiei de onoare nu există. Că guvernele trec, iar plagiatorii rămân nepedepsiți, cu funcțiile și privilegiile intacte. Că doctorii neplagiatori sunt egalii doctorilor plagiatori din cauza unei clase politice impotente, complice și corupte moral. Că mediul academic este la fel de vinovat atâta timp cât elitele din știință și cercetare vor păstra o tăcere părtașă. Că lucrurile nu se vor schimba dacă noi nu ne schimbăm mentalitatea și sistemele de referință.

Mulțumiri

Lui Gabriel Liiceanu, cel care mi-a făcut propunerea de a scoate această carte, îi mulțumesc pentru încrederea pe care mi-a acordat-o într-un moment foarte complicat al vieții mele. Datorită lui, o idee la care nu am îndrăznit vreodată să sper – aceea de a scrie despre culisele anchetelor despre plagiat și despre „cum se surpă fundamentele nației" – a devenit, astfel, posibilă într-un timp neverosimil de scurt. Mulțumirile mele se îndreaptă și către Editura Humanitas, unde am descoperit o echipă incredibilă, care face minuni editoriale.

Le mulțumesc lui Dan Tăpălagă, editor coordonator la *HotNews*, și lui Mihnea Măruță, redactor-șef la *PressOne*, pentru că mi-au publicat anchetele pe care le-am document în ultimii doi ani despre fenomenul plagiatului. Lui Mihnea Măruță îi mulțumesc în mod special pentru sprijinul pe care mi l-a acordat începând cu luna noiembrie 2015, când am început să public constant la *PressOne*. Îi mulțumesc și pentru că a crezut în onestitatea demersului meu și în încăpățânarea mea de a schimba lucrurile, că m-a încurajat și susținut. De asemenea, le mulțumesc editorilor site-ului *PressOne*, Voicu Bojan și Don Lothrop, pentru că mi-au permis să public în această carte o parte din anchetele semnate de mine pentru *PressOne*.

Vreau să le mulțumesc tuturor surselor care au investit încredere în mine de-a lungul celor doi ani, celor care m-au ajutat cu informații sau care m-au ghidat pentru a înțelege Sistemul. Toate aceste persoane, care vor rămâne anonime pentru totdeauna, merită calde mulțumiri. Sunt adevărații eroi necunoscuți din spatele

unor dezvăluiri care au avut scop corectarea unor defecte majore ale societății.

Nu pot să nu le mulțumesc colegilor de breaslă, celorlalți ziariști care au scris despre plagiate și impostura academică. Munca lor a fost extrem de importantă, iar contribuția fiecăruia în parte a făcut ca subiectul plagiatelor să rămână pe agenda publică în mod constant în ultimii doi ani.

Le mulțumesc prietenilor și urmăritorilor mei de pe Facebook care mi-au întărit de-a lungul timpului convingerea că subiectele pe care le abordez sunt unele care necesare vremurilor pe care le trăim. Gândurile, sprijinul moral și încurajările lor au fost neprețuite de-a lungul celor aproape doi ani. Mi-au dat energia de care aveam nevoie și încredere să trec peste momentele de deznădejde.

În România, de la doar 1 500 de titluri de doctor în științe acordate timp de aproape o sută de ani (1900–1990), s-a ajuns la 67 000 de titluri în nici treizeci de ani (1990–2017). Cele mai multe, peste 30 000, în ultimii șase ani.

Se plagiază peste tot în lume. Dar *frauda intelectuală în lanț* s-a inventat în România în „anii tranziției". În academii create ad-hoc, pulsează, într-un ritm greu de urmărit, falsul intelectual, în care *doctori plagiatori devin peste noapte profesori coordonatori de doctorate plagiate.* Ies pe bandă rulantă, cu zecile de mii. Dintre acești *infractori protejați* se aleg în România prim-miniștri, miniștri, generali, comisari, procurori, oameni politici, primari, profesori universitari etc. „Elita țării". Acest spectacol neverosimil ne macină fundamentele nației.

Există lucruri pe lume cu care nu se poate glumi. Cu granițele unei țări, de pildă. Iese război. Nici cu granițele spiritului nu se poate glumi. Pentru că atunci se amestecă prostia cu inteligența, cinstea cu hoția, meritul cu potlogăria. Ajungem să fim conduși de șmecheri, de hoți și de impostori. Exact asta ni s-a întâmplat. Abolind granițele intelectuale, ne-am pomenit invadați și ocupați din interior de pegra societății noastre.

Cartea Emiliei Șercan este o bijuterie a jurnalismului de investigație. Dar și o poveste care se citește cu înfrigurare: povestea unei abjecții în formă continuată.

Gabriel Liiceanu

"FABRICA DE DOCTORATI
": SAU CUM SE SURPA F
9789735057763
"29 LEI/BUC"